

Σειρά Β΄
Συμβολή στην Ἀντι-οικουμενιστικὴ Θεολογία

4

Ἡ αἵρεσις τοῦ Οἰκουμενισμοῦ
καὶ
ἡ Πατερικὴ στάσις τῶν Ὁρθοδόξων

† Μητροπολίτου Ὠρωποῦ καὶ Φυλῆς Κυπριανοῦ

Ἡ αἵρεσις τοῦ Οἰκουμενισμοῦ
καὶ
ἡ Πατερικὴ στάσις τῶν Ὀρθοδόξων

Τὸ θανάσιμο ἁμάρτημα τῆς συμμετοχῆς
τῶν ὀρθοδόξων Οἰκουμενιστῶν
στὸ πανθηρσκειακὸ ἄνοιγμα τοῦ
«Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν»

Σειρά Β'
Συμβολή στην Ἀντι-οικουμενιστικὴ Θεολογία

4

**Ἡ αἵρεσις τοῦ Οἰκουμενισμοῦ
καὶ
ἡ Πατερικὴ στάσις τῶν Ὀρθοδόξων**

- α.** Ὁ νόμιμος χαρακτήρας τοῦ ἀντι-οικουμενισμοῦ
β. Τὰ ἀσφαλῆ ὄρια τοῦ ἀντι-οικουμενισμοῦ

**Τὸ θανάσιμο ἀμάρτημα τῆς συμμετοχῆς
τῶν ὀρθοδόξων Οἰκουμενιστῶν
στὸ πανθηρσκευιακὸ ἄνοιγμα τοῦ
«Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν»**

† Μητροπολίτου Ὁρωποῦ καὶ Φυλῆς Κυπριανοῦ

**Ἐκδόσεις
Ἱερᾶς Συνόδου τῶν Ἐνισταμένων
Ἀθήνα 1998**

Φωτογραφία έξωφύλλου:

**Βασιλική τοῦ Ἁγίου Πέτρου
Βατικανό, Θρονική Ἐορτή Ρώμης, 29.6.1995.**

Ὁ πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως κ. Βαρθολομαῖος ἔχει τὴν δυνατότητα νὰ συνευλογῇ μὲ τὸν Πάπα Ἰωάννη Παῦλο Β΄ τὸ παπικὸ ἐκκλησίασμα, βάσει τῆς ἐπίσημου θέσεως τῶν Οἰκουμενιστῶν τοῦ Φαναρίου, ὅτι ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία καὶ ὁ Παπισμὸς εἶναι «Ἀδελφαὶ Ἐκκλησίαι», «ἐργαζόμεναι ἐν τῷ ἰδίῳ ἀγρῷ καὶ ἐν τῷ αὐτῷ Ἀμπελῶνι τοῦ Κυρίου».

© 1998 Ἱερά Σύνοδος τῶν Ἐνισταμένων
Τ.Θ. 46006, 133 10 ΑΝΩ ΛΙΟΣΙΑ, GREECE.
Τηλ.: (01) 24.11.380 - FAX: (01) 24.11.080

Σειρὰ Β΄

Συμβολή στὴν Ἀντι-οικουμενιστικὴ Θεολογία - Νο 4

Τίτλοι «Σειράς»

- B1:** «Παγκόσμιο Συμβούλιο Ἐκκλησιῶν» καὶ Διαθρησκειακὴ Κίνησις (σσ. 72) [*καὶ ἀγγλιστί*].
- B2:** α. Ὁρθοδοξία καὶ Οἰκουμενικὴ Κίνησις – Κριτικὴ ἀναφορὰ σὲ ἓνα φουνταμενταλιστικὸ κείμενο τῶν Οἰκουμενιστῶν τοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως στὴν Γενεύη.
β. Ὁρθοδοξία καὶ Φουνταμενταλισμὸς – Ὁ Φουνταμενταλισμὸς τῶν ὀρθοδόξων Οἰκουμενιστῶν ἢ περὶ φουνταμενταλιστικοῦ Οἰκουμενισμοῦ.
γ. Τὸ «Π.Σ.Ε.»: ἡ ὀρατὴ ἐκδήλωσις τῆς Unae Sanctae; - Ἡ πατερικὴ στάσις καὶ μαρτυρία τοῦ π. Ἰουστίνου Πόποβιτς (σσ. 112) [*καὶ ἀγγλιστί*].
- B3:** Οἰκουμενισμὸς: Κίνησις γιὰ τὴν ἔνωσι ἢ συγκρητιστικὴ αἵρεσις; (σσ. 80).
- B4:** Ἡ αἵρεσις τοῦ Οἰκουμενισμοῦ καὶ ἡ Πατερικὴ στάσις τῶν Ὁρθοδόξων (σσ. 86).
- Ὁ ἐξωχριστιανικὸς Οἰκουμενισμὸς τοῦ Βατικανοῦ.
  - Ἡ συμβολὴ καὶ εὐθύνη τῶν ὀρθοδόξων Οἰκουμενιστῶν στὸ Διαθρησκειακὸ ἄνοιγμα.
  - Ἀπὸ τὸν Οἰκουμενισμὸ στὸ πανθρησκειακὸ ὄραμα τῆς «Νέας Ἐποχῆς» - Εἰσαγωγὴ στὴν προβληματολογία τοῦ θέματος.
  - Ὁ ρόλος τοῦ Βατικανοῦ στὴν σύγχρονη Διαθρησκειακὴ Κίνησις.
  - Ἡ αἵρεσις τοῦ Οἰκουμενισμοῦ καὶ τὰ «ὄρια» τῆς Ἐκκλησίας: Ἡ διάβρωσις τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησιολογίας στὴν Οἰκουμενικὴ καὶ Διαθρησκειακὴ Κίνησις.
  - Ἡ αὐτοκριτικὴ τοῦ Προτεσταντισμοῦ, ἡ κριτικὴ τῶν ὀρθοδόξων Οἰκουμενιστῶν καὶ ἡ διπλῆ κρίσις τοῦ «Π.Σ.Ε.».

Σκοπὸς τῆς «Σειρᾶς»

Οἱ Οἰκουμενισταὶ διαπιστώνουν ἐσχάτως μὲ ἀνησυχία, ὅτι τὸ ἀντι-οικουμενιστικὸ ρεῦμα γίνεται συνεχῶς ἰσχυρότερο μέσα στοὺς κόλπους τῶν Ἀγιωτάτων Ὁρθοδόξων Τοπικῶν Ἐκκλησιῶν, οἱ δὲ Κοινότητες τῶν Ἐνισταμένων κατὰ τοῦ Οἰκουμενισμοῦ αὐξάνονται καὶ ἐνοποιοῦνται πανορθόδοξως.

Οἱ ὀρθόδοξοι Οἰκουμενισταί, στὴν προσπάθειά τους νὰ ἀναχαιτίσουν τὴν πανορθόδοξο αὐτὴ ἀντίδρασι, ἀποπειρῶνται - ἐκτὸς τῶν ἄλλων - νὰ περιγράψουν ὡς ἀκίνδυνη («οὐδέτερη») τὴν ἐκκλησιολογικὴ φύσι τοῦ «Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν» («Π.Σ.Ε.») καὶ τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως εὐρύτερα, ἐπικαλούμενοι τὸ Καταστατικὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Ὁργανισμοῦ τῆς Γενεύης καὶ ἄλλα ἐπίσημα κείμενα.

Τοιοῦτοτρόπως ὁμως διαπράττουν τὸ λογικὸ σφάλμα τῆς «λήψεως τοῦ ζητουμένου» (*petitio principii*: τὸ ἀποδεικτέο προϋποτίθεται πρὶν αὐτὸ νὰ ἀποδειχθῆ): τὸ Σύνταγμα μιᾶς χώρας ἢ τὸ Καταστατικὸ ἐνὸς Σωματείου (τὸ «Π.Σ.Ε.» εἶναι ἓνα παν-ομολογιακὸ Σωματεῖο) δὲν ἐρμηνεύονται «ἀφαιρετικὰ» («ἰδεατά»), ἐφ' ὅσον δὲν ἔχουν αὐτοτελεῖ ὑπόστασι, δηλαδὴ δὲν αὐτοερμηνεύονται πάντοτε οὔτε καὶ ἐκφράζουν πλήρως καὶ ἀληθῶς τὴν κατάστασι τῆς χώρας ἢ τοῦ Σωματείου, παρὰ μόνον ἂν τεθοῦν μέσα στοῦ γενικώτερο κοινωνικὸ καὶ λειτουργικὸ τους πλαίσιο.

Τὸ Καταστατικὸ τοῦ «Π.Σ.Ε.» καὶ ἡ Πατριαρχικὴ Ἐγκύκλιος τοῦ 1920 μαρτυροῦν μὲν πρωτογενῶς γιὰ τὴν ἐκκλησιολογικὴ ταυτότητα τοῦ Οἰκουμενικοῦ Ὁργανισμοῦ τῆς Γενεύης καὶ εὐρύτερα τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως, ἀλλὰ ἐρμηνεύονται πλήρως καὶ σαφῶς μόνον μέσῳ τοῦ γενικωτέρου πλαισίου τῆς προϊστορίας, γενέσεως, αὐξήσεως καὶ ἐξελιξέως τοῦ Οἰκουμενισμοῦ.

Ἐκεῖ ἀκριβῶς ἀποβλέπει ἡ παροῦσα «Σειρά»: νὰ παρουσιάσῃ τὸ «ἄγνωστο» πλαίσιο τοῦ «Π.Σ.Ε.» καὶ τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως καὶ νὰ κατανοηθῇ ὁ Οἰκουμενισμὸς μέσω τοῦ «ζωτικῆς χώρου» του, ἐντὸς τοῦ ὁποῖου καλλιεργεῖται σαφῶς ἕνας ἀντορθόδοξος δογματικός, κανονικός καὶ ἠθικός «μινιμαλισμός».

Ἡ «Σειρά» ἐπιδιώκει, Χάριτι Κυρίου, νὰ ἐπισημάνῃ μὲ τρόπο σοβαρὸ καὶ ὑπεύθυνο, ὅτι οἱ Ἑσχατικές καὶ Εὐχαριστιακές προϋποθέσεις τῆς ὀρθοδόξου κριτικῆς στάσεως ἐναντι τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως ἀντιλαμβάνονται βαθύτατα, ὅτι ὁ Οἰκουμενισμὸς ἀποτελεῖ μίαν ἀπολύτως νέα «ἐκκλησιολογικὴ στάσι» καὶ ἐντεῦθεν τοῦ 1920 ἔχομε κυριολεκτικῶς μίαν «Ἐκκλησιολογικὴ Νεωτερικότητα», ἡ ὁποία προεκάλεσε ριζικὴ ἀλλαγὴ στὴν θεολογικὴ σκέψι καὶ συνείδησι τῶν ὀρθοδόξων Οἰκουμενιστῶν κατὰ τὴν θεώρησι τῶν ἑτεροδόξων (ἀλλὰ καὶ ἑτεροθρήσκων) Κοινοτήτων.

Οἱ ὑπεύθυνοι τῆς «Σειράς» εὐχονται νὰ εὔρουν ἀπήχησι τὰ κείμενά της καὶ οἱ μὲν ὀρθόδοξοι Οἰκουμενισταὶ νὰ προβληματισθοῦν καὶ ἀνακρούσουν πρῶτον ὅσο εἶναι καιρός, οἱ δὲ ἀντι-οικουμενισταὶ νὰ ἐργασθοῦν στὸ ἐξῆς σοβαρώτερα, ἂν θέλουν βεβαίως ὁ λόγος τους νὰ εἶναι ἀξιόπιστος καὶ ἐπομένως οἰκοδομητικός, κατανοοῦντες βαθύτατα ὅτι ὁ ἀντι-οικουμενισμὸς δὲν εἶναι εὐκόλο ἐγχείρημα, ἀλλὰ πολυώδυνος ἀσκησις στὴν διάκρισι, τὴν ἀγάπη, τὴν ἐμβάθυνσι στὸν Πατερικὸ λόγον, καθὼς ἐπίσης καὶ γόνιμος προβληματισμὸς ἐναντι τῶν ζωηρῶν προκλήσεων ἀπὸ τὶς ραγδαῖες κοινωνικὲς ἐξελίξεις, ποὺ ἀπετέλεσαν κυρίως τὴν ἀφετηρία (καὶ ἐξακολουθοῦν νὰ εἶναι ὁ «πειρασμός») τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως.

«Συνάξεις Ὁρθοδόξου Ἐνημερώσεως»

ΟΙ «Συνάξεις Ὁρθοδόξου Ἐνημερώσεως», οἱ ὁποῖες διοργανώνονται ἀπὸ τὴν Ἱερὰ Μονὴ τῶν Ἁγίων Κυπριανοῦ καὶ Ἰουστίνης Φυλῆς Ἀττικῆς, τῆ ἐντολῇ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῶν Ἐνισταμένων, ἀποβλέπουν στὴν ἐνημέρωσι τῶν εὐσεβῶν μὲ τρόπο ὑπεύθυνο καὶ σοβαρό, γιὰ τὰ φλέγοντα θέματα τῆς Πίστεώς μας καὶ ἰδίως γιὰ τὸν θανάσιμο κίνδυνο τῆς αἰρέσεως τοῦ αἰῶνος μας, τῆς παναιρέσεως τοῦ Οἰκουμενισμοῦ.

Μέχρι τώρα ἔχουν πραγματοποιηθῆ ἕξι «Συνάξεις», οἱ ἐξῆς:

- **«Α΄ Σύναξις»** (Κυριακὴ Ὁρθοδοξίας 1990), μὲ θέμα: «Τὸ σύνδρομο τῆς “Νέας Ἐποχῆς” καὶ ἡ ἐλπίδα τῆς Ὁρθοδοξίας μας».

- **«Β΄ Σύναξις»** (Κυριακὴ Ὁρθοδοξίας 1994), μὲ θέμα: «Ἀπὸ τὸν Οἰκουμενισμό στὸ πανθρησκειακὸ ὄραμα τῆς “Νέας Ἐποχῆς” καὶ ἡ εὐθύνη τῶν ὀρθοδόξων».

- **«Γ΄ Σύναξις»** (Κυριακὴ Ὁρθοδοξίας 1995), μὲ θέμα: «Ὁ ρόλος τοῦ Βατικανοῦ στὴν σύγχρονη Διαθρησκειακὴ Κίνησι καὶ ἡ μεγάλη πτώσις τῶν ὀρθοδόξων Οἰκουμενιστῶν».

- **«Δ΄ Σύναξις»** (Κυριακὴ Ὁρθοδοξίας 1996), μὲ θέμα: «Ἡ αἵρεσις τοῦ Οἰκουμενισμοῦ καὶ τὰ “ὄρια” τῆς Ἐκκλησίας: Ἡ διάθρωσις τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησιολογίας στὴν Οἰκουμενικὴ καὶ Διαθρησκειακὴ Κίνησι».

- **«Ε΄ Σύναξις»** (Κυριακὴ Ὁρθοδοξίας 1997), μὲ θέμα: «Οἰκουμενισμός: Κίνησις γιὰ τὴν ἔνωσι ἢ συγκρητιστικὴ αἵρεσις;».

- **«ΣΤ΄ Σύναξις»** (Κυριακὴ Ὁρθοδοξίας 1998), μὲ θέμα: «Ἡ αἵρεσις τοῦ Οἰκουμενισμοῦ καὶ ἡ Πατερικὴ στάσις τῶν Ὁρθοδόξων».

Περιεχόμενα

I. Ἡ αἵρεσις τοῦ Οἰκουμενισμοῦ καὶ ἡ Πατερικὴ στάσις τῶν Ὁρθοδόξων	
A. Ὁ νόμιμος χαρακτήρας τοῦ ἀντι-οικουμενισμοῦ	
1. «Τὸ θερμότερον μέρος τῆς Ἐκκλησίας»	17
2. Ἡ αἵρεσις τοῦ Οἰκουμενισμοῦ	25
3. Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐνστασις καὶ Ἀποτείχισις	43
B. Τὰ ἀσφαλῆ ὅρια τοῦ ἀντι-οικουμενισμοῦ	
1. «Σύμφωνοι καὶ ἀκόλουθοι Ἀγίων Πατέρων»	51
2. «Συμπάθεια μὲν πρὸς τοὺς ἀσθενοῦντας, ὑπερασπισμὸς δὲ πρὸς τοὺς ὑγιαίνοντα»	52
3. «Πᾶν ὄριον Πατέρων κεκίνηται»	73
II. Τὸ θανάσιμο ἀμάρτημα τῆς συμμετοχῆς τῶν ὀρθοδόξων Οἰκουμενιστῶν στὸ πανθρησκειακὸ ἄνοιγμα τοῦ «Π.Σ.Ε.»	77

α) Ἡ ἐργασία αὐτὴ τοῦ Μητροπολίτου Ὁρωποῦ καὶ Φυλῆς κ. Κυπριανοῦ μὲ τίτλο «Ἡ αἵρεσις τοῦ Οἰκουμενισμοῦ καὶ ἡ Πατερικὴ στάσις τῶν Ὁρθοδόξων» ἐξεφωνήθη ὡς Εἰσηγήσις (70') στὴν «ΣΤ' Σύναξι Ὁρθοδόξου Ἐνημερώσεως», τὴν 23.2/8.3.1998, Κυριακὴν τῆς Ὁρθοδοξίας, στὴν Ἀθήνα.

Κυκλοφορεῖ σχετικὴ ὁμότιτλος βιντεοταινία (78'), ἡ ὁποία περιλαμβάνει περίληψι τῆς Εἰσηγήσεως καὶ τὴν προβληθεῖσα ταινία (32') στὴν «ΣΤ' Σύναξι» γιὰ τὴν τεκμηρίωσι εἰδικὰ τοῦ πρώτου μέρους τῆς Εἰσηγήσεως.

Ἡ ταινία ἦταν χωρισμένη σὲ δύο ἐνότητες μὲ τοὺς ἐξῆς ἐνδεικτικοὺς τίτλους: **Γενικὸς τίτλος:** «Ἡ αἵρεσις τοῦ Οἰκουμενισμοῦ προδίδει τὴν Ἐλπίδα τῆς Δύσεως»· **Μέρος Α':** «Ἡ Δυτικὴ Χριστιανοσύνη βιώνει τὴν ἀπώλεια τῆς Ἐλπίδος»· **Μέρος Β':** «Οἱ ὀρθόδοξοι Οἰκουμενισταὶ συνεχίζουν νὰ προδίδουν τὴν Ἐλπίδα τῆς Δύσεως».

Τὸ κείμενο τῆς Εἰσηγήσεως δημοσιεύεται γιὰ πρώτη φορά, βελτιωμένο, συμπληρωμένο καὶ πλήρως ὑπομηματισμένο.

β) Τὸ ἄρθρο «Τὸ θανάσιμο ἀμάρτημα τῆς συμμετοχῆς τῶν ὀρθοδόξων Οἰκουμενιστῶν στὸ πανθηρσκειακὸ ἄνοιγμα τοῦ "Π.Σ.Ε."» εἶχε δημοσιευθῆ γιὰ πρώτη φορά στὸ περιοδικὸ «Ἁγιος Κυπριανός» (ἀριθ. 259/Μάρτιος-Ἀπρίλιος 1994, σελ. 243-246).

**Ἡ αἵρεσις τοῦ Οἰκουμενισμοῦ
καὶ
ἡ Πατερικὴ στάσις τῶν Ὀρθοδόξων**

- α. Ὁ νόμιμος χαρακτήρας τοῦ ἀντι-οικουμενισμοῦ**
- β. Τὰ ἀσφαλῆ ὅρια τοῦ ἀντι-οικουμενισμοῦ**

Ἡ αἵρεσις τοῦ Οἰκουμενισμοῦ καὶ ἡ Πατερικὴ στάσις τῶν Ὁρθοδόξων

A. Ὁ νόμιμος χαρακτήρας τοῦ ἀντι-οικουμενισμοῦ

1. «Τὸ θερμότερον μέρος τῆς Ἐκκλησίας»

Θ **Α ΗΘΕΛΑ**, ἀνοίγοντας τὴν ἀποψινὴ μου *Εἰσήγησι*, νὰ ἀναφερθῶ σὲ ἓνα πολὺ χαρακτηριστικὸ γεγονός ἀπὸ τὸν βίο τοῦ Ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου, Ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως.

Τοῦτο θὰ μᾶς εἰσαγάγῃ μὲ ἄμεσο καὶ εὐκόλα κατανοητὸ τρόπο στὸ θέμα μας καὶ ταυτοχρόνως θὰ καθορίσῃ μὲ σαφήνεια τὶς δύο διαστάσεις του: τὴν *στάσι τῆς Πίστεως* καὶ τὴν *στάσι τῆς Ἀγάπης* ἔναντι αὐτῶν ποὺ διαφθείρουν τὴν Ἀλήθεια τῆς Ἐκκλησίας.

* * *

Ο ΚΑΤΑ ΣΑΡΚΑ πατέρας τοῦ Ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου, ὁ ὁποῖος λεγόταν ἐπίσης Γρηγόριος, ἦταν Ἐπίσκοπος Ναζιανζοῦ, μικρᾶς πόλεως τοῦ Πόντου.

Ἀναδείχθηκε σὲ μία ἐξέχουσα πνευματικὴ προσωπικότητα· αὐτὸ κατανοεῖται καλὰ, ὅταν λάβουμε ὑπ' ὄψιν μας τὰ ἑξῆς:

α) Ἐκκληροδότησε στὴν Ἁγία Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία μας μίαν πεντάδα Ἁγίων, ἧτοι: τὸν ἑαυτό του¹, τὴν

---

1. Ἐορτάζει τὴν 1η Ἰανουαρίου. • Ὁ Ἅγιος Γρηγόριος ἐγεννήθη τὸ 273· γόνος πλουσίου καὶ ἀριστοκρατικοῦ οἴκου, ἦταν προηγουμένως ἐθνικός, καλοπροαίρετος ὅμως καὶ πολὺ ἐνάρετος, προσελκύσθηκε δὲ στὸν Χριστιανισμὸ τῆ ἐπιδράσει

συζυγό του Νόννα² καὶ τὰ τρία τέκνα του Γρηγόριο³, Γοργονία⁴ καὶ Καισάριο⁵, τὰ ὅποια - σημειωτέον -

καὶ προσπαθεῖα τῆς εὐσεβεστάτης συζύγου του Νόννης. Ἐβαπτίσθη τὸ 325 ἀπὸ Ἐπισκόπους πού διήρχοντο τότε ἀπὸ τὴν Ἀριανζὸ καὶ μετέβαιναν στὴν Νίκαια γιὰ τὴν Α΄ Ἁγία Οἰκουμενικὴ Σύνοδο. Τὸ 328/9 ἀνυψώθη σὲ Ἐπίσκοπο Ναζιανζοῦ (Διοκαιοσαρείας), μετὰ τὴν κοίμησι τοῦ οἰκείου Ἐπισκόπου Λεοντίου. Ἐκοιμήθη τὸ 373/4 ἑκατοντούτης. Ὁ Ἅγιος Γρηγόριος Θεολόγος ἀφιέρωσε στὸν πατέρα του Γρηγόριο, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, τέσσερις *Λόγους*: Θ΄, ΙΒ΄, ΙΣΤ΄ καὶ ΙΗ΄ (PG τ. 35, στλ. 820-826, 844-849, 933-964, 985-1044).

2. Ἐορτάζει τὴν 5η Αὐγούστου. • **Ἐγεννήθη** τὸ 304· θυγάτηρ τοῦ Φιλτατίου καὶ τῆς Γοργονίας, γόνος ἐπίσης πλουσίου καὶ ἀριστοκρατικοῦ οἴκου, διακρινομένη γιὰ τὴν εὐσέβεια, τὸ ἦθος καὶ τὸ κάλλος τῆς, ἦταν ἀδελφὴ τοῦ Ἀμφιλοχίου, πατρὸς τοῦ μετέπειτα Ἁγίου Ἀμφιλοχίου Μητροπολίτου Ἰκονίου. Ἐκοιμήθη τὸ 374. Ὁ Ἅγιος Γρηγόριος Θεολόγος ἐγκωμιάζει καὶ ὑμνεῖ τὴν ἁγία μητέρα του περισσότερο τοῦ πατρὸς του σὲ πολλὰ σημεία τῶν συγγραμμάτων του.

3. Ἐορτάζει τὴν 25ην Ἰανουαρίου. • **Ἐγεννήθη** τὸ 329 στὴν Ἀριανζὸ, νοτίως τῆς Ναζιανζοῦ· κατὰ τὰ ἔτη 345-356 φοιτᾷ σὲ ἀνώτερες Σχολές (Καισάρεια Καππαδοκίας, Καισάρεια Παλαιστίνης, Ἀλεξάνδρεια, Ἀθήνα) καὶ τὸ 357/9 βαπτίζεται. Ἐχειροτονήθη Πρεσβύτερος τὸ 358/9 καὶ Ἐπίσκοπος Σασίμων τὸ 372. Ἀγωνίσθηκε ἐπιτυχῶς κατὰ τῶν Ἀρειανῶν καὶ Πνευματομάχων στὴν Κωνσταντινούπολι τὰ ἔτη 379-381, διετέλεσε Ἀρχιεπίσκοπος τῆς Βασιλεύουσας 380-381, προήδρευσε τῆς Β΄ Ἁγίας Οἰκουμενικῆς Συνόδου τὸ 381 καὶ ἐκοιμήθη τὸ 390/1.

4. Ἐορτάζει τὴν 23η Φεβρουαρίου. • **Ἐγεννήθη** τὸ 331/2 καὶ ἐκοιμήθη τὸ 370 νεωτάτη, περίπου 38 ἐτῶν. Παρὰ ταῦτα μετὰ τοῦ συζύγου τῆς Ἀλυπίου ἀπέκτησε υἱοὺς καὶ θυγατέρας καὶ ἐγγόνια. Ὁ Ἅγιος Γρηγόριος Θεολόγος ἐγκωμίασε τὶς πολλὰς ἀρετὰς τῆς ἁγίας ἀδελφῆς του, μάλιστα δὲ τῆς ἀφιέρωσε ἰδιαιτέρον *Ἐπιτάφιον* (*Λόγος Η΄*, PG τ. 35, στλ. 789-817).

5. Ἐορτάζει τὴν 9η Μαρτίου. • **Ἐγεννήθη** τὸ 333/5. Ἔλαβε λαμπρὰν μόρφωσιν καὶ διετέλεσε ἰατρὸς τῶν Ἀνακτόρων στὴν Κωνσταντινούπολι καὶ Συγκλητικὸς. Ἐκοιμήθη αἰφνιδίως τὸ 368/9 στὴν Βιθυνία. Καὶ τοῦτον ἐγκωμίασε ὁ ἀδελφὸς του Ἅγιος Γρηγόριος Θεολόγος, ὁ ὅποιος ἐκτὸς τῶν ἄλλων τοῦ ἀφιέρωσε καὶ *Ἐπιτάφιον* (*Λόγος Ζ΄*, PG τ. 35, στλ. 756-788).

ἀπέκτησε σὲ μεγάλη ἡλικία καὶ ὕστερα ἀπὸ ἐκτενῆ προσευχή.

6) Ἀγωνίσθηκε ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Λαοῦ Της σὲ πολὺ κρίσιμες στιγμές, ὅταν ἡ καταγίγς τοῦ Ἀρειανισμοῦ ἐσάρωνε τὴν Ἀνατολή· ἦταν αὐτὸς ποὺ μὲ βαθὺ πνευματικὸ κριτήριον ἀγωνίσθηκε σθεναρῶς, γιὰ νὰ ἀναδειχθῆ ὁ Μέγας Βασίλειος Ἀρχιεπίσκοπος Καισαρείας τῆς Καππαδοκίας καὶ Ἐξαρχος Πόντου, τὸ ὁποῖο τελικῶς καὶ ἐπετεύχθη χάρις στὴν ἀκαμπτη ἐπιμονή του.

γ) Μᾶς ἄφησε, ὡς ἀνεκτίμητο θησαυρό, τὸ Ἅγιο Λεῖψανό του, τὸ ὁποῖο σώζεται μέχρι σήμερα ἄφθαρτο στὴν Νέα Καρβάλη τῆς Καβάλας.

Καὶ ὅμως· αὐτὸς ὁ σεβάσμιος Γέρων, ὁ Ἐπίσκοπος Ναζιανζοῦ Γρηγόριος, σὲ κάποια δύσκολη περίστασι ὑπέγραψε μαζί μὲ ἄλλους Ἐπισκόπους τῆς Ἀσίας ἡμιαρειανικὸ σύμβολο πίστεως, συναρπασθεὶς ἐξ ἀπλότητος⁶.

Δὲν ἦταν δηλαδὴ ἐκ βαθείας πεποιθήσεως ἀρνητῆς τοῦ Ὁρθοδόξου Συμβόλου τῆς Νικαίας· ἀλλὰ γέρων, περίπου ἑνενήντα ἐτῶν, δὲν ἠδύνατο νὰ κατανοήσῃ πλήρως τὶς λεπτὲς θεολογικὲς καὶ δογματικὲς ἔννοιες ποὺ συνεκκλόνιζαν τότε τὴν Ἐκκλησία, ὅπως ἦταν ἡ διάκρισις τοῦ Ὁμοουσίου ἀπὸ τοῦ Ὁμοιουσίου⁷.

Παρὰ ταῦτα, ἦταν ἓνα δογματικὸ ὀλισθημα...

---

6. «Ὅταν ὁ Γεώργιος Λαοδικεῖας ἐκόμισεν εἰς Καισάρειαν τὸν ἐνωτικὸν τύπον τοῦ αὐτοκράτορος Κωνσταντίου, [διὰ τοῦ ὁποίου ὠμολογεῖτο, ὅτι «Ὁ Υἱὸς εἶναι κατὰ πάντα ὁμοῖος τῷ Πατρὶ»], ὁ ἐπίσκοπος τῆς Καισαρείας Διάνιος, ἐν τῇ εὐπιστίᾳ του, ὑπέγραψεν, ὡς ἄλλωστε ἐπραξαν καὶ πολλοὶ ἄλλοι, ἐν οἷς καὶ ὁ ὁμώνυμος πατὴρ τοῦ Γρηγορίου Ναζιανζηνοῦ, ταχθεὶς καὶ οὗτος μετὰ τῶν ὁμοιουσιανῶν» (Κ. Γ. Μπόνη, Γρηγόριος ὁ Θεολόγος..., σελ. 31, Ἀθήναι 1982. Βλ. ἐκτενῆ ἀναφορὰ στὸ δημιουργηθὲν σχίσμα σὲ σελ. 78-87: «ε'. Ταραχαὶ ἐν Ναζιανζῶ ἐξ ἀφορμῆς ὑπογραφῆς ἡμιαρειανικοῦ συμβόλου ὑπὸ τοῦ Γρηγορίου πατρὸς»).

Ποιά ἦταν ἡ στάσις πού ἐτήρησαν οἱ Ἱερεῖς καὶ μάλιστα οἱ Μοναχοὶ τῆς περιοχῆς Ναζιανζοῦ ἔναντι τῆς πτώσεως αὐτῆς τοῦ Γέροντος Ἐπισκόπου;

Διέκοψαν κοινωνία μαζί του· δηλαδὴ «ἀπετειχίσθησαν».

Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ναζιανζοῦ ἐταράχθη καὶ ἐδιχάσθη· ἠγέρθη «σάλος» καὶ «καταιγίς»⁷.

Ὅταν δὲν ὑπάρχει ἐνότης Πίστεως, πάντοτε ἔχουμε σχίσματα.

Τότε ὁ υἱὸς Γρηγόριος, ὡς Πρεσβύτερος ἀκόμη καὶ βοηθὸς τοῦ γέροντος πατέρα του, καταβάλλει προσπάθειες νὰ ἀρθῆ ἡ διάσπασις καὶ τὸ σχίσμα αὐτό.

Τελικά, τὸ 364 κατορθώνει, μὲ τὴν βοήθεια τοῦ Κυρίου μας, νὰ εἰρηνεύσῃ τοὺς Μοναχοὺς καὶ Ἱερεῖς μὲ τὸν Ἐπίσκοπο πατέρα του· καρπὸς τῆς χαρᾶς του γιὰ τὴν συμφιλίωσι αὐτὴ εἶναι ὁ Λόγος του «Εἰρηνικὸς Α΄»⁸.

---

7. «Γράμματι κλαπέντες καὶ ρήμασι τεχνικοῖς εἰς πονηρὰν κοινωνίαν, μόνος μὲν ἐπιστεύθη (ὁ Γρηγόριος πατήρ) τὴν δianoian ἄτρωτον ἔχειν, καὶ μὴ τῷ μέλανι τὴν ψυχὴν συμμελαίνεσθαι, εἰ καὶ ἀπλότητι συνηπάσθη, καὶ τὸν δόλον ἐκ τοῦ τῆς ψυχῆς ἀδόλου μὴ ἐφυλάξατο...» (Ἁγίου Γρηγορίου Θεολόγου, ΡΓ τ. 35, στλ. 1005C / Λόγος ΙΗ΄ «Εἰς τὸν Πατέρα παρόντος Βασιλείου Ἐπιτάφιος», § ιη΄).

• Ὁ βιογράφος τοῦ Ἁγίου Γρηγορίου Θεολόγου γράφει ἐν προκειμένῳ τὰ ἐξῆς χαρακτηριστικά: «... ἔτεροι δὲ ἀπλότητι τρόπων φενακισθέντες, τὸ δέλεαρ τῆς αἰρέσεως καταδέχονται, γραφῆ τε χειρὸς καὶ κοινωνία συναφθέντες τοῖς ὑπεναντίοις. Ὡν εἰς ἦν καὶ ὁ τοῦ μακαρίου πατῆρ, ἀκεραιότητι γνώμης τῷ ἀγκίστρῳ περιπεσών. Τοῦτον οἱ τῆς χώρας μονασταὶ μὴ ἀνασχόμενοι, τῆς κοινωνίας αὐτοῦ ἀποτέμνονται, συναπέστη δὲ αὐτοῖς καὶ τοῦ λαοῦ μέρος οὐ τὸ βραχύτατον...» (Γρηγόριου Πρεσβυτέρου, ΡΓ τ. 35, στλ. 261C / «Βίος τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου, ἐπισκόπου Ναζιανζοῦ»).

8. ΡΓ τ. 35, στλ. 721-752 (Λόγος ΣΤ΄). • Ὁ υἱὸς Γρηγόριος ἐπεισε τὸν πατέρα του νὰ υπογράψῃ τὸ ὀρθόδοξο Σύμβολο καὶ νὰ τὸ ἐκφωνήσῃ δημοσίως (Γρηγορίου Πρεσβυτέρου, ΡΓ τ. 35, στλ. 261D καὶ 264A/«Βίος...»).

Ὁ συγκινητικὸς αὐτὸς Λόγος κλείνει μετὰ τὴν ἐξῆς προτροπή:

«...Καὶ τοὺς ἐτέρως φρονοῦντας, ὡς λύμην τῆς ἀληθείας, ἕως μὲν ἂν ἢ δυνατόν, προσλαμβάνώμεθα καὶ θεραπεύωμεν· ἀνιάτως δὲ ἔχοντας ἀποστρεφώμεθα, μὴ τῆς νόσου μεταλλάθωμεν πρὶν μεταδοῦναι τῆς ἑαυτῶν ὑγείας»⁹.

[Καὶ ἐκείνους ποὺ φρονοῦν τὰ ἀντίθετα, ὡς διαφθορεῖς τῆς ἀληθείας, ὅσο μὲν εἶναι δυνατόν, ἄς τοὺς δεχώμεθα καὶ ἄς τοὺς θεραπεύουμε· ἐκείνους δὲ ποὺ εἶναι ἀνιάτως ἀσθενεῖς, ἄς τοὺς ἀποφεύγουμε, γιὰ νὰ μὴ μεταδοθῆ καὶ σὲ μᾶς ἢ ἀσθενεῖά τους πρὶν νὰ τοὺς μεταδώσουμε τὴν ὑγεία μας]⁹.

* * *

ΤΟ ΟΔΗΓΗΤΙΚΟ αὐτὸ γεγονὸς μᾶς ἐπιτρέπει νὰ συναγάγουμε εἰσαγωγικῶς τὰ ἐξῆς συμπεράσματα:

α) Οἱ εὐσεβεῖς ἦσαν ἀνεκάθεν εὐαίσθητοι στὰ θέματα τῆς Πίστεως· ὁ Ἅγιος Γρηγόριος τοὺς χαρακτηρίζει ὡς «τὸ θερμότερον μέρος τῆς Ἐκκλησίας»¹⁰· καὶ δὲν ἐδίσταζαν νὰ ἀπομακρυνθοῦν ἀπὸ Ποιμένας, ἔστω καὶ πολὺ ἐναρέτους, ὅταν αὐτοὶ δὲν ὠρθοτομοῦσαν τὸν λόγον τῆς Ἀληθείας.

β) Ἡ ἀπομάκρυνσις αὐτὴ ἀπέβλεπε στὸ νὰ μὴ μεταδοθῆ στοὺς εὐσεβεῖς ἡ ἀσθένεια, δηλαδὴ τὸ αἰρετικὸ φρόνημα τῶν παρεκτρεπομένων.

---

9. Ἁγίου Γρηγορίου Θεολόγου, PG τ. 35, στλ. 752A (Λόγος ΣΤ' «Εἰρηνικὸς Α' ἐπὶ τῇ ἐνώσει τῶν μοναζόντων μετὰ τὴν σιωπήν ἐπὶ παρουσίᾳ αὐτοῦ», § κβ').

10. Ἁγίου Γρηγορίου Θεολόγου, PG τ. 35, στλ. 1005C (Λόγος ΙΗ' «Εἰς τὸν Πατέρα...», § ιη').

γ) Οἱ ἑτερόδοξοι διαχωρίζονται ἀφ' ἑνὸς σὲ ἐκείνους ποὺ εἶναι **δεκτικοὶ θεραπείας**, ἀφ' ἑτέρου σὲ ἐκείνους ποὺ εἶναι **ἀνιάτως ἀσθενεῖς**· καὶ τοὺς μὲν πρῶτους «προσλαμβάνομεν καὶ θεραπεύομεν», τοὺς δὲ ἄλλους «ἀποστρεφόμεθα», δηλαδὴ ἀποφεύγουμε.

* * *

ΑΡΑ ΓΕ τί ἔχει νὰ μᾶς εἰπῆ σήμερα τὸ περιστατικὸ αὐτὸ ἀπὸ τὸν βίο τοῦ Ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου;

Στὶς ἡμέρες μας ἀντιμετωπίζουμε σὲ παγκόσμιον πλέον ἐπίπεδο μίαν νέα καταγίδα: τὴν αἵρεσι τοῦ *Οἰκουμενισμοῦ* καὶ τῆς *Ἡμερολογιακῆς / Ἐορτολογικῆς Καινοτομίας*.

Ἔχουμε ποιμένες, καὶ μάλιστα πατριάρχες, οἱ ὁποῖοι **συλλογικὰ καὶ ἐκ πεποιθήσεως πλέον** ὑποστηρίζουν καὶ διαδίδουν αἰρετικὲς δοξασίες· ἀλλὰ καὶ ἓνα ποιμνιο, τὸ ὁποῖο δὲν ἔχει συνειδητοποιήσει πλήρως, ὅτι τὸ κινδυνευόμενον εἶναι ἡ Πίστις, εἶναι ἡ σωτηρία.

Ἔτσι, ἀπὸ τὸ 1920 - καὶ εἰδικὰ ἀπὸ τὸ 1924 - οἱ ζηλωταὶ τῆς εὐσεβείας ἀντιμετωπίζουν τὸ διφυῆς πρόβλημα: τὴν *στάσι τῆς Πίστεως* καὶ τὴν *στάσι τῆς Ἀγάπης* ἔναντι τῶν *Οἰκουμενιστῶν* καὶ τῶν *Καινοτόμων*.

Ἡ θεολογικὴ θεμελίωσις αὐτῆς τῆς διπλῆς *στάσεως* ἔχει δοκιμασθῆ καὶ ἔχει διαιρέσει δυστυχῶς τοὺς ἀντιοικουμενιστὰς τοῦ *Πατρίου Ἡμερολογίου*.

Ἐνῶ δηλαδὴ ὅλοι συμφωνοῦν, ὅτι δὲν ἐπιτρέπεται καμμία ἀπολύτως ἐκκλησιαστικὴ σχέσηις καὶ κοινωνία μὲ τοὺς *Οἰκουμενιστὰς*· ὅμως διαφωνοῦν γιὰ τὴν ἐκκλησιολογικὴ ταυτότητα τῶν ἀκρίτων εἰσέτι *Καινοτόμων* καὶ τὴν ἀνάλογη πλέον ποιμαντικὴ στάσι ἔναντι αὐτῶν.

Ἡ διαφωνία αὐτὴ ὁδηγεῖ τοὺς μετριοπαθεῖς ἀντιοικουμενιστὰς - καὶ ἐν προκειμένῳ τὴν Σύνοδό μας,

τὴν Ἱερά Σύνοδο τῶν Ἐνισταμένων - νὰ διεξάγουν ἕναν διμέτωπο ἀγῶνα:

στὸ ἕνα μέτωπο ἀντιμετωπίζεται ὁ *Οἰκουμενισμός* καὶ ταυτοχρόνως καταβάλλεται προσπάθεια νὰ πειθοῦν οἱ καλοπροαίρετοι ἀδελφοί μας, ποὺ εὐρίσκονται ἀκόμη στὴν *Καινοτομία τοῦ Νέου Ἡμερολογίου*, νὰ ἀναλάβουν τὶς εὐθύνες τους καὶ νὰ ἐπιτελέσουν τὸ χρέος τους ἔναντι τῆς κινδυνευούσης Πίστεως·

στὸ ἄλλο μέτωπο ἀντιμετωπίζονται οἱ ἐνδο-ορθόδοξες ἐκτροπές καὶ καταβάλλεται προσπάθεια νὰ διατηρηθοῦν οἱ ὑγιεῖς ἐκκλησιολογικὲς βάσεις καὶ οἱ ὀρθές θεολογικὲς προϋποθέσεις τῆς ἀντι-οικουμενιστικῆς προσπάθειάς, προκειμένου νὰ ἀποτραποῦν νέες ὀλέθριες καινοτομίες στὸν ἀγῶνα κατὰ τῆς *Καινοτομίας*.

Τὰ δύο λοιπὸν αὐτὰ μέτωπα¹¹, στὰ ὁποῖα κλιμα-

---

11. Ὁ Ἅγιος Γρηγόριος Θεολόγος - γιὰ νὰ ἀναφέρουμε ἕνα σχετικὸ παράδειγμα ἀπὸ τὴν ἐκκλησιαστικὴ ἱστορία - ἀγωνιζόμενος στὴν Κωνσταντινούπολι, **ἀντιμετώπιζε δύο μέτωπα:** ἀφ' ἑνὸς τῶν Ἀρειανοφρόνων καὶ Πνευματομάχων, ἀφ' ἑτέρου τῶν διηρημένων Ὀρθοδόξων, οἱ ὁποῖοι εἶχαν μεταφέρει τὶς ἐνδο-ορθόδοξες ἔριδες τοῦ Ἀντιοχειανοῦ Σχίσματος στὴν Βασιλεύουσα καὶ ἐκ τῶν ὁποίων οἱ ὑπερ-αυστηροὶ Εὐσταθιανοὶ **κατηγοροῦσαν τὸν Ἅγιο γιὰ μετριοπάθεια καὶ δὲν κοινωνοῦσαν μαζί του!** (Οἱ Λόγοι ΚΒ' «*Εἰρηνικός Β'*» καὶ ΚΓ' «*Εἰρηνικός Γ'*» εἶναι ἐνδεικτικοὶ τοῦ κλίματος ποὺ ἐπικρατοῦσε τότε, τὸ 379, στὴν Πρωτεύουσα).

• Ὁ Ἅγιος Γρηγόριος λέγει κάπου πολὺ χαρακτηριστικά: «*Ὅσον δὲ εἰρηνικὸν τε καὶ μέσον, ὑπ' ἀμφοτέρων πάσχει κακῶς, ἢ καταφρονούμενον, ἢ καὶ πολεμούμενον. Ἵναι καὶ ἡμεῖς ὄντες σήμερον οἱ ταῦτα κατηγοροῦντες, καὶ διὰ τοῦτο τὴν καθέδραν ταύτην δεξάμενοι, τὴν ἐπίμαχον καὶ ἐπίφθονον*»·

[Ἡ εἰρηνικὴ δὲ καὶ μετριοπαθὴς μερὶς κακοποιεῖται καὶ ἀπὸ τοὺς δύο ἢ μὲ καταφρόνησι ἢ μὲ πόλεμο. Στὴν μερίδα αὐτὴ ἀνήκομε καὶ ἐμεῖς σήμερα καὶ γιὰ τὸν λόγο αὐτὸν ἀκριθῶς ἔχομε δεχθῆ τὸν θρόνον αὐτόν, ὁ ὁποῖος εἶναι διαφιλονικούμενος καὶ ἐλκύει τὸν φθόνον]

(PG τ. 35, στλ. 1148A/ Λόγος ΚΒ' «*Εἰρηνικός Β'*», § 1δ').

κάνεται μὲ διαρκῶς αὐξανόμενη ἔντασι ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία, καθορίζουν καὶ τοὺς δύο στόχους τῆς Ὁμιλίας μου κατὰ τὴν μεγάλη αὐτὴ ἡμέρα καὶ ἑορτὴ τῆς Ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας μας.

Ἐπικαλοῦμαι τὶς προσευχὲς σας καὶ τὴν προσοχή σας, ὥστε διὰ πρεσβειῶν τοῦ ἰδιαιτέρου προστάτου τῆς ἀποψινῆς μας «Συνάξεως», τοῦ Ὁσίου Θεοδώρου τοῦ Στουδίτου, νὰ οἰκοδομηθοῦμε ἐν Χριστῷ.

2. *Ἡ αἵρεσις τοῦ Οἰκουμενισμοῦ*

Ἐν πρώτοις λοιπὸν θὰ ἀναφερθῶ στὴν αἵρεσι τοῦ Οἰκουμενισμοῦ.

Σ **ΥΝΕΧΩΣ** ἀντιμετωπίζουμε τὸ ἐξῆς καίριο ἐρώτημα: ἄρα γε δικαιολογεῖται ἡ αὐστηρὰ στάσις μας - ἡ στάσις αὐτῶν ποὺ ἀνήκουν στὸ *Πάτριον Ἡμερολόγιο* - ἔναντι τῆς φιλενωτικῆς προσπαθείας, ἡ ὁποία καλλιεργεῖται στὰ πλαίσια τῆς λεγομένης *Οἰκουμενικῆς Κινήσεως*;

Τὴν ἀπάντησι θὰ δώσουν ἀβίαστα καὶ πάλι οἱ πηγές· ἄς τις προσεγγίσουμε.

Ὡς γνωστόν, οἱ ἀντι-οικουμενισταὶ τοῦ *Πατρίου Ἡμερολογίου* ἀναφέρονται σταθερὰ στὴν «*Συνοδικὴ Ἐγκύκλιος τοῦ 1920*» τοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως, ἡ ὁποία ἀναμφισβητήτως

«ἀποτελεῖ ὀριακὴ ἔκφρασι τοῦ Ὁρθοδόξου Οἰκουμενισμοῦ, ἀλλὰ καὶ ὀρόσημο στὴν ἱστορίαν τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως»¹².

Ἡ «Ἐγκύκλιος» αὐτὴ εἶναι ἀντορθόδοξος κυρίως γιὰ δύο λόγους:

Πρῶτον· βασίζεται στὴν λεγομένη **Βαπτισματικὴ Θεολογία**, βάσει τῆς ὁποίας ὅλοι οἱ Χριστιανοί, Ὁρθόδοξοι καὶ αἰρετικοί, ἀποτελοῦν δῆθεν τὴν Ἐκκλησίαν μέσω μιᾶς «*ἑσωτερικῆς μυστικῆς ἐνότητος*».

«Πάντες οἱ Χριστιανοί», λέγουν οἱ Οἰκουμενισταί, **«εἴμεθα μυστηριακῶς καὶ ἀπορρήτως ἠνωμένοι μετὰ τοῦ Χριστοῦ καὶ μετ' ἀλλήλων διὰ τῆς μυστηριακῆς χάριτος τοῦ ἁγίου βαπτίσματος»¹³.**

---

12. Μεγάλου Πρωτοπρεσβυτέρου Γεωργίου Τσέτση, *Οἰκουμενικὸς Θρόνος καὶ Οἰκουμένη - Ἐπίσημα Πατριαρχικὰ Κείμενα*, σελ. 57, ἐκδόσεις «*Τέρτιος*», Κατερίνη 1988.

13. Ἰωάννου Ν. Καρμίρη, *Ὁρθόδοξος Ἐκκλησιολογία [Δογματικῆς Τμήμα Ε']*, σελ. 242 καὶ 243, Ἀθήναι 1973.

Δεύτερον· ἡ «Ἐγκύκλιος» προτείνει τὸν **Δογματικὸ Συγκρητισμό**, βάσει τοῦ ὁποῦ Ὁρθόδοξοι καὶ αἰρετικοί, ἐμμένοντες στὶς οἰκείες δογματικὲς θέσεις τους, δύνανται νὰ συσκέπτονται, συνεργάζωνται, συμπροσεύχωνται καὶ συλλειτουργοῦνται.

Τὸ ἀποτέλεσμα αὐτοῦ τοῦ πολυ-επιπέδου συγχρωτισμοῦ εἶναι ἡ καλλιέργεια μιᾶς ἁρμονικῆς καὶ ἀδιαταράκτου συνυπάρξεως Ὁρθοδοξίας καὶ αἵρέσεως, ἀληθείας καὶ πλάνης, φωτὸς καὶ σκότους· τοῦτο ὁμως εἶναι σαφές, ὅτι κατ' οὐσίαν σημαίνει κατάργησι τοῦ κηρύγματος τῆς μετανοίας.

Τὸ ἔδαφος λοιπὸν ποῦ στηρίζεται ἡ «*Συνοδικὴ Ἐγκύκλιος τοῦ 1920*» εἶναι μὲ δύο λέξεις ἡ αἰρετικὴ ἄποψις, ὅτι

Ὁρθόδοξοι καὶ αἰρετικοὶ ἐργάζονται δῆθεν «ἐν τῷ ἰδίῳ ἀγρῷ καὶ ἐν τῷ αὐτῷ ἀμπελῶνι τοῦ Κυρίου»¹⁴!...

* * *

ΕΝΑ ΠΟΛΥ χαρακτηριστικὸ παράδειγμα θὰ μᾶς βοηθήσῃ νὰ κατανοήσουμε στὴν πρᾶξι τὴν θεολογικὴ αὐτὴ ἄποψι, ποῦ συνιστᾶ καὶ τὴν οὐσία τῆς ἐκκλησιολογικῆς αἵρέσεως τοῦ *Οἰκουμενισμοῦ*.

Τὸ 1971 ἐπισκέφθηκε τὴν Ἡμιαυτόνομο Τοπικὴ Ἐκκλησία τῆς Κρήτης ὁ παπικὸς Καρδινάλιος Ἰωάννης Βίλλεμπρανς (20-23 Μαΐου).

Ὁ Καρδινάλιος ἐγίνε δεκτὸς μὲ τιμὲς καὶ ἐκδηλώσεις, ποῦ **εἶχαν θέσι μόνον σὲ Ὁρθόδοξο Ἀρχιερέα**, ἐφ' ὅσον ὁ ὑψηλὸς αὐτὸς ἐκπρόσωπος τοῦ Βατικανοῦ

14. Ἐφημερ. «Ἐκκλησιαστικὴ Ἀλήθεια» Κωνσταντινουπόλεως, ἀριθ. 14/13.4.1919, σελ. 97α (Βλ. τὰ ἀφορῶντα στὸ «*Συνοδικὸν Γράμμα*», τὸ ὁποῖο ὑποστηρίζει τὴν ἐκκλησιολογικὴ ἄποψι αὐτή: **Μ.Π. Γ. Τσέτση**, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 47-51· **τοῦ Αὐτοῦ**, Ἡ συμβολὴ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου στὴν ἴδρυσί τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν, σελ. 51-71 καὶ εἰδικώτερα σελ. 60-63, ἐκδόσεις «*Τέρτιος*», Κατερίνη 1988).

– **εὐλόγησε** τὸ πυκνὸ ἐκκλησίασμα τοῦ Ἁγίου Μηνᾶ Ἡρακλείου·

– **ἔλαβε** μέρος με ἄμφια στὸν Ἑσπερινὸ ποὺ ἐτελέσθη στὸν Ἅγιο Τίτο, συμπροσευχόμενος ἐκ τοῦ παραθρονίου, χοροστατοῦντος δὲ τοῦ τότε ἀρχιεπισκόπου Κρήτης Εὐγενίου·

Ὁ Παπικὸς Καρδινάλιος κ. Ἰωάννης Βίλλεμπρανς, συμπροσευχόμενος με ἄμφια ἐκ τοῦ παραθρονίου, χοροστατοῦντος τοῦ ἀρχιεπισκόπου Κρήτης Εὐγενίου (Ἅγιος Τίτος Ἡρακλείου, 20.5.1971).

Παρητηρήθη ἐνδεικτικῶς, ὅτι «τὸ πλέον χαρακτηριστικὸν σημεῖον καὶ τὸ σπουδαιότερον γεγονός τῆς ἐπισκέψεως (τοῦ κ. Βίλλεμπρανς στὴν Κρήτη, 20-23.5.1971) ὑπῆρξεν ἡ συμμετοχὴ τοῦ καρδινάλιου εἰς πανηγυρικὰς θείας Λειτουργίας, εἰς Ἑσπερινούς καὶ εἰς ἀπὸ κοινοῦ δεήσεις ὑπὲρ τῆς χριστιανικῆς ἐνότητος. Ὁ καρδινάλιος δὲν παρέστη μόνον κατὰ τὰς ἱεροτελεστίας ἀπὸ τοῦ παραθρονίου, ἀλλὰ συμπροσευχήθη μετὰ τῶν μητροπολιτῶν καὶ τοῦ κλήρου καὶ ἀντήλλαξεν ἐν τοῖς ναοῖς ἀδελφικὸν ἀσπασμὸν ὑπὸ τὴν καταφανῆ ἱκανοποίησιν καὶ συγκίνησιν ἀπάντων».

– **συνευλόγησε** μαζί με τὸν ἀρχιεπίσκοπο τὸν λαό·
 – **εὐλόγησε** τὴν τράπεζα στὸ λίαν ἐπίσημο δεῖπνο·
 – **ἐπισκέφθηκε** τὶς Μητροπόλεις τῆς νήσου, ὅπου τὸν ὑπεδέχοντο ἐνθουσιωδῶς ὁ οἰκεῖος ἱεράρχης, ὁ κληρὸς, οἱ μοναχοὶ καὶ ὁ λαὸς με κωδωνοκρουσίες, ψαλλομένου τοῦ «εἰς πολλὰ ἔτη, δέσποτα»·

– **παρέστη** πάλι συμπροσευχόμενος ἐκ τοῦ παραθρονίου τὴν Κυριακὴ (23 Μαΐου) στὴν Θεία Λειτουργία, ἡ ὁποία ἐτελέσθη ἀπὸ τὸν ἀρχιεπίσκοπο Κρήτης στὸν Ἅγιο Μηνᾶ, ὅπου ἔγιναν προσφωνήσεις οἰκουμενιστικοῦ περιεχομένου, ἀνταλλαγαὶ δώρων «ὑπὸ τὰς ἐπευφημίας τοῦ χριστεπωνύμου πληρώματος», τῶν χορῶν ψαλλόντων τὸν πολυχρονισμό τοῦ πατριάρχου Ἀθηναγόρου καὶ τοῦ Πάπα Παύλου ΣΤ΄, «μετὰ δὲ τὴν θεϊαν Λειτουργίαν Ἀρχιεπίσκοπος καὶ καρδινάλιος ἠύλογησαν κληρὸν καὶ λαὸν ὑπὸ τὴν καταφανῆ συγκίνησιν πάντων»¹⁵!...

* * *

ΜΕΣΩ ἀναριθμητῶν παρομοίων δογματικῶν καὶ κανονικῶν πραξικοπημάτων, οἱ *Οἰκουμενισταὶ* ἀπὸ τοῦ 1920 μεταθέτουν καὶ καταργοῦν σταδιακὰ ἕνα πρὸς ἕνα τὰ «αἰώνια ὄρια» τῆς Πατερικῆς Ὁρθοδόξου Παραδόσεως.

Θὰ ὑπενθυμίσω ἐνδεικτικῶς μερικὰ συγκεκριμένα καὶ σταθερὰ «βήματα» τῶν Οἰκουμενιστῶν πατριαρχῶν Κωνσταντινουπόλεως καὶ τῶν λοιπῶν Φαναριωτῶν ἐπισκόπων, ἰδιαίτερω ἔναντι τοῦ αἰρετικοῦ Παπισμοῦ, πάντοτε βεβαίως στὰ πλαίσια

---

15. Βλ. πλήρες χρονικὸν τῆς ἐπισκέψεως **Π. Γρηγορίου**, *Πορεία πρὸς τὴν ἐνότητα*, τ. Β΄, σελ. 252-273, Ἀθῆναι 1978.

«τῆς συγχρόνου οἰκουμενιστικῆς δραστηριότητος τῶν τοπικῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν»¹⁶.

α) Αἴρου τὰ ἀναθέματα τοῦ 1054 κατὰ τοῦ Παπισμοῦ (7.12.1965)¹⁷.

β) Διακηρύσσουν, ὅτι δὲν ὑπάρχουν οὐσιαστικαὶ διαφοραὶ μεταξὺ Ὁρθοδοξίας καὶ Παπισμοῦ.

• Ὁ πατριάρχης Ἀθηναγόρας († 1972), ἐνδεικτικῶς, ἔλεγε:

«Κατὰ τὰ 900 χρόνια ποὺ ἐπέρασαν ἀπὸ τὸ 1054 **φθάσαμε** οἱ δύο κόσμοι Ἀνατολῆς καὶ Δύσεως **νὰ νομίζουμε**, ὅτι ἀνήκουμε σὲ διαφορετικὲς Ἐκκλησίες καὶ σὲ διαφορετικὲς Θρησκείες. **Καὶ ἐπομένως γίνεται πρόδηλος ὁ σκοπὸς τῶν Διαλόγων**. **Νὰ προπαρασκευάσουν** ψυχολογικῶς τοὺς Λαοὺς μας ὅτι **πρόκειται γιὰ μιὰ Ἐκκλησία καὶ μιὰ Θρησκεία...**»¹⁸.

γ) Θεωροῦν τὸν Πάπα ὡς «Πρῶτον Ἐπίσκοπον τῆς Χριστιανωσύνης».

• Ὁ πατριάρχης Δημήτριος († 1991), ἐνδεικτικῶς, ἐδήλωνε στὸ ὑπὸ ἡμερομηνίαν 3.12.1977 «μῆνυμά» του πρὸς τὸν Πάπα Παῦλο ΣΤ΄, ἐπὶ τῆ δωδεκάτῃ ἐπετειῶ τῆς ἄρσεως τῶν ἀναθεμάτων:

---

16. Κωνσταντίνου Ἰ. Μανίκα, «Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος καὶ ὁ Διάλογος Ὁρθοδοξίας - Ρωμαιοκαθολικισμοῦ κατὰ τὶς Α΄ καὶ Β΄ Πανορθόδοξους Διασκέψεις τῆς Ρόδου», περιοδ. «Θεολογία», Ἀπρίλιος-Ἰούνιος 1991, σελ. 382.

17. Βλ. Π. Γρηγορίου, *Πορεία πρὸς τὴν ἐνότητα*, τόμος Β΄, Ἀθῆναι 1978, σελ. 5-53 [Κεφ. Α΄. «Ἄρσις τῶν ἀναθεμάτων (16 Ἰουλίου 1054 - 7 Δεκεμβρίου 1965)»]. Τόμος Ἀγάπης / Vatican-Phanar (1958-1970), Rome - Istanbul 1971 (Σχετικὰ κείμενα ἀπ' αὐτῆς ἀριθ. 119, 121-124, 126-132, 141-143, 173, 200-201, 236-237, 277, 279). Βλ. κριτικὴ ἐξ Ὁρθοδόξου ἀπόψεως: Ἀρχιμανδρίτου Σπυρίδωνος Σπ. Μπιλάλη, Ὁρθοδοξία καὶ Παπισμὸς, τόμος Β΄, σελ. 353-364, Ἀθῆναι 1969.

18. Ἀρχιμανδρίτου Ἀθανασίου Ἰ. Βασιλοπούλου, Ἀπὸ τὴν πορείαν τῆς ἀγάπης..., σελ. 53α, Ἀθῆναι 1968. • Οἱ ἀπόψεις αὐτὲς ἐπανελήφθησαν τὴν 10.1.1968 (αὐτόθι, σελ. 87β: «Πατριαρχικαὶ ἐπισκεψεῖς καὶ αἱ εὐτυχεῖς συνέπειαι αὐτῶν»).

«Ἐν τῇ εὐχῇ ταύτῃ πέμπομεν τῇ Ὑμετέρα Ἀγιότητι ὡς ἐλαχίστην ἐκδήλωσιν ἀγάπης, ἀδελφικῆς τιμῆς καὶ ἀναγνωρίσεως ἡμῶν πρὸς τὸ σεπτὸν πρόσωπον Αὐτῆς, ὡς τοῦ πρώτου τῆς ἀνά τὸν κόσμον Χριστιανωσύνης Ἐπισκόπου, κανδήλαν, ἐν τῷ Ἰδιαιτέρῳ ἡμῶν Πατριαρχικῷ Παρεκκλησίῳ διατηρουμένην, ἵνα τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἰδιαίτερον Ὑμῶν Παρεκκλήσιον, εἰς ἔνδειξιν ὅτι «φῶς Χριστοῦ φαίνει πᾶσι»¹⁹.

δ) Ἀλληλογραφοῦν μὲ τὸν Πάπα, ὡσὰν νὰ εἶναι «κοινωνικὸς» ἐπίσκοπος, μὲ κάθε ἐκκλησιαστικὴ τάξι.

• **Ὁ πατριάρχης Ἀθηναγόρας**, ἐνδεικτικῶς, ἔγραφε πρὸς τὸν Πάπα Παῦλο ΣΤ΄ τὴν 22.11.1963:

«Παύλῳ τῷ Μακαριωτάτῳ καὶ Ἀγιωτάτῳ Πάπα τῆς Πρεσβυτέρας Ρώμης, χαίρειν ἐν Κυρίῳ... Συγχαρητηρίουσ προσρήσεις καὶ εὐχὰς ὀλοκαρδίουσ τῇ Ὑμετέρα Ἀγιωσύνη ἐπὶ τῇ εἰς τὸν παλαίφατον τῆς Πρεσβυτέρας Ρώμης Θρόνον, **θεία εὐδοκία καὶ χάριτι, ἐκλογῇ καὶ καταστάσει** Αὐτῆς ἀδελφικῇ διαθέσει ἐν καιρῷ διαπέμψαντες,... εὐχόμεθα καὶ αὐθις τῇ Ὑμετέρα Ἀγιωσύνη ὑγιαίνειν ἀεὶ καὶ **εὐκλεῶς προκάθεσθαι** τῆς Πρεσβυτέρας Ρώμης Ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας ἐπὶ ἔτη ὅτι μήκιστα... Τῆς Ὑμετέρας γερασμίας καὶ περισπουδάστου ἡμῖν Ἀγιότητος ἀγαπητὸς ἐν Χριστῷ ἀδελφός, Ὁ Κωνσταντινουπόλεως Ἀθηναγόρας»²⁰.

• **Ἐπίσης, ὁ πατριάρχης Δημήτριος** πρὸς τὸν Πάπα Παῦλο ΣΤ΄ ἔγραφε τὴν 7.12.1975:

«Παύλῳ τῷ Μακαριωτάτῳ καὶ Ἀγιωτάτῳ Πάπα

19. Π. Γρηγορίου, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 684-5· περιοδ. «Ἐπίσκεψις», ἀριθ. 180/15.12.1977, σελ. 12: «Ἡ ἐπίσκεψις τοῦ σεβ. Μητροπολίτου Χαλκηδόνος κ. Μελίτωνος εἰς Ρώμην» ἔφημερ. «L' Osservatore Romano», 9-10.2.1977, σελ. 2.

20. Τόμος Ἀγάπης..., ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 86-88, § 35.

τῆς Πρεσβυτέρας Ρώμης, χαίρειν ἐν Κυρίῳ... Ἐν τοιοῦτοις ἀδελφικοῖς αἰσθήμασι καὶ οἰκοδομητικαῖς ἐξαγγελίαις κοινωνοῦντες τῇ Ὑμετέρα

Συνάντησις πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Ἀθηναγόρου καὶ Πάπα Παύλου ΣΤ΄ (Ἱεροσόλυμα, 6.1.1964).

Ὁ πατριάρχης μετὰ τὴν συνάντησιν ἐδήλωσε: «Τὸ γεγονός ἐστὶν μέγα καὶ ἱστορικόν. Ἔχω ἤρεμον τὴν συνειδησίμ μου ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. Ὁρθοδοξία σημαίνει ἐλευθερίαν καὶ οἱ ἐλεύθεροι προχωροῦν... Τὰ δόγματα εἶναι ἡ δύναμις τῆς Ἐκκλησίας, ὁ πλοῦτος της, διὰ τοῦτο **τὸν κρατοῦμεν εἰς τὸ θησαυροφυλάκιον**. Τοῦτο ὅμως οὐδόλως μᾶς ἐμποδίζει νὰ κόψωμεν ἓνα κοινὸν νόμισμα μετὰ τῶν ἄλλων Ἐκκλησιῶν: **“τὸ νόμισμα τῆς ἀγάπης”**»... «Ὅλοι οἱ Πᾶπαι εἶναι καλοί, ἀλλ’ ὁ Ἰωάννης ΚΓ΄ ἤνοιξε τὴν θύραν, ὁ δὲ Παῦλος ΣΤ΄, ὅστις τὴν διεσκέλισεν, εἶναι μέγας Πάπας».

Ἀγιότητα, **πρώτῳ τῇ τάξει καὶ τῇ τιμῇ ἐν τῷ καθόλου Σώματι τοῦ Κυρίου**, κατασπαζόμεθα Αὐτὴν ἐν φιλήματι Ἀγίῳ καὶ διατελούμεν μετ' ἀγάπης ἀδελφικῆς καὶ ἐξειδικασμένης τιμῆς. Τῆς Ὑμετέρας γερασμιωτάτης Ἀγιότητος ἀγαπητὸς ἐν Χριστῷ ἀδελφός, Ὁ Κωνσταντινουπόλεως Δημήτριος»²¹.

• **Τέλος, ὁ πατριάρχης κ. Βαρθολομαῖος** ἔγραφε πρὸς τὸν Πάπα Ἰωάννη-Παῦλο Β΄ τὴν 21.6.1993:

«Τῷ Ἀγιωτάτῳ καὶ Μακαριωτάτῳ Πάπα τῆς Πρεσβυτέρας Ρώμης Ἰωάννη Παύλῳ Β΄, ἐν Κυρίῳ χαίρειν. Καὶ κατὰ τὸ τρέχον ἔτος “ἐπιθυμίαν ἐπιθυμήσαμεν” (Λουκ. 22, 15), ἵνα **συνεορτάσωμεν μετὰ τῆς Ὑμετέρας** λίαν ἡμῖν ἀγαπητῆς καὶ περισπουδάστου Ἀγιότητος **τὴν Θρονικὴν Ἑορτὴν τῆς κατ' Αὐτὴν Ἐκκλησίας Ρώμης**, ... Ἐν τῇ ἐλπίδι ὅτι καὶ τῇ εὐχῇ ὅπως καὶ ἡ **νέα αὕτη ἐόρτιος συνάντησις τῶν Ἐκκλησιῶν ἡμῶν** εὐλόγηθῆ δασιλῶς ὑπὸ τοῦ Κυρίου, συγχαίρομεν Ὑμῖν ἐπὶ τῇ εὐσήμεν ἡμέρᾳ καὶ διατελούμεν μετ' ἀναλλοιώτων ἀδελφικῶν ἐν Αὐτῷ αἰσθημάτων. Τῆς Ὑμετέρας γερασμίας Ἀγιότητος ἀγαπητὸς ἐν Χριστῷ ἀδελφός, Ὁ Κωνσταντινουπόλεως Βαρθολομαῖος»²².

ε) Ἐπισκέπτονται τὴν αἰρετικὴ Ρώμη, ὡσὰν νὰ ἐπισκέπτοντο ἓνα Ὁρθόδοξο Πατριαρχεῖο²³.

21. Περιοδ. «Ἐπίσκεψις», ἀριθ. 139/13.1.1976, σελ. 14 καὶ 15, ἐπὶ τῇ 10ετηρίδι τῆς ἄρσεως τῶν ἀναθεμάτων.

22. Περιοδ. «Ἐπίσκεψις», ἀριθ. 493/30.6.1993, σελ. 7.

23. Βλ. «Ὁ Ἀθηναγόρας Α΄ εἰς Ρώμην (26-28 Ὀκτωβρίου 1967)», Π. Γρηγορίου, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 141-196. Ὁ πατριάρχης Δημήτριος στὴν Ρώμη (3-7.12.1987), περιοδ. «Ἐπίσκεψις», ἀριθ. 392/1.2.1988, σελ. 1-22· ἔφημερ. «Καθολικὴ», ἀριθ. 2457/22.12.1987, σελ. 5-8 καὶ 11, ἀριθ. 2458/5.1.1988, σελ. 4. «Ἐπίσημη ἐπίσκεψις τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου (κ. Βαρθολομαίου) στὴν Ἐκκλησία τῆς Ρώμης» (27-29.6.1995), περιοδ. «Ἐπίσκεψις», ἀριθ. 520/31.7.1995, σελ. 2-21.

στ) Συμπροσεύχονται μὲ τὸν Πάπα καὶ ἀνταλλάσσουν λειτουργικὸ ἀσπασμό.

• **Στὴν Θρονικὴ Ἑορτὴ** τῆς Κωνσταντινουπόλεως (30.11.1979), ἐνδεικτικῶς,

«εἰς τὴν θεῖαν Λειτουργίαν... προσῆλθεν ἡ Α.Α. ὁ Πάπας... καὶ παρέστη μαζί μὲ ὅλα τὰ μέλη τῆς συνοδείας του... Ὁ Πάπας ὡδηγήθη εἰς τὸν ἔναντι τοῦ Πατριαρχικοῦ Θρόνου εἰδικῶς εὐτρεπισθέντα Θρόνον, ἀπὸ τοῦ ὁποῖου ἐν εὐλαβείᾳ παρηκολούθησε τὴν θεῖαν Λειτουργίαν. Κατὰ τὸ “Ἀγαπήσωμεν ἀλλήλους” ὁ Πάπας κατῆλθε τοῦ Θρόνου καὶ ὁ Πατριάρχης ἐξῆλθε τοῦ Ἱεροῦ Βήματος καὶ ἀντήλλαξαν τὸν ἀσπασμὸν τῆς ἐν Χριστῷ ἀγάπης ὑπὸ τὰ χειροκροτήματα ὅλου τοῦ ἐκκλησιασματος. Ὁ Πάπας ἀπήγγειλε τὴν Κυριακὴν Προσευχὴν λατινιστί»²⁴.

ζ) Συνευλογοῦν μὲ τὸν Πάπα καὶ τοὺς ἐκπροσώπους του τὸ ὀρθόδοξο ἐκκλησίασμα.

• **Στὴν Θρονικὴ Ἑορτὴ** τῆς Κωνσταντινουπόλεως (30.11.1979), μετὰ τὴν ἀπόλυσιν τῆς Θείας Λειτουργίας, ὅπου παρέστη συμπροσευχόμενος ὁ Πάπας Ἰωάννης-Παῦλος Β΄, ἀντηλλάγησαν προσφωνήσεις καὶ δῶρα καὶ

«ἐν συνεχείᾳ ἐψάλησαν τὰ πολυχρόνια τῶν δύο Προκαθημένων, οἱ ὁποῖοι ἀντήλλαξαν ἀσπασμὸν καὶ ἠύλόγησαν τὰ πλήθη», κατόπιν δὲ «ἀνῆλθον διὰ τῆς ἐξωτερικῆς κλίμακος, ἀπὸ τοῦ ὕψους τῆς ὁποίας ἠύλόγησαν τὰ πλήθη χειροκροτοῦντα καὶ εἰσῆλθον εἰς τὸν Πατριαρχικὸν Οἶκον»²⁵.

24. Περιοδ. «Ἐπίσκεψις», ἀριθ. 221/1.12.1979, σελ. 11 καὶ 12.

25. Περιοδ. «Ἐπίσκεψις», αὐτόθι, σελ. 18.

η) Τελούν Δοξολογίας πρὸς τιμὴν τοῦ Πάπα ἐντὸς τοῦ Πατριαρχικοῦ Ναοῦ.

• **Κατὰ τὴν ἐπίσκεψί του** στὸ Φανάρι (29.11.1979), ἐνδεικτικῶς, ὁ Πάπας Ἰωάννης Παῦλος Β΄

Ὁ Πάπας Ἰωάννης Παῦλος Β΄ καὶ ὁ πατριάρχης Δημήτριος συνευλογοῦν τὸ ὀρθόδοξο ποιμνιο (Φανάρι, Θρονικὴ Ἐορτὴ Κωνσταντινουπόλεως, 30.11.1979).

Οἱ Οἰκουμενισταὶ τῆς Κωνσταντινουπόλεως διακηρύσσουν, ὅτι οἱ πρόοδοι τοῦ Διαλόγου «καθιστοῦν ἱκανοὺς ἤδη ἀπὸ τοῦ νῦν τοὺς Καθολικοὺς καὶ τοὺς Ὀρθοδόξους νὰ δίδουν μίαν κοινὴν μαρτυρίαν πίστεως».

«προσηλθεν εἰς τὸ Πατριαρχεῖον, ὅπου τῷ ἐγένεν ἡ κατὰ τὸ Πατριαρχικὸν Πρωτόκολλον **ἐπίσημος ὑποδοχὴ καὶ παρέστη εἰς τὴν πρὸς τιμὴν του τελεσθεῖσαν ἐν τῷ Πατριαρχικῷ Ναῷ Δοξολογίαν**», τέλος δὲ «**ἡ ὅλη τελετὴ ἐκλείσσε μὲ τὰ Πολυχρόνια τῶν δύο Προκαθημένων, τὸν ἀνταλλαγέντα μεταξὺ των ἀσπασμὸν καὶ τὴν εὐλογίαν ποῦ ἀπένειμαν εἰς τὸ ἐκκλησίασμα**»²⁶.

θ) Ψάλλουν Πολυχρόνιο στὸν Πάπα δημοσίως καὶ «ἐπ' ἐκκλησίας»²⁷.

ι) Μνημονεύουν στὰ «Δίπτυχα» τῆς Θείας Λειτουργίας τὸν Πάπα.

• **Ὁ πατριάρχης Ἀθηναγόρας**, ἀπευθυνόμενος στὸν Πάπα Παῦλο ΣΤ' διὰ τοῦ ἑορτίου γράμματος τῶν Χριστουγέννων τοῦ 1968, ἔλεγε:

«**Ἐν τῇ κοινωνίᾳ ταύτῃ (τῆς ἀγάπης τοῦ Χριστοῦ), ἱερουργοῦντες μετὰ τῆς χορείας τῶν περὶ ἡμᾶς Ἱερωτάτων Μητροπολιτῶν καὶ ὑπερτίμων, μνησθησόμεθα ἀπὸ τῶν διπτύχων τῆς καρδίας ἡμῶν τοῦ τιμίου ὀνόματός Σου, ἀδελφὲ Ἀγιώτατε τῆς Πρεσβυτέρας Ρώμης Ἐπίσκοπε, ἐνώπιον τῆς ἀγίας ἀναφορᾶς αὐτοῦ τούτου τοῦ τιμίου Σώματος καὶ αὐτοῦ τούτου τοῦ τιμίου Αἵματος τοῦ Σωτῆρος ἐν τῇ Θείᾳ Λειτουργίᾳ τοῦ Ἀγιωτάτου προκατόχου ἡμῶν, κοινοῦ δὲ πατρὸς πάντων ἡμῶν, Ἰωάννου τοῦ Χρυσσοστόμου.**

Καὶ ἐροῦμεν τῇ ἀγίᾳ ἡμέρᾳ τῶν Χριστουγέννων ἐνώπιον τοῦ ἀγίου θυσιαστηρίου καὶ λέγομέν Σοι: τῆς Ἀρχιερωσύνης σου μνησθεῖη Κύριος ὁ Θεός, πάντοτε νῦν καὶ αἰεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων»²⁸.

26. Περιοδ. «Ἐπίσκεψις», αὐτόθι, σελ. 3 καὶ 6.

27. Βλ. προηγούμενες ὑπόσημ. 25 καὶ 26.

28. Π. Γρηγορίου, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 293· Τόμος Ἀγάπης, σελ. 528-530, § 242.

ια) Ὑποδέχονται τοὺς παπικοὺς ἐπισκόπους ἐνθουσιωδῶς καὶ εὐλογοῦνται ἀπὸ αὐτοῦς.

• **Τὸ 1965**, ἐνδεικτικῶς, ποντιφίκιος ἀντιπροσωπία, ὑπὸ τὸν Καρδινάλιο Μπέα, ἐπεσκέφθη τὸ Φανάρι (2-5 Ἀπριλίου). Τὴν 4η Ἀπριλίου μετέβη καὶ στὴν Σχολὴ τῆς Χάλκης, ὅπου ὁ σχολαρχῶν ἐπίσκοπος Κλαυδίουπόλεως κ. Ἀνδρέας προσεφώνησε τὸν Καρδινάλιο καὶ κατέκλεισε:

«Δι' αὐτὸ καὶ ἡμεῖς ἐξ ὅλης καρδίας ψάλλομεν: "ὡσαννὰ εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου"»!... Ἐν συνεχείᾳ ὁ Καρδινάλιος ὠμίλησε ἐκτενῶς καὶ νοουθετικῶς πρὸς τοὺς φοιτητὰς καὶ στὰ τέλος «οἱ μαθηταὶ τῆς Σχολῆς παρήλασαν πρὸ τοῦ καρδινάλιου καὶ ἐδέχθησαν τὴν εὐλογίαν του»²⁹!...

ιβ) Ἐπιτρέπουν στοὺς παπικοὺς ἐπισκόπους καὶ λοιποὺς κληρικοὺς νὰ παρίστανται συμπροσευχόμενοι στὶς Ἐνθρονίσεις ὀρθοδόξων ἀρχιερέων³⁰.

ιγ) Ἀποστέλλουν συγχαρητήρια γιὰ τὶς ἐκλογές, τὶς ἐπετείους, τὰ γενέθλια καὶ τὶς προαγωγὰς τῶν Παπῶν καὶ λοιπῶν παπικῶν ἐπισκόπων.

• **Τὴν 9.9.1963**, ἐνδεικτικῶς, ὁ Σάρδεων Μάξιμος ἔγραφε μεταξὺ ἄλλων πρὸς τὸν νεοεκλεγέντα Πάπα Παῦλον ΣΤ', διαβιβάζων τὰ συγχαρητήρια τοῦ πατριάρχου Ἀθηναγόρου:

«Σεπτῇ ἐντολῇ, διαβιβάζω εὐλαβῶς τῇ Ὑμετέρα Ἀγιότητι τὰ θερμὰ συγχαρητήρια καὶ τὰς ἐγκαρδίους τῆς Αὐτοῦ Θειοτάτης Παναγιότητος εὐχὰς, ὑπὲρ μακρᾶς καὶ καρποφόρου διακονίας

29. Π. Γρηγορίου, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 202-214· Τόμος Ἀγάπης, σελ. 208, § 95.

30. Βλ. περιοδ. «Ἅγιος Κυπριανός», ἀριθ. 247/Μάρτιος-Ἀπρίλιος 1992, σελ. 61-64: «Νέα Ἱερά Παράδοσις»; «Ἐνθρονίσεις» καὶ «Θρονικαὶ Ἑορταὶ» Οἰκουμενιστῶν καὶ ἑτεροδόξων».

τῆς Ὑμετέρας σεβασμίας Ἀγιότητος ἐν τῇ ἀδελφῇ Ἀγίᾳ Ρωμαϊκῇ Ἐκκλησίᾳ,...»³¹.

• **Τὴν 20.6.1969**, ὁ πατριάρχης Ἀθηναγόρας τηλεγραφοῦσε πρὸς τὸν Πάπα Παῦλο ΣΤ΄, ἐπὶ τῇ ἐπετείῳ τῆς ἐκλογῆς αὐτοῦ:

«Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τοῦ μεγάλου γεγονότος τῆς ἐνθρονίσεως τῆς Ὑμετέρας ἀγαπητῆς καὶ γερασμίας Ἀγιότητος, συγχαίρομεν Αὐτῇ ἐγκαρδίως καὶ δεόμεθα τοῦ Κυρίου ἡμῶν, ὅπως χαρίζηται Ὑμῖν ἔτη μακρά, ἔμπλεα ὑγείας, ἐπ’ ἀγαθῷ συμπάσης τῆς Ἐκκλησίας Αὐτοῦ»³².

• **Τὸ 1977**, ὁ πατριάρχης Δημήτριος ἀπέστειλε εὐχετήριο μήνυμα πρὸς τὸν Πάπα Παῦλο ΣΤ΄, «ἐπὶ τῇ 80ῇ ἐπετείῳ τῶν γενεθλίων αὐτοῦ»:

«Χαίροντες καὶ ἐν προσευχῇ συνορτάζομεν τὴν ἐπέτειαν τῶν Γενεθλίων τῆς Ὑμετέρας Μακαριωτάτης Ἀγιότητος καὶ τὴν ἀφιξιν εἰς ἓνα σπουδαῖον σταθμὸν τοῦ βίου Αὐτῆς, τοῦ ἀφιερωθέντος καθ’ ὀλοκληρίαν εἰς τὸν Κύριον, τὸ Εὐαγγέλιόν Του, τὴν Ἐκκλησίαν Του καὶ εἰς τὴν διακονίαν τοῦ ἀνθρώπου»³³.

• **Τὴν 16.10.1979**, ὁ πατριάρχης Δημήτριος ἔστειλε τηλεγράφημα στὸν Πάπα Ἰωάννη-Παῦλο Β΄ «ἐπὶ τῇ πρώτῃ ἐπετείῳ τῆς ἐκλογῆς αὐτοῦ»:

«Μετὰ βαθείας ἀδελφικῆς ἀγάπης καὶ χαρᾶς χαιρετίζομεν τὴν συμπλήρωσιν τοῦ πρώτου ἔτους τῆς λαμπρᾶς ἀρχιερατείας Ὑμῶν ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς Ρώμης...»³⁴.

---

31. Τόμος Ἀγάπης..., σελ. 80-81, § 32, ἐνθ’ ἀνωτ., ὑπογραμ. ἡμέτ.

32. Αὐτόθι, σελ. 554-5, § 256, ὑπογραμ. ἡμέτ.

33. Περιοδ. «Ἐπίσκεψις», ἀριθ. 176/15.10.1977, σελ. 2, ὑπογραμ. ἡμέτ.

34. Περιοδ. «Ἐπίσκεψις», ἀριθ. 219/1.11.1979, σελ. 2, ὑπογραμ. ἡμέτ.

ιδ) **Συντάσσουν** εἰδικές προσευχές καὶ τὶς ἀποστέλλουν στὸν Πάπα, γιὰ νὰ τὶς ἀπαγγεῖλῃ ἐπισήμως σὲ τελετὲς καὶ ἐκδηλώσεις.

- **Ἐνδεικτικῶς**, ἀναφέρουμε τὸ «*κείμενον προσευχῶν καὶ σκέψεων, ἐμπνευσμένων ἐκ τῆς σημασίας τοῦ θεοῦ Πάθους*», τὸ ὁποῖο συνέταξε ὁ πατριάρχης κ. Βαρθολομαῖος τὸ 1994, «*κατόπιν παρακλήσεως*» τοῦ Πάπα, «*διὰ τὴν καθιερωμένην λιτανείαν τῆς "Ὁδοῦ τοῦ Σταυροῦ" (Via Crucis), εἰς τὸ Κολοσσαῖον κατὰ τὴν ἐσπέραν τῆς Μ. Παρασκευῆς, προεξάρχοντος τοῦ Ρωμαίου Ποντίφηκος*»³⁵.

Γιὰ τὴν σημασία αὐτοῦ τοῦ «*οἰκουμενικοῦ γεγονότος*» ἐγράφησαν πολλά, ὁ δὲ Πάπας στὴν Θρονικὴ Ἑορτὴ τῆς Ρώμης (29.6.1994), στὴν ἀντιφώνησί του πρὸς τὴν πατριαρχικὴ Ἀντιπροσωπία, ὑπεγράμμισε, ὅτι «*δὲν μπορῶ νὰ λησμονήσω, τὴν στιγμὴν ταύτην, τὸν μεγαλειώδη καὶ βαθὺ στοχασμὸν τοῦ "Δρόμου τοῦ Σταυροῦ" ποῦ μοῦ προσέφερεν ὁ Πατριάρχης Βαρθολομαῖος ὁ Α΄ ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς τελετῆς τῆς Μ. Παρασκευῆς στὸ Κολοσσαῖο τῆς Ρώμης*»³⁶.

ιε) **Ἀποδέχονται**, ὅτι ὁ Παπισμὸς εἶναι «*Ἀδελφὴ Ἐκκλησία*», ἡ ὁποία κατέχει «*ὄσα ἐνεπιστεύθη ὁ Χριστὸς εἰς τὴν Ἐκκλησίαν Του*»³⁷.

• **Τελικὸ συμπέρασμα:** Εἶναι προφανές, ὅτι ὅλα αὐτὰ συνιστοῦν τὴν ἀκριβῆ ἔννοια τοῦ **Δογματικοῦ**

35. Βλ. περιοδ. «**Ὁρθοδοξία**» Κωνσταντινουπόλεως, Ἰούλιος-Σεπτέμβριος 1994, σελ. 620-623.

36. Περιοδ. «**Ἐπίσκεψις**», ἀριθ. 507/31.7.1994, σελ. 5-6.

37. Ἐφημερ. «**Καθολικὴ**», ἀριθ. 2705/20.7.1993, σελ. 3, § 13: «*Ἡ Οὐνία, ὡς μέθοδος ἐνώσεως κατὰ τὸ παρελθόν, καὶ σημερινὴ ἀναζητήσις τῆς πλήρους κοινωνίας*» (τὸ ἐπίσημο κείμενο τῆς Ζ΄ Συνελεύσεως τῆς Ὀλομελείας τῆς Διεθνούς Μικτῆς Ἐπιτροπῆς Διαλόγου ὀρθοδόξων - Παπικῶν στὸ Βελεμένδιο τοῦ Λιθάνου τὸν Ἰούνιο τοῦ 1993).

Συγκρητισμοῦ, μέσω τοῦ ὁποίου **ἔχει ἐπιτευχθῆ ἐν τῇ πράξει πλήρης ταύτισις** τῶν Παπικῶν καὶ τῶν ἐξ ὀρθοδόξων *Οἰκουμενιστῶν* καὶ ὅλα αὐτὰ βάσει μιᾶς θεολογίας, ἡ ὁποία ἐτέθη καὶ ἀναπτύσσεται καὶ συνεχῶς ὑποστηρίζεται **ἐκ πεποιθήσεως**.

* * *

ΕΠΑΝΕΡΧΟΜΑΙ σὶ τὸ γεγονός τοῦ Γέροντος Ἐπισκόπου Ναζιανζοῦ Ἀγίου Γρηγορίου, ὁ ὁποῖος - ὑπενθυμίζω - **ὑπέγραψε ἅπαξ καὶ χωρὶς πλήρη συνείδησι** αἰρετικὴν ὁμολογία, καὶ θέτω τὰ ἐξῆς ἐρωτήματα:

Ἄν τότε οἱ εὐσεβεῖς Ἱερεῖς καὶ Μοναχοί, «τὸ θερμότερον μέρος τῆς Ἐκκλησίας», διέκοψαν κοινω- νία μαζί του, **τὶ θὰ ἔπρεπε νὰ γίνη σήμερα**, ὅποτε ὄχι ἅπαξ, ἀλλὰ πολλάκις οἱ ὀρθόδοξοι *Οἰκουμενισταὶ* ὑπέγραψαν αἰρετικὰ κείμενα;

Τὶ θὰ ἔπρεπε νὰ γίνη σήμερα, ὅποτε ὄχι ἅπαξ, ἀλλὰ πολλάκις προέβησαν σὲ ἀντικανονικὰς πράξεις;

Τέλος, **τὶ θὰ ἔπρεπε νὰ γίνη σήμερα**, ὅταν οἱ ἀναριθμητὲς αὐτὲς πτώσεις δὲν ἐπιτελέσθησαν χωρὶς πλήρη συνείδησι, ἀλλὰ ἦσαν προϊόντα **βαθείας πεποιθήσεως**;

Θὰ κλείσω αὐτὴν τὴν παράγραφο μὲ ἓνα ἰσχυρὸ παράδειγμα σταθερᾶς καὶ ἐκ πεποιθήσεως ἐμμονῆς στὴν κυριώτερη αἰρετικὴ ἄποψι τῶν *Οἰκουμενιστῶν*, ὅτι Ὁρθοδοξία καὶ αἵρεσις εὐρίσκονται δῆθεν ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς Ἐκκλησίας.

Σᾶς παρακαλῶ νὰ παρακολουθήσετε προσεκτικὰ τὴν ἀνέλιξι καὶ συνέχεια τῆς αἱρέσεως.

α) Τὸ πρῶτο μεῖζον οἰκουμενιστικὸ κείμενο, ἡ «*Συνοδικὴ Ἐγκύκλιος τοῦ 1920*», στὴν ὁποία προαναφέρθηκα, θεωρεῖ ὡς γνωστὸν τὸ σύνολο «*τῶν διαφορῶν Χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν*», δηλαδὴ Ὁρθο-

δόξων καὶ ἑτεροδόξων, ὡς «τὸ ὅλον τῆς Ἐκκλησίας σῶμα»³⁸.

β) Τὸ 1967, ὁ πατριάρχης Ἀθηναγόρας, κατὰ τὴν ἐπίσκεψί του στὸ Βατικανό, συνυπέγραψε μὲ τὸν Πάπα Παῦλο ΣΤ', «*Δήλωσιν Κοινήν*» (28.10.1967), μὲ τὴν ὁποία διεκηρύσσετο, ὅτι ἡ Ρωμαιοκαθολικὴ καὶ ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία ἠδυνήθησαν «*νὰ ἐπανακαλύψωσιν ἀλλήλας, ὡς ἀδελφὰς Ἐκκλησίας*»³⁹.

γ) Ὁ προηγούμενος πατριάρχης Δημήτριος ἐχαρακτήρισε ἐπανειλημμένως τὸν Παπισμὸν ὡς «*Ἀδελφὴν Ἐκκλησίαν Ρώμης*»⁴⁰ καὶ διερμήνευε σαφέστατα τὸ ἐκκλησιολογικὸ του φρόνημα, ὅταν τὸ 1979 - ὑποδεχόμενος τὸν Πάπα στὸ Φανάρι - ἐδήλωνε, ὅτι ἡ ἐπίσκεψις αὐτῆ εἶχε **εὐρύτερη σημασία «ἐκείνης τῆς συναντήσεως δύο κατὰ τόπον ἐπισκόπων»· «τὴν θεωροῦμεν»,** ἔλεγε δημοσίως, «*ὡς συνάντησιν τῶν Ἐκκλησιῶν Δύσεως καὶ Ἀνατολῆς*»⁴¹.

δ) Τέλος, τὴν θεολογίαν τῶν «*Ἀδελφῶν Ἐκκλησιῶν*», ἰδιαίτερος ὅσον ἀφορᾷ Παπισμὸν καὶ Ὀρθοδοξία, ἐνστερνίζεται πλήρως καὶ διεκήρυξε ἐπισημότατα ὁ νῦν πατριάρχης κ. Βαρθολομαῖος τὸ 1995 στὸ Βατικανό⁴².

38. Μ. Π. Γ. Τσέτση, *Οἰκουμενικὸς Θρόνος καὶ Οἰκουμένη...*, σελ. 59 καὶ 62, ἐνθ' ἄνωτ.

39. Τόμος Ἀγάπης..., σελ. 445, § 195, ἐνθ' ἄνωτ., ὑπογραμ. ἡμέτ.

40. Βλ. ἐνδεικτικῶς «*Μηνύματα*» τοῦ πατριάρχου Δημητρίου πρὸς τὸν Πάπα Ἰωάννη-Παῦλο Β' γιὰ τὴν *Θρονικὴ τῆς Ρώμης* τὸ 1990 καὶ 1991 (Περιοδ. «*Ἐπίσκεψις*», ἀριθ. 443/15.7.1990, σελ. 2· ἀριθ. 464/1.7.1991, σελ. 3).

41. Περιοδ. «*Ἐπίσκεψις*», ἀριθ. 221/1.12.1979, σελ. 4, ὑπογραμ. ἡμέτ.

42. Περιοδ. «*Ἐπίσκεψις*», ἀριθ. 520/31.7.1995, σελ. 19-21, «*Κοινὸ Ἀνακοινωθέν*».

Διαπιστώνουμε λοιπὸν ἐπιμονὴ καὶ συνέχεια στὴν κακοδοξία.

Δὲν θὰ ἐπιμείνω ὅμως περισσότερο στὸν αἰρετικὸ χαρακτήρα τοῦ *Οἰκουμενισμοῦ* μίαν βαθειὰ θεολογικὴ ἀνατομία, τὴν ὁποία ἐπεχείρησε τὸ βῆμα αὐτὸ στὶς προηγούμενες «*Συνάξεις*» μας, ἐβοήθησε ἀρκούντως νὰ κατανοηθῇ, ὅτι

«Ὁ *Οἰκουμενισμὸς* δὲν εἶναι ἀπλῶς καὶ μόνον μία “Κανονικὴ Ἀταξία”, ἀλλ’ ἀναφέρεται εὐθέως **στὰ ἐκκλησιολογικὰ θεμέλια τῆς Ἀγιωτάτης Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας**: οἱ *Οἰκουμενισταί*, στὴν προσπάθειά τους νὰ περιγράψουν τὴν ἐκκλησιολογικὴ φύσι τῶν ἑτεροδόξων Κοινοτήτων, διετύπωσαν μίαν δέσμη θεολογικῶν ἀπόψεων, μέσω τῶν ὁποίων ἀποδέχονται τὴν “ἐκκλησιαστικότητα” τῶν διαφόρων χριστιανικῶν ομάδων, δηλαδὴ ὅτι **οἱ ἑτερόδοξοι εὐρίσκονται ἐντὸς τῶν “ὀρίων” τῆς Ἐκκλησίας**»⁴³.

---

43. Ἀρχιμανδρίτου Κυπριανοῦ Ἀγιοκυπριανίτου, *Ὁρθοδοξία καὶ Οἰκουμενικὴ Κίνησις...*, σελ. 17, ἐκδόσεις Ἱερᾶς Συνόδου τῶν Ἐνισταμένων, Ἀθήνα 1997.

Ὁ πατριάρχης κ. Βαρθολομαῖος καὶ ὁ Παπικὸς Καρδινάλιος κ. Ἐδουάρδος Κάσιντυ συνευλογοῦν τὸ ὀρθόδοξο ποιμνιο (Φανάρι, Θρονικὴ Ἑορτὴ Κωνσταντινουπόλεως, 30.11.1992).

Ἄμεσος ἀπόρροια τῆς Οἰκουμενικῆς θεολογίας εἶναι ἡ ἄποψις, ὅτι ὀρθόδοξοι Οἰκουμενισταὶ καὶ αἵρετικοὶ Παπικοὶ «συναντῶνται ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἐκκλησιολογίας μεταξὺ ἀδελφῶν Ἐκκλησιῶν», ὅτι «οἱ Ρωμαιοκαθολικοὶ δὲν εἶναι αἵρετικοί», καὶ ὅτι ὁ λατρευτικὸς συγχρωτισμὸς καὶ «συνεορτασμὸς» εἶναι πλέον «καθιερωμένη ἀπὸ ἐτῶν παράδοσις», παρὰ τὶς δημοσιογραφικὰς ἀντιδράσεις τῶν ἀγιορειτῶν πατέρων, οἱ ὁποῖοι ζητοῦν ἀπὸ τὸ Φανάρι «να μὴ γίνετα ἄσπασιμος μετὰ τῶν ἑτεροδόξων κληρικῶν εἰς τὸ “ἀγαπήσωμεν ἀλλήλους” τῆς Θείας Λειτουργίας· να μὴ τελοῦνται συμπροσευχαὶ μετὰ ἀμφίων ἑτεροδόξοι να μὴ εὐλογοῦν ὀρθόδοξα ποιμνία, οὔτε να κηρύττουν ἐν ὥρᾳ θείας λατρείας εἰς ὀρθόδοξους ναοὺς».

3. Ἡ Ὁρθόδοξος Ἔνστασις καὶ Ἀποτείχισις

ΜΕΤΑ ἀπὸ τὶς διαπιστώσεις αὐτές, τίθενται τὰ ἐξῆς σοβαρὰ ἐρωτήματα:

Οἱ Ὁρθόδοξοι, διακόπτοντες τὴν κοινωνία τους μὲ τοὺς αἰρετικούς, καὶ ἐν προκειμένῳ μὲ τοὺς *Οἰκουμενιστάς*, μήπως ἐξέρχονται τῆς Ἐκκλησίας; Μήπως ἀπομακρύνονται ἀπὸ τὸν Θεό; Μήπως χωρίζονται ἀπὸ τοὺς Ἁγίους; Μήπως καταλύουν τὴν ἐνότητα τῆς Ὁρθοδοξίας;

Ἀσφαλῶς καὶ βεβαίως, ὄχι!

Καὶ αὐτὸ εἶναι τὸ ζήτημα ποῦ θὰ ἤθελα νὰ ἐξετάσουμε ἐν συνεχείᾳ μὲ κάθε δυνατὴ συντομία, σαφήνεια καὶ ἀπλότητα.

* * *

ΠΡΩΤΙΣΤΩΣ θὰ ἀναφέρω ἓνα παράδειγμα ἀρκετὰ εὐλογο ἀπὸ τὸν Βίο τοῦ Ἁγίου Μάρκου τοῦ Εὐγενικοῦ, Ἀρχιεπισκόπου Ἐφέσου (1392-1445).

Οἱ Βίοι τῶν Ἁγίων εἶναι πάντοτε γιὰ τοὺς Ὁρθόδοξους οἱ ἀσφαλεῖς ὁδηγοὶ θεωρίας καὶ πράξεως.

Ὁ Ἅγιος Μᾶρκος, εὐρισκόμενος στὶς τελευταῖες στιγμὲς τῆς ἐπιγείου ζωῆς του (ἐκοιμήθη τὴν 23.6.1445), δηλώνει κατηγορηματικά, ὅτι δὲν θέλει ὄλως διόλου καὶ μὲ κανέναν ἀπολύτως τρόπο νὰ ἔχη κοινωνία μὲ τὸν τότε Λατινόφρονα πατριάρχη Γρηγόριο (Γρηγόριος Γ΄ Μάμας, 1443-1450) καὶ μὲ ὅσους κοινωνοῦσαν μαζί του, οἱ ὅποιοι μὲ τὴν ἐνωτικὴ καὶ παπόφιλη τακτικὴ τους εἰργάζοντο «ἐπὶ καταστροφῇ τῶν ὀρθῶν δογμάτων τῆς Ἐκκλησίας»⁴⁴.

---

44. Ἁγίου Μάρκου Ἐφέσου, PG τ. 160, στλ. 536C («Ἀπολογία, ρηθείσα ἐπὶ τῇ τελευτῇ αὐτοῦ αὐτοσχεδίως»).

Τὸ ἀξιοπρόσεκτο εἶναι, ὅτι ὁ Ἅγιος δὲν θέλει νὰ ἔχη κοινωνία μαζί τους, ὄχι μόνον ὅσο ζῆ, ἀλλὰ οὔτε καὶ μετὰ τὴν κοίμησί του· οὔτε στὴν κηδεία του, οὔτε καὶ ὕστερα στὰ μνημόσυνά του!...

Ἄς θαυμάσουμε αὐτὰ τὰ ἴδια τὰ λόγια τῆς παρακαταθήκης τοῦ Ἁγίου:

«Οὔτε θούλωμαι», παραγγέλει ὁ Ἄτλας τῆς Ὁρθοδοξίας, «οὔτε δέχομαι τὴν αὐτοῦ (τοῦ πατριάρχου) ἢ τῶν μετ' αὐτοῦ κοινωνίαν τὸ παράπαν, οὐδαμῶς, οὔτε ἐπὶ τῆς ζωῆς μου, οὔτε μετὰ θάνατον»· «ὥσπερ παρὰ πᾶσαν μου τὴν ζωὴν ἤμην κεχωρισμένος ἀπ' αὐτῶν, οὕτω καὶ ἐν τῷ καιρῷ τῆς ἐξόδου μου, καὶ ἔτι καὶ μετὰ τὴν ἐμὴν ἀποθίωσιν· καὶ ἐξορκῶν ἐντέλλομαι, ἵνα μηδεὶς ἐξ αὐτῶν προσεγγίση ἢ ἐν τῇ ἐμῇ κηδεία, ἢ ἐν τοῖς μνημοσύνοις μου· ἀλλ' οὐδὲ ἄλλου τινὸς τῶν τούτου μέρους ἡμῶν ὥστε συμφορεῦειν ἐπιχειρῆσαι, καὶ συλλειτουργεῖν τοῖς ἡμετέροις. Τοῦτο γὰρ ἐστὶ τὸ τὰ ἄμικτα μίγνυσθαι. Δεῖ γὰρ παντάπασιν (παντελῶς) ἐκείνους εἶναι κεχωρισμένους ἡμῶν, μέχρις ἂν δῶ ὁ Θεὸς τὴν καλὴν διόρθωσιν καὶ εἰρήνην τῆς Ἐκκλησίας αὐτοῦ»⁴⁵.

Ὁ λόγος τοῦ Ἁγίου εἶναι αὐστηρὸς καὶ ἄκαμπτος· ἀρὰ γε, ποῦ ὀφείλεται αὐτό; πῶς δικαιολογοῦσε τὴν ἀπόλυτη αὐτὴν στάσι του ἐναντι τῶν Λατινοφρόνων ἐνωτικῶν τῆς ἐποχῆς του, οἱ ὁποῖοι σημειωτέον - προσέξατε, παρακαλῶ, ἰδιαιτέρως - δὲν εἶχαν ἀκόμη κριθῆ ἀρμοδίως ὑπὸ Συνόδου Ὁρθοδόξων καὶ ἀποτελοῦσαν τότε τὴν λεγομένην «ἐπίσημη Ἐκκλησία»;

Ἄς ἀκούσουμε λοιπὸν τὸν Ἅγιο, πῶς ἐξηγεῖ μὲ θαυμαστὴ ἀκρίβεια καὶ θεολογικὴ διαύγεια τὴν στάσι του:

45. Ἁγίου Μάρκου Ἐφέσου, PG τ. 160, στλ. 536C καὶ 537A.

«Πέπεισμαι γὰρ ἀκριβῶς, ὅτι ὅσον ἀποδιῶστα-
μαι (ἀποχωρίζομαι / ἀπομακρύνομαι) τούτου (τοῦ
πατριάρχου) καὶ τῶν τοιούτων (τῶν ἐνωτικῶν),
ἐγγίζω τῷ Θεῷ καὶ πᾶσι τοῖς πιστοῖς καὶ ἁγίοις
Πατράσι· καὶ ὡσπερ τούτων χωρίζομαι, οὕτως
ἐνοῦμαι τῇ ἀληθείᾳ καὶ τοῖς ἁγίοις Πατράσι καὶ
Θεολόγοις τῆς Ἐκκλησίας»⁴⁶.

Κατὰ τοὺς Ἁγίους λοιπόν, χωρισμὸς ἀπὸ τοὺς
αἵρετικούς σημαίνει προσέγγισι καὶ ἔνωσι μὲ τὸν
Θεό, τὴν Ἀλήθεια, τοὺς Πατέρας.

* * *

ΕΤΣΙ ΟΜΩΣ φθάνουμε πλέον φυσιολογικὰ στοὺς
ὄρους «Ἀποτειχίσις» καὶ «Ἐνστασις» ἄς τοὺς διευ-
κρινίσουμε ἐν συντομίᾳ.

Ἡ διακοπὴ ἐκκλησιαστικῆς / μυστηριακῆς κοινω-
νίας καὶ ἡ ἀπομάκρυνσις ἀπὸ τοὺς κηρύττοντας
αἵρετικά δόγματα, ὅπως ἔπραξε καὶ ὁ Ἅγιος Μάρ-
κος, καλεῖται «Ἀποτειχίσις», ἡ ὁποία μάλιστα ἐφαρ-
μόζεται ἀκόμη καὶ «πρὸ συνοδικῆς διαγνώσεως»⁴⁷,
δηλαδὴ καὶ «προτοῦ νὰ γένη ἀκόμη συνοδικὴ κρίσις
περὶ τῆς αἱρέσεως ταύτης» καὶ τοῦ αἵρετικοῦ, ὅπως
διευκρινίζει ὁ Ὅσιος Νικόδημος ὁ Ἀγιορείτης⁴⁸.

Οἱ «ἀποσχίζοντες», δηλαδὴ οἱ «χωρίζοντες ἑαυ-
τοὺς τῆς τῶν αἵρετικῶν κοινωνίας», χαρακτηρίζον-
ται ὡς «ἀποτειχιζόμενοι», διότι τὸ «τεῖχος» τῆς
Ὁρθοδόξου Ἀληθείας προστατεύει καὶ χωρίζει πλέον
αὐτοὺς ἀπὸ τοὺς ἑτεροδόξους, οἱ ὁποῖοι εἶναι ἐκτὸς

46. Ἁγίου Μάρκου Ἐφέσου, PG τ. 160, στλ. 536CD.

47. ΙΕ' Ἱεροῦ Κανόνος τῆς Πρωτοδευτέρας Ἁγίας Συνόδου
(861, ἐπὶ Μ. Φωτίου Κωνσταντινουπόλεως).

48. Ὁσίου Νικοδήμου Ἀγιορείτου, Ἱ. Πηδάλιον..., σελ. 358.

Ἀληθείας: «τὸ τεῖχος τῶν ἐντὸς αὐτοῦ πρὸς τοὺς ἐκτὸς χωρισμός ἐστιν»⁴⁹.

Ἡ σωτήριος αὐτὴ «Ἀποτείχισις» ἀποτελεῖ μέρος τοῦ γενικωτέρου ἀγῶνος τῆς Ὁρθοδόξου Ἐνστάσεως.

Ἐκεῖνοι, ποὺ καταπολεμοῦν καὶ ἀποκρούουν μίαν αἵρεσι καὶ ὑπερασπίζονται τὴν Ἀλήθεια τῆς Ὁρθοδοξίας, λέγονται «Ἐνιστάμενοι», διότι ἐνίστανται, δηλαδὴ ἀγωνίζονται ὀρθοδόξως, νομίμως καὶ θεαρέστως ὑπὲρ τῆς Ἀγίας Πίστεως καὶ γιὰ νὰ ἀπαλλάξουν «ἀπὸ σχισμάτων καὶ μερισμῶν τὴν Ἐκκλησίαν»⁵⁰.

Οἱ Ἅγιοι Πατέρες - καὶ μάλιστα ὁ Ὅσιος Θεόδωρος Στουδίτης - λέγουν, ὅτι «πᾶς ὁ ὑπὲρ τῆς Ἀληθείας ἐνιστάμενος»⁵¹ εἶναι ἀγωνιστὴς τοῦ καλοῦ ἀγῶνος «τῆς ὀρθοδόξου καὶ θεαρέστου ἐνστάσεως»⁵²· καὶ γιὰ τὸν λόγο τοῦτον λογίζεται ὡς «ὁμολογητὴς πᾶς ὁ ἐνιστάμενος»⁵³ κατὰ τῆς αἵρέσεως καὶ ὑπὲρ τῆς Ὁρθοδοξίας.

Κατὰ τοὺς Ἁγίους Πατέρας, ἡ περίοδος τοῦ ὀρθοδόξου ἀντιαιρετικοῦ ἀγῶνος εἶναι «καιρὸς Ὁμολογίας, καιρὸς ἐνστάσεως, καιρὸς ἀθλήσεως, τυχὸν καὶ ἄλλων παθημάτων· ἀλλὰ καὶ στεφάνων καὶ δόξης ἐπουρανίου»⁵⁴.

Ἡ ἔννοια ἐπομένως τῆς Ὁρθοδόξου Ἐνστάσεως περιλαμβάνει τὴν «Ἀποτείχισιν», ἀλλὰ δὲν ἐξαντλεῖ-

49. Μοναχοῦ Ἰωάννου Ζωναρά, PG τ. 137, στλ. 1069D (P.Π.Σ.Κ., τ. Β', σελ. 694).

50. Ἰεῦ Ἰεροῦ Κανόνος τῆς Πρωτοδευτέρας Ἀγίας Συνόδου.

51. Ὁσίου Θεοδώρου Στουδίτου, PG τ. 99, στλ. 1064C (Ἐπιστολὴ ΜΓ' «Ἰωσήφ ἀδελφῶ καὶ ἀρχιεπισκόπων», E.L.I).

52. Ὁσίου Θεοδώρου Στουδίτου, PG τ. 99, στλ. 1045D (Ἐπιστολὴ ΛΘ' «Θεοφίλω ἡγουμένω», E.L.I).

53. Ὁσίου Θεοδώρου Στουδίτου, PG τ. 99, στλ. 1177C (Ἐπιστολὴ Κ' «Μακαρίω ἡγουμένω», E.L.II).

54. Ὁσίου Θεοδώρου Στουδίτου, PG τ. 99, στλ. 1013B (Ἐπιστολὴ ΛΑ' «Τοῖς ἐν τῷ Σακκουδίω ἀδελφοῖς», E.L.I).

ται εἰς αὐτήν· ἀπαιτεῖται ἓνας συνεχῆς ἀγών, μία - κατὰ τὸν Μέγαν Βασίλειο - «καρτερά καὶ ἀνένδοτος ἐνστασις» «ὑπὲρ τῆς Ἀληθείας»⁵⁵, ἡ ὁποία ἀρχίζει πρακτικῶς μὲ τὴν «Ἀποτείχισιν», **συνεχίζεται** μὲ τὴν διακήρυξι τῆς Ἀληθείας καὶ τὴν ἀναίρεσι τῆς πλάνης, **ὀλοκληρώνεται** δὲ μὲ τὴν κατάκρισι τῆς αἵρέσεως καὶ τῶν ἀμετανοήτων αἵρετικῶν ὑπὸ Ὁρθοδόξου Συνόδου.

* * *

ΕΝΑ ΑΚΟΜΗ παράδειγμα ἀπὸ τὴν ἐκκλησιαστικὴ ἱστορία θὰ συμβάλῃ μὲ πρακτικὸ τρόπο στὴν βαθύτερη κατανόησι τῆς Ὁρθοδόξου Ἐνστάσεως καὶ Ἀποτειχίσεως.

Ἦς μεταφερθοῦμε στὴν Κωνσταντινούπολι ἐπὶ πατριαρχείας Νεστορίου (428-431).

Σὲ μία Ἐκκλησία τῆς Βασιλευούσης, κατὰ τὴν ὥρα τῆς Λειτουργίας, ὁ ἐπίσκοπος Δωρόθεος, παρουσία τοῦ Νεστορίου, ἀπετόλμησε «μεγάλῃ τῇ φωνῇ» νὰ διακηρύξῃ τὴν δεινὴ αἵρεσί του⁵⁶.

Τὶ ἐπηκολούθησε;

Εὐθύς ἀμέσως «γέγονε κραυγὴ μεγάλη παρὰ παντός τοῦ λαοῦ καὶ ἐκδρομὴ»⁵⁷, δηλαδὴ ἔξοδος ὁμαδικὴ καὶ ὀρμητικὴ ἀπὸ τὸν Ναό.

---

55. Μ. Βασιλείου, PG τ. 32, στλ. 952A (Ἐπιστολὴ ΣΝΗ' «Ἐπιφανίῳ ἐπισκόπῳ», § 3, E.C.II).

56. «Ἦν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐπίσκοπος ὀνόματι Δωρόθεος, τὰ αὐτὰ φρονῶν αὐτῷ (τῷ Νεστορίῳ), ἀνὴρ χρειοκόλαξ, καὶ προπετιῆς χεῖλεσι, καθὼς γέγραπται· ὃς ἐν συνάξει, καθεζομένου ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς ἐκκλησίας τοῦ τῆς Κωνσταντινουπόλεως εὐλαβεστάτου Νεστορίου, ἀναστὰς μεγάλῃ τῇ φωνῇ τετόλμηκεν εἶπείν· εἶ τις Θεοτόκον εἶναι λέγει τὴν Μαρίαν, οὗτος ἀνάθεμα ἔστω» (Ἁγίου Κυρίλλου Ἀλεξανδρείας, PG τ. 77, στλ. 81B / Σ.Μ.Π.Σ., τ. Α', σελ. 4436, Ἐπιστολὴ ΙΑ' «Τῷ ὀσιωτάτῳ καὶ θεοφιλεστάτῳ Πατρὶ Κελεστίνῳ (Ρώμης)».

57. «Καὶ γέγονε μὲν κραυγὴ μεγάλη παρὰ παντός τοῦ

Ἡ «ἐκδρομή», ἡ αὐθόρμητη αὐτὴ ἐξοδος καὶ ἀπομάκρυνσις τῶν εὐσεβῶν ἀπὸ τὸν τόπο τῆς κηρύξεως τῆς νεστοριανικῆς αἵρέσεως καὶ ὁ ἀποχωρισμὸς ἀπὸ τὸν αἰρετικό, ἐκφράζει ἄριστα τὴν ἔννοια τῆς «Ἀποτειχίσεως».

Στὸ ἐξῆς οἱ Ὁρθόδοξοι τῆς Κωνσταντινουπόλεως δὲν ἤθελαν νὰ κοινωνοῦν ἐκκλησιαστικῶς μὲ τοὺς Νεστοριανούς, μέχρι καὶ τοῦ σημείου νὰ μὴν ἐκκλησιάζονται πλέον στοὺς Ναοὺς τῆς Πόλεως, φοβούμενοι - ὅπως ἔγραφε ὁ Ἀγιώτατος Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας Κύριλλος - φοβούμενοι νὰ μὴ βλαφθοῦν⁵⁷.

Ἀπὸ τὴν στιγμή ἐκείνη ἄρχισε ὁ ἀγὼν τῆς «Ὁρθοδόξου καὶ Θεαρέστου Ἐνστάσεως»· ἐστοίχισε βεβαίως διωγμοὺς καὶ βασανιστήρια καὶ στερήσεις, ἀλλὰ εἶχε αἴσιο πέρας, δηλαδὴ τὴν σύγκλησι τῆς Γ' Ἀγίας Οἰκουμενικῆς Συνόδου, ἡ ὁποία διεσάφησε καὶ διεκήρυξε τὴν Ὁρθόδοξη Ἀλήθεια καὶ ἀναθεμάτισε τὴν αἵρεσι καὶ τὸν αἰρεσιάρχη Νεστόριο.

Ἔτσι συνέβαινε καὶ μὲ κάθε Οἰκουμενικὴ Σύνοδο: **ἦταν τὸ ἀποκορύφωμα τῆς Ὁρθοδόξου Ἐνστάσεως καὶ Ἀποτειχίσεως.**

* * *

ἮΔΗ ΕΧΩ ΤΕΛΕΙΩΣΕΙ τὸ πρῶτο μέρος τῆς *Εἰσηγήσεώς* μου καὶ συνοψίζω τὰ συμπεράσματα ὡς ἐξῆς:

λαοῦ, καὶ ἐκδρομή· οὐ γὰρ ἤθελον ἔτι κοινωνεῖν αὐτοῖς τοιαῦτα φρονοῦσιν· ὥστε καὶ νῦν ἀποσυνάκτους εἶναι τοὺς λαοὺς τῆς Κωνσταντινουπόλεως, πλην ὀλίγων ἐλαφροτέρων, καὶ τῶν κολακευόντων αὐτόν· τὰ δὲ Μοναστήρια σχεδὸν ἅπαντα, καὶ οἱ τούτων ἀρχιμανδρίται, καὶ τῆς συγκλήτου πολλοὶ οὐ συνάγονται, δεδιότες μὴ ἀδικηθῶσιν εἰς πίστιν αὐτοῦ, καὶ τῶν σὺν αὐτῷ, πάντων λαλούντων τὰ διεστραμμένα» (Ἀγίου Κυρίλλου Ἀλεξανδρείας, PG τ. 77, στλ. 81BC, ἐνθ' ἄνωτ.).

Πρῶτον· ὁ *Οἰκουμενισμός* εἶναι ὄντως αἵρεσις, ἐκκλησιολογικὴ αἵρεσις, ἐναντι τῆς ὁποίας ἐπιβάλλεται νὰ τηρηθῆ ἡ *Ὁρθόδοξος Ἔνστασις καὶ Ἀποτειχίσις*· καὶ τοῦτο, διότι - κατὰ τοὺς Ἁγίους Πατέρας τῆς Ζ' Ἁγίας Οἰκουμενικῆς Συνόδου - «*ἡ αἵρεσις χωρίζει ἀπὸ τῆς Ἐκκλησίας πάντα ἄνθρωπον*»⁵⁸.

Δεύτερον· ματαίως κατηγοροῦνται οἱ Ὁρθόδοξοι ἀντι-οικουμενισταὶ τοῦ Πατρῖου Ἡμερολογίου, ὅτι δῆθεν ἐξέρχονται τῆς Ἐκκλησίας, *ἀποτειχιζόμενοι* ἀπὸ τοὺς *Οἰκουμενιστάς*· διότι *Ἀποτειχίσις* δὲν σημαίνει ἀπομάκρυνσις, ἀλλὰ προσέγγισις πρὸς τὸν Θεὸ καὶ ἀσφάλεια ἐντὸς τῶν ἀδαμαντίνων τειχῶν τῆς Ὁρθοδόξου Ἀληθείας· ἀντιθέτως δέ, ὁ αἰρετικὸς μὲ τὴν πλάνη του χωρίζεται ἀπὸ τὸν Σωτῆρα μας Χριστό, πού εἶναι «*Ἡ Ἀλήθεια*»⁵⁹ καὶ ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν Του, πού εἶναι «*Στύλος καὶ Ἐδραῖωμα τῆς Ἀληθείας*»⁶⁰.

Τρίτον· ἐκεῖνοι πού ὑποστηρίζουν, ὅτι εἶναι κατὰ τοῦ **Οἰκουμενισμοῦ**, ἀλλὰ κοινωνοῦν μὲ τοὺς **Οἰκουμενιστάς**, ἀφ' ἐνὸς εἶναι ἀσυνεπεῖς, ἀφ' ἐτέρου δὲν βοηθοῦν οὐσιαστικὰ τὴν Ἐκκλησίαν νὰ ἐξέλθῃ τῆς κρίσεως, ἐφ' ὅσον δὲν ἀκολουθοῦν τοὺς Ἁγίους Πατέρας.

Δὲν μιμοῦνται, λόγου χάριν, τὸν Ἅγιο Μάρκο τὸν **Εὐγενικό**, ὁ ὁποῖος δὲν ἤθελε τὴν κοινωνία μὲ τὸν Λατινόφρονα πατριάρχη Κωνσταντινουπόλεως οὔτε καὶ στὴν κηδεῖα του, «*οὔτε ἐπὶ τῆς ζωῆς (αὐτοῦ), οὔτε μετὰ θάνατον*».

Ἐπίσης δὲν μιμοῦνται τὸν Ἅγιο Γρηγόριο τὸν **Παλαμά**, ὁ ὁποῖος διέκοψε τὴν κοινωνία μὲ τὸν ἐπίσης

---

58. Ζ' Ἁγίας Οἰκουμενικῆς Συνόδου, Mansi τ. 12, στλ. 1022CD (Σ.Μ.Π.Σ., τ. Β', σελ. 733α, Πράξις Α').

59. Ἰωάν. ιδ' 6.

60. Α' Τιμοθ. γ' 15.

Λατινόφρονα πατριάρχη Κωνσταντινουπόλεως Ἰωάννη Καλέκα (1334-1347), ἐξ αἰτίας τοῦ ὁποίου ἐφυλακίσθη (1343), ὑβρίσθη⁶¹ καὶ ἀνεθεματίσθη⁶².

Τοιαῦτα βεβαίως ἀναθέματα ὄχι μόνον δὲν ἰσχύουν, ἀλλὰ εἶναι **δόξα καὶ τιμὴ** γιὰ τοὺς Ἐνισταμένους κατὰ τῆς αἰρέσεως καὶ ὑπὲρ τῆς Ὁρθοδοξίας, ταυτοχρόνως δὲ ἀποτελοῦν **ἐγγύησι** τῆς ὀρθῆς πορείας καὶ τῆς νομιμότητος τοῦ ἀντιαιρετικοῦ ἀγῶνος των⁶³.

61. Οἱ πατριαρχικοὶ ἀποκαλοῦσαν τὸν Ἅγιο Γρηγόριο «**στασιαστήν**» καὶ κατέκριναν αὐτὸν «**μετὰ τῶν ἀποστατῶν καὶ δεσμωτῶν συντετάχθαι**», τοὺς δὲ ὁμόφρονάς του θεωροῦσαν ὡς «**ἀπειθεῖς**», «**ἀνυποτάκτους**» καὶ «**ἀποτροπαίους**» (*Ἁγίου Γρηγορίου Παλαμᾶ, Συγγράμματα*, τ. Β΄, σελ. 541 [Β΄ Πρὸς Μακάριον, § 4], σελ. 595 [Ἀναίρεσις γράμματος Καλέκα, § 13], Π. Χρήστου, Θεσσαλονίκη 1966).

62. «**Τὸν Παλαμᾶν καὶ τοὺς ὁμόφρονάς αὐτοῦ**», «**τολμήσαντας ἀκανονίστως καὶ ἀκρίτως ἀποκόψαι τὸ μνημόσυνόν μου, τῷ ἀπὸ τῆς Ζωαρχικῆς καὶ Ἁγίας Τριάδος δεσμῷ καθυποβάλλομεν, καὶ τῷ ἀναθέματι παραπέμπομεν**», «**Ἰωάννης ἐλέω Θεοῦ ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως νέας Ρώμης καὶ οἰκουμενικὸς πατριάρχης**» (PG τ. 150, στλ. 863C-864A).

63. «**Ἦν ποτε φευκτὸν καὶ φοβερὸν τὸ ἀνάθεμα**, ὅτε κατὰ τῶν ἐνόχων τῆς ἀσεβείας, ὑπὲρ τῶν τῆς εὐσεβείας κηρύκων, ἐφέρετο» ἀφοῦ ὁμως ἐστράφη «**κατὰ τῶν προμάχων τῆς Ὁρθοδοξίας**», «**εἰς μύθους καὶ παίγνια μεταπέπτωκε, μάλλον δέ, τοῖς εὐσεβέσι καὶ αἰρετὸν παρεσκεύασται**», ἐφ' ὅσον εἰς αὐτοὺς «**στεφάνους ἀκηράτους, καὶ ἀθάνατον δόξαν, ἀντὶ ποινῆς, ἀπεργάζεται. Δι' ὃ καὶ ἕκαστος τῶν εὐσεβῶν καὶ ἁγίων, ὑπ' αὐτῶν ἠλλοτριωμένων Χριστοῦ, μυριάκις αἰρεῖται προπηλακίζεσθαι, καὶ ἀναθεματίζεσθαι**», παρὰ νὰ κοινωήσῃ μὲ ἀιρετικούς (M. Φωτίου, PG τ. 102, στλ. 833ABC / Ἐπιστολὴ ΙΖ' «Ἰγνατίω Μητροπολίτῃ Κλαυδίουπόλεως», E.L.II).

Β. Τὰ ἀσφαλῆ ὅρια τοῦ ἀντι-οικουμενισμοῦ

1. «Σύμφωνοι καὶ ἀκόλουθοι Ἁγίων Πατέρων»

ΣΤΟ ΠΡΩΤΟ ΜΕΡΟΣ προσεπάθησα νὰ τεκμηριώσω τὸν νόμιμο χαρακτήρα τοῦ ἀντι-οικουμενισμοῦ· ἀπέδειξα, ὅτι ἡ διακοπὴ κοινωνίας μὲ τοὺς *Οἰκουμενιστὰς* δὲν σημαίνει ἐξοδο ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία.

Τὸ θέμα αὐτὸ ἀφορᾷ τὸ ἓνα μέτωπο, ὅπου ἀντιμετωπίζεται ἡ αἵρεσις τοῦ *Οἰκουμενισμοῦ*.

Εἶχα ὅμως ἀναφερθῆ καὶ σὲ ἓνα δεῦτερο μέτωπο, ὅπου ἀντιμετωπίζονται οἱ ἐνδο-ορθόδοξες ἐκτροπές.

Αὐτὴ ἡ ἀναφορὰ εἶναι ἐξ ἴσου ἀναγκαία, διότι γιὰ νὰ καρποφορήσῃ καὶ εὐοδωθῇ ἡ *Ὁρθόδοξος Ἔνστασις καὶ Ἀποτείχισις*, καὶ πλεον συγκεκριμένα ὁ ἀντι-οικουμενισμός, πρέπει νὰ θεμελιώνεται σὲ ὀρθές ἐκκλησιολογικὰς βάσεις, νὰ ἔχη δηλαδὴ ὑγιεῖς θεολογικὰς προϋποθέσεις.

Τότε μόνον εἶναι δυνατὸν νὰ εὐλογηθῇ καὶ ἐπιτύχῃ μία ἱερὰ προσπάθεια, ὅταν εἶναι σύμφωνος πρὸς τὴν ἀρχαιοπαράδοτη συνήθεια.

Αὐτὸ ἀπαιτεῖ ἡ Πατερικὴ Παράδοσις τῆς Ὁρθοδοξίας.

Ὅταν ἡ Ζ' Ἁγία Οἰκουμενικὴ Σύνοδος ἐπεράτωσε, βάσει ἀναριθμητῶν μαρτυριῶν ποὺ ἀνεγνώσθησαν, τὴν ἔρευνα τοῦ ζητήματος τῆς προσκυνήσεως τῶν Ἱερῶν Εἰκόνων, ὁ Πρόεδρος Ἅγιος Ταράσιος Κωνσταντινουπόλεως εἶπε:

«Ἐπέγνωμεν, ὅτι ἀρχαία Παράδοσις ἐστὶν ἡ τῶν σεπτῶν Εἰκόνων ἀναστήλωσις· ἀκόλουθοι οὖν ἐσμέν Ἁγίων Πατέρων».

Ἡ Ἁγία Σύνοδος εἶπε: «ἀκόλουθοι καὶ σύμφωνοι»⁶⁴.

Ἡ πιστότητα καὶ ἡ ἐμμονή μας στὴν Ἀρχὴ αὐτή: «σύμφωνοι καὶ ἀκόλουθοί ἐσμεν Ἁγίων Πατέρων», θὰ μᾶς προστατεύσει ἀπὸ κανονικὲς καὶ δογματικὲς ἐκτροπές, οἱ ὁποῖες ὀδηγοῦν ἀσφαλῶς σὲ «πατρομαχία» καὶ «θεομαχία», κατὰ τὸν Ὅσιο Θεόδωρο τὸν Στουδίτη, λέγοντα:

«Οὐ καλῶς ἐκλαμβάνομεν τὰς τῶν Ἁγίων φωνάς, κάντεῦθεν εὕρισκόμεθα πατρομαχίαν, μᾶλλον δὲ θεομαχίαν εἰσφέροντες»⁶⁵.

Μὲ ἀσφαλὲς λοιπὸν κριτήριον τὴν Συνοδικὴ καὶ Πατερικὴ αὐτὴν Ἀρχή, ἃς ἀναλύσουμε ἐν συντομίᾳ τὴν κύρια ἐνδο-ορθόδοξη ἐκτροπή, ἡ ὁποία καὶ διαφοροποιεῖ τὴν Σύνοδό μας, τὴν Ἱερὰ Σύνοδο τῶν Ἐνισταμένων, ἀπὸ τοὺς λοιποὺς Ὁρθοδόξους τοῦ Πατρίου Ἡμερολογίου καὶ ἔνεκα τῆς ὁποίας, ὡς μὴ ὤφειλε, γινόμεθα ἐνίοτε στόχος ἀδίκων ἐπικρίσεων.

* * *

ΑΣ ΕΠΑΝΕΛΘΟΥΜΕ στὴν Ζ' Ἁγία Οἰκουμενικὴ Σύνοδο.

Οἱ Συνοδικοὶ Πατέρες, συνερχόμενοι τὸ 787, διευκρίνιζαν δύο βασικὰ θέματα:

α) ὅτι ἡ Ἐκκλησία ἦταν τότε «διηρημένη», «δισχιμαμένη καὶ διερρηγμένη»⁶⁶ καὶ εὕρισκετο εἰς «διάστασιν», «διαίρεσιν», «διαφωνίαν» καὶ «φιλονεικίαν»⁶⁷ καὶ

64. Ζ' Ἁγίας Οἰκουμενικῆς Συνόδου, Mansi τ. 13, στλ. 196D (Σ.Μ.Π.Σ., τ. Β', σελ. 8238, Πράξις Ε').

65. Ὁσίου Θεοδώρου Στουδίτου, PG τ. 99, στλ. 1484D (Ἐπιστολὴ ΠΝΕ' «Θεοφίλω τῆς Ἐφέσου», Ε.Ι.ΙΙ).

66. Ζ' Ἁγίας Οἰκουμενικῆς Συνόδου, PG τ. 98, στλ. 1440C (Σ.Μ.Π.Σ., τ. Β', σελ. 8956)· Mansi τ. 12, στλ. 987B (Σ.Μ.Π.Σ., τ. Β', σελ. 724α, «Ἀπολογητικὸς Ταρασίου»)· Μ. τ. 12, στλ. 1006D (Σ.Μ.Π.Σ., τ. Β', σελ. 7286, Πράξις Α').

6) ὅτι ἡ Σύνοδος συνήρχετο γιὰ νὰ ἐργασθῆ «πρὸς ἔνωσιν τῆς Ἐκκλησίας καὶ ὁμόνοιαν»⁶⁸, «πρὸς ἔνωσιν τῆς Ἁγίας τοῦ Θεοῦ Καθολικῆς Ἐκκλησίας»⁶⁹, «ὅπως ἐνωθῆ τὰ διεσχισμένα»⁷⁰.

Δηλαδή, ἐξήντα ἔτη μετὰ τὴν ἐμφάνισιν τῆς εἰκονομαχικῆς αἵρέσεως, ἡ Ἐκκλησία ἐθεωρεῖτο ὡς διηρημένη καὶ ὅτι ἔπρεπε νὰ ἐνωθῆ.

Αὕτη εἶναι καὶ ἡ ἰδική μας βασικὴ ἀποψις γιὰ τὴν σύγχρονη κρατοῦσα κατάστασι: ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία σήμερα, λόγῳ τῆς αἵρέσεως τοῦ *Οἰκουμενισμοῦ* καὶ τῆς *Ἡμερολογιακῆς Καινοτομίας*, εἶναι διηρημένη καὶ πρέπει νὰ ἐνωθῆ.

* * *

EIMAI ETOIMOS νὰ ἀντιμετωπίσω ἓνα εὐλογο ἐρώτημα:

Ποῦ θεμελιώνεται ἡ ἔννοια τῆς «διηρημένης» Ἐκκλησίας, ἐφ' ὅσον ἡ Ἐκκλησία εἶναι Μία καὶ Μοναδική, οἱ δὲ πλανώμενοι ἑτερόδοξοι δὲν συνιστοῦν μέρος Αὐτῆς, ἀλλὰ εὐρίσκονται ἐκτὸς Ἐκκλησίας;

Μὲ βάσιν σχετικὰ κείμενα τοῦ Μεγάλου Βασιλείου, τοῦ Ὁσίου Θεοδώρου τοῦ Στουδίτου καὶ τῆς Ζ' Ἁγίας Οἰκουμενικῆς Συνόδου, ἐπεξηγοῦμε τὴν θέσι αὐτή, ἐπικαλούμενοι τὴν προσοχὴ καὶ προσευχή σας⁷¹.

67. Ζ' Ἁγίας Οἰκουμενικῆς Συνόδου, Mansi τ. 12, στλ. 1003D (Σ.Μ.Π.Σ., τ. Β', σελ. 7286, Πράξις Α')· Μ. τ. 12, στλ. 1130B (Σ.Μ.Π.Σ., τ. Β', σελ. 762α, Πράξις Γ')· Μ. τ. 12, στλ. 1154C (Σ.Μ.Π.Σ., τ. Β', σελ. 7686, Πράξις Γ').

68. Ζ' Ἁγίας Οἰκουμενικῆς Συνόδου, Mansi τ. 12, στλ. 1118E (Σ.Μ.Π.Σ., τ. Β', σελ. 7586, Πράξις Γ').

69. Ζ' Ἁγίας Οἰκουμενικῆς Συνόδου, Mansi τ. 12, στλ. 1126B (Σ.Μ.Π.Σ., τ. Β', σελ. 7606, Πράξις Γ').

70. Ζ' Ἁγίας Οἰκουμενικῆς Συνόδου, Mansi τ. 12, στλ. 1126D (Σ.Μ.Π.Σ., τ. Β', σελ. 761α, Πράξις Γ').

71. Οἱ ἐφ' ἐξῆς ἐκκλησιολογικὲς ἀπόψεις ἀποτελοῦν ἀπλοποιημένην σύνοψιν εὐρυτέρας σχετικῆς ἐκκλησιολογικῆς ἐργασίας μας ὑπὸ ἔκδοσιν.

Ἀποτελεῖ βασική πατερική ἀποψι, ὅτι τὰ μέλη τοῦ Σώματος τῆς Ἐκκλησίας εἶναι δυνατόν νὰ νοσήσουν, δηλαδή νὰ πλανηθοῦν περὶ τὴν Ὁρθόδοξον Πίστιν· παρὰ ταῦτα, ὡς νοσοῦντα ἀκόμη μέλη, ὡς μέλη μὴ «ἀπορραγέντα» καὶ «ἀποχωρήσαντα» τῆς Ἐκκλησίας «διὰ σχίσματος»⁷², **δὲν εἶναι νεκρὰ** καὶ ἐξακολουθοῦν νὰ ἀνήκουν στὸ Σῶμα.

Κάτι παρόμοιο συμβαίνει ἐνίοτε καὶ μὲ ἓνα ὑγιὲς σῶμα, στὸ ὁποῖο εἶναι δυνατόν νὰ ὑπάρχουν καὶ ἀσθενῆ κύτταρα· ἢ καὶ μὲ ἓνα ἀκμαῖο δένδρο ποῦ ἔχει καὶ καχεκτικούς κλάδους.

Ἡ διάκρισις ὑγιῶν καὶ ἀσθενῶν, «καλοῦ σίτου» καὶ ζιζανίων, καλῶν καὶ σαπρῶν ἰχθύων, τὰ ὁποῖα εἶναι δυνατόν νὰ συνυπάρχουν καὶ «*συναυξάνωνται*» στὸν ἴδιο «ἀγρόν» καὶ τὴν ἴδια «σαγήνην» τῆς Ἐκκλησίας, τονίζεται χαρακτηριστικὰ στὶς σχετικὲς Παραβολὲς

---

72. Μ. Βασιλείου, PG τ. 32, στλ. 668B καὶ 669A (Ἐπιστολὴ ΡΠΗ' / Κανονικὴ Α' «Ἀμφιλοχίῳ περὶ Κανόνων», Α' Ἱερὸς Κανὼν, E.C.II).

• **Κατὰ** τὸ ὀρθὸν ἐκκλησιολογικὸ περιεχόμενον τῆς πατερικῆς αὐτῆς θέσεως, σχισματικοὶ καὶ αἰρετικοὶ θεωροῦνται κυριολεκτικῶς οἱ «παντελῶς ἀπερρήγμένοι», δηλαδή «οἱ τῆς Ἐκκλησίας ἑαυτοὺς ἀποστάντες (ἀπομακρύναντες)» (Ἀριστηνός, PG τ. 138, στλ. 585D)· αὐτοὶ παύουν τοιοῦτοτρόπως νὰ εἶναι ἔστω καὶ νοσοῦντα μέλη τοῦ Σώματος, ἐφ' ὅσον καὶ πρὸ κρίσεως αὐτῶν συνοδικῆς «*τοῦ σώματος τῆς Ἐκκλησίας ἀπερράγησαν*» (Ζωναράς, PG τ. 138, στλ. 584B) καὶ διωργανώθησαν παρασυναγωγικῶς σὲ κεχωρισμένη Κοινότητα, ἡ ὁποία δὲν προεδρεύει πλέον στοὺς Θρόνους καὶ δὲν ἐνεργεῖ καὶ διδάσκει ἐξ ὀνόματος καὶ διὰ λογαριασμὸν τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἀλλὰ διαθέτει ἰδιαίτερη διοίκησι καὶ διδασκαλία.

Ὁ αἰρετικὸς λόγος χάριν Ἀπολινάριος (310-390), «παντελῶς ἀπορραγείς», συνεκρότησε ὀλόκληρο «ἐκκλησιαστικὸν» ὄργανισμὸν καὶ «εἰς τὸ προφανὲς προῖστατο (οὔτος) τῆς ὑπ' αὐτοῦ ὀνομαζομένης αἵρέσεως· **καὶ πολλοὺς ἀποτεμῶν τῆς Ἐκκλησίας καθ' ἑαυτὸν συνήγεν**»· «ἐκ τούτου καὶ ἐν ἄλλαις πόλεων χωρὶς ἐκκλησιαζόν ὑπὸ ἐπισκόποις ἰδίοις καὶ θεσμοῖς ἐχρῶντο ἀλλοτρίοις τῆς καθολικῆς Ἐκκλησίας...» (Σωζομενοῦ, PG τ. 67, στλ. 1357A καὶ C).

τοῦ Κυρίου⁷³· αὐτὰ - ὅπως θὰ ἀναφέρουμε ἐν συνεχείᾳ - θὰ χωρισθοῦν ὀριστικὰ εἴτε διὰ «*Συνοδικῆς Διαγνώσεως*»⁷⁴ παρὰ τῆς Ἐκκλησίας, εἴτε στὸν καιρὸ «*τοῦ θερισμοῦ*», δηλαδὴ «*ἐν τῇ συντελείᾳ τοῦ αἰῶνος*» παρὰ τοῦ Κυρίου⁷⁵.

Μὲ τὴν ἐμφάνισι μιᾶς πνευματικῆς ἀσθενείας, μιᾶς αἰρέσεως, ὁ Ὄργανισμὸς τῆς Ἐκκλησίας διακρίνεται πλέον σὲ «*ὕγιαῖνον μέρος*» καὶ σὲ «*μέρος νενοσηκός*», δηλαδὴ ἄρρωστο.

Ὁ Μέγας Βασίλειος ἔγραφε πρὸς τοὺς Εὐαίση-νοὺς:

*«Στήκετε ἐν τῇ πίστει, περιβλέψασθε εἰς τὴν οἰκουμένην καὶ ἴδετε ὅτι μικρόν ἐστι τοῦτο τὸ μέρος τὸ νενοσηκός· ἡ δὲ λοιπὴ πᾶσα Ἐκκλησία, ἡ ἀπὸ περάτων εἰς πέρατα δεξαμένη τὸ Εὐαγγέλιον, ἐπὶ τῆς ὑγιούς ἐστι ταύτης καὶ ἀδιαστροφου διδασκαλίας»*⁷⁶.

Πρέπει ἰδιαιτέρως νὰ ὑπογραμμισθῇ, ὅτι στὴν Ἐκκλησία δὲν ἔχουμε αὐτόματα καὶ ἀκαριαία νέκρωσι καὶ ἔκπτωσι ἀπὸ τὸ Σῶμα· ἄλλωστε γι' αὐτὸ γίνεται λόγος γιὰ μέρος «*νενοσηκός*» καὶ ὄχι «*νενεκρωμένον*».

Ἕνα χαρακτηριστικὸ παράδειγμα ἀπὸ τὴν ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας θὰ μᾶς βοηθήσῃ νὰ κατανοήσουμε τὴν ἐκκλησιολογικὴ αὐτὴ ἄποψι.

Ἕνας Μοναχὸς κατέβηκε στὴν πόλι νὰ πωλήσῃ

73. Ματθ. ιγ' 24-30 καὶ 47-50.

74. ΙΕ' Ἱεροῦ Κανόνος τῆς Πρωτοδευτέρας Ἀγίας Συνόδου.

75. Ματθ. ιγ' 30 καὶ 49.

76. Μ. Βασιλείου, PG τ. 32, στλ. 937C-938A (Ἐπιστολὴ ΣΝΑ' «*Εὐαίσηνοῖς*», § δ', E.C.II).

• **Ἐνδεικτικῶς**, ἡ θέσις «*ὕγιαῖνον*»-«*νενοσηκός*» ἀναφαίρεται καὶ στὶς ἐξῆς Ἐπιστολὰς τοῦ Ἀγίου: ΠΒ', ΧC, ΧCΙ, ΡΙΓ', ΣΔ', ΣΜΒ', ΣΜΓ' καὶ ΣΝΑ'.

• **Ἐπίσης**, ὁ Ὅσιος Θεόδωρος Στουδίτης ἀναφαίρεται στὸ «*ὕγιαῖνον μέρος τῆς Ὁρθοδοξίας*» (PG τ. 99, στλ. 1288A / Ἐπιστολὴ ΞΕ' «*Ναυκρατίω τέκνω*», E.L.II).

τὸ ἐργόχειρό του καὶ στὸν δρόμο συνάντησε κατὰ τύχην μία ὡραία νέα, θυγατέρα εἰδωλολάτρου ἱερέως· ἄφησε ἀφύλακτο τὸν ἑαυτό του καὶ τόσο κυριεύθηκε ἀπὸ τὴν κακὴ ἐπιθυμία, ποὺ ξέχασε τὶς ὑποσχέσεις ποὺ εἶχε δώσει στὸν Χριστὸ γιὰ παρθενία καὶ ἀγνότητα καὶ τὴν ἐζήτησε ἀπὸ τὸν πατέρα της γιὰ σύζυγο.

– Δὲν μπορῶ νὰ σοῦ ὑποσχεθῶ, τοῦ εἶπε ἐκεῖνος, ἂν δὲν ἐρωτήσω πρῶτα τὸν θεὸ μου.

Πῆγε πράγματι στὸ μαντεῖο νὰ πάρῃ χρησμὸ.

– Ζήτησέ του ν' ἀρνηθῆ τὸν Θεὸ του, τὸ Βάπτισμά του καὶ τὸ σχῆμα τοῦ Μοναχοῦ, ἀπάντησε τὸ μαντεῖο ἢ μᾶλλον ὁ διάβολος.

– Τὰ ἀρνοῦμαι, τόλμησε νὰ ξεστομίση ὁ δυστυχισμένος καλόγερος, σκοτισμένος ἀπὸ τὴν παράλογη ἐπιθυμία του· τότε εἶδε νὰ βγαίνει ἀπὸ τὸ στόμα του ἓνα κάτασπρο περιστέρι καὶ νὰ χάνεται στὸ ἄπειρο...

Ὁ πατέρας τῆς νέας ὅμως δὲν ἱκανοποιήθηκε ἀμέσως· ζήτησε καὶ δεῦτερο χρησμὸ.

– Μὴ τοῦ δώσης τὴν θυγατέρα σου, εἶπε τὸ μαντεῖο, **ὁ Θεὸς του δὲν τὸν ἐγκατέλειψε, ἀλλὰ τὸν βοηθεῖ ἀκόμη.**

Σὰν τ' ἄκουσε ὁ ἀρνητὴς συγκλονίσθηκε, συντρίφθηκε ἡ καρδιά του.

– Ὁ ἄθλιος ἐγώ, ἐφώναξε, ἀρνήθηκα ἓνα Θεὸ ποὺ ποτὲ δὲν ἀρνεῖται τὸ ἔργο τῶν χειρῶν Του...

Θρηνώντας τὴν φοβερὴ ἁμαρτία του πικρά, σὰν τὸν Πέτρο, γύρισε στὴν ἔρημο, ὅπου ἐξωμολογήθηκε καὶ μὲ τὴν καθοδήγησι ἐνὸς ἀγίου Γέροντος ἀπέκτησε καὶ πάλι τὴν Χάρι τοῦ Ἁγίου Πνεύματος⁷⁷.

77. Παύλου Μοναχοῦ Εὐεργετινοῦ, *Συναγωγὴ...*, Βιβλίον Πρῶτον, Ὑπόθεσις Α', Ἐν τῷ Γεροντικῷ, σελ. 15, ἐκδοσις Ἄντ. Στ. Γεωργίου, ἐν Ἀθήναις 1901 (ἀπλοποιημένη ἀπόδοσις).

Ἄς μείνουμε στήν ὁμολογία τοῦ μαντείου, τοῦ δαίμονος:

«Ὁ γὰρ Θεὸς αὐτοῦ οὐκ ἀπέστη ἀπ’ αὐτοῦ, ἀλλ’ ἔτι βοηθεῖ αὐτῷ».

«Ὁ Θεὸς του δὲν τὸν ἐγκατέλειψε, ἀλλὰ τὸν βοηθεῖ ἀκόμη»!...

Συγκλονιστικὴ πράγματι ἡ φιλανθρωπία τοῦ Κυρίου μας...

Εἶναι λοιπὸν δυνατὸν σήμερα νὰ ὑποστηρίξουμε, ὅτι ὅλοι οἱ ἐν καινοτομίᾳ εὐρισκόμενοι ἀδελφοί μας ἔχουν ἐγκαταλειφθῆ πλήρως ἀπὸ τὸν Θεὸ καὶ εὐρίσκονται συλλήβδην ἐκτὸς Χάριτος καὶ Ἐκκλησίας;

Πῶς θὰ ἦταν αὐτὸ δυνατόν, ὅταν μάλιστα ἀναλογισθοῦμε, ὅτι οὔτε σὲ ρητὴ ἄρνησι τῆς Ὁρθοδοξίας προέβησαν, ἢ δὲ πλειοψηφία αὐτῶν οὔτε ἀποδέχεται τὸ κύριο δόγμα τῆς ἐκκλησιολογικῆς αἰρέσεως τοῦ Οἰκουμενισμοῦ, ἀλλ’ οὔτε κἂν γνωρίζει τί ἀκριβῶς εἶναι ὁ Οἰκουμενισμός;

* * *

ΘΑ ΠΡΕΠΕΙ ΟΜΩΣ, γιὰ νὰ ὀλοκληρώσω σὲ γενικὲς γραμμὲς τὴν ἐκκλησιολογικὴ αὐτὴν ἄποψι, νὰ ἀπαντήσω σὲ δύο ἀκόμη ἐρωτήματα, τὰ ὁποῖα ἄλλωστε ἀποτελοῦν καὶ τὰ προσφιλεῖ ἐπιχειρήματα τῶν ἐπικριτῶν μας.

Τὸ πρῶτο ἐρώτημα εἶναι τὸ ἐξῆς:

Πότε καὶ πῶς θὰ ἐπέλθῃ ἡ νέκρωσις τοῦ νοσοῦντος μέλους ἢ τοῦ «νενοσηκότος» μέρους καὶ ὁ ὀριστικὸς χωρισμὸς του ἀπὸ τὸ Σῶμα;

Τὴν ἀπάντησι στὸ καίριο αὐτὸ ἐρώτημα θὰ μᾶς τὴν δώσῃ τὸ ὑψιστὸ κύρος τῆς Ζ’ Ἁγίας Οἰκουμενικῆς Συνόδου.

Ἡ Ἁγία Σύνοδος ὄχι μὲ ἕναν ἀπλὸ Κανόνα της, ἀλλὰ μὲ τὸν δογματικὸ Της «Ὅρο» θεσπίζει τὰ ἐξῆς:

«Τοὺς οὖν ἐτέρως φρονεῖν ἢ διδάσκειν ἢ κατὰ τοὺς ἐναγεῖς αἵρετικούς τὰς ἐκκλησιαστικὰς Παραδόσεις ἀθετεῖν καὶ καινοτομίαν ἐπινοεῖν... ἐπισκόπους μὲν ὄντας ἢ κληρικούς **καθαιρεῖσθαι προστάσσομεν**, μονάζοντας δὲ ἢ λαϊκοὺς **τῆς κοινωνίας ἀφορίζεσθαι**»⁷⁸.

Ἡ συνοδικὴ προσταγὴ «καθαιρεῖσθαι καὶ ἀφορίζεσθαι προστάσσομεν» ἀπευθύνεται σὲ Σύνοδο «ζώντων», ἤτοι παρόντων «Ἐπισκόπων», ἡ ὁποία θὰ κρίνη ἀρμοδίως τοὺς ὑποδίκους⁷⁹.

Οἱ Καινοτόμοι θὰ πρέπει νὰ κριθοῦν, προκειμένου νὰ διαπιστωθῇ τὸ ἀνίατο τῆς ἀσθενείας τους, ὁπότε καὶ θὰ ἀποκοποῦν.

Ἀπαιτεῖται λοιπὸν μία «Συνοδικὴ Διάγνωσις»⁸⁰, κατὰ τοὺς Ἱεροὺς Κανόνας, καὶ μάλιστα μία «Ἐντελής Διάγνωσις», δηλαδὴ τελεσίδικος⁸¹.

Ὑπενθυμίζω, ὅτι τὴν ἐννοια τῆς «ἀνιάτου νόσου», ὡς καὶ τὴν πράξιν τῆς ἀπελάσεως τῶν αἵρετικῶν ἐκ τοῦ Σώματος ὑπὸ ἀρμοδίας Συνόδου, τονίζει πολὺ χαρακτηριστικὰ ὁ ἱερὸς ὑμνογράφος τῆς Α΄ Ἀγίας Οἰκουμενικῆς Συνόδου:

«Οἱ θεῖοι Ποιμένες», ψάλλουμε στοὺς Αἴνους, «ἤλασαν» (ἀπεμάκρυναν) «τοὺς βαρεῖς καὶ λοιμώδεις λύκους», «ἐκσφενδονήσαντες τοῦ τῆς Ἐκκλησίας πληρώματος, πεσόντας ὡς πρὸς θάνατον καὶ ὡς ἀνιάτως νοσήσαντας»⁸².

* * *

78. Ζ΄ Ἀγίας Οἰκουμενικῆς Συνόδου, Mansi τ. 13, στλ. 380B (Σ.Μ.Π.Σ., τ. Β΄, σελ. 874b, Πράξις Ζ΄).

79. Ὁσίου Νικοδήμου Ἀγιορείτου, *1. Πηδάλιον*, σελ. 4-5, ὑποσημ. 2 καὶ σελ. 1θ΄, ὑποσημ. 3, § 1΄.

80. ΙΕ΄ Ἱεροῦ Κανόνος τῆς Πρωτοδευτέρας Ἀγίας Συνόδου.

81. Θεοδώρου Βαλααμῶνος [Πατριάρχου Ἀντιοχείας], PG τ. 137, στλ. 1068D (Ρ.Π.Σ.Κ., τ. Β΄, σελ. 695).

82. Πεντηκοστάριον, *Κυριακὴ τῶν Ἀγίων ΤΙΗ΄ Πατέρων*, Εἰς τοὺς Αἴνους.

ΤΟ ΔΕΥΤΕΡΟ ΕΡΩΤΗΜΑ, πού ὀφείλω νὰ ἀπαντήσω, εἶναι τὸ ἐξῆς:

Μήπως ἐκφράζοντες τὴν ἀποψὶ αὐτῆ, καθησυχάζουμε τοὺς εὐρίσκομένους στὴν καινοτομία καὶ τὴν αἴρεσι καὶ δὲν τοὺς βοηθοῦμε νὰ μετανοήσουν;

Ἡ ἀπάντησις εἶναι **ἀσφαλῶς, ὄχι!**

Τὸ θεολογικὸ καὶ πρακτικὸ νόημα τῆς Ὁρθοδόξου Ἐνστάσεως καὶ Ἀποτειχίσεως εἶναι κάθε ἄλλο παρὰ καθησυχαστικόν, ἐφ' ὅσον περιλαμβάνει τὴν ἐξῆς κυριολεκτικὰ **ἀφυπνιστικὴ δυναμικὴ**:

α) Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐνστασις ἐπιβάλλει στὸ «ὕγιαῖνον μέρος» τῆς Ἐκκλησίας, δηλαδὴ στὸ Ἀκαινοτόμητο Πλήρωμα, νὰ «ἀποτειχισθῆ», νὰ μὴν ἔχη κοινωνία μὲ τὸ «νενοσηκός», τὸ ἄρρωστο μέρος· ἤδη αὐτὴ ἡ διακοπὴ κοινωνίας θέτει τίς βάσεις ἐνὸς **ἰσχυροῦ προβληματισμοῦ** καὶ μιᾶς **συνεχοῦς ἀνησυχίας** στοὺς ἐν καινοτομία καὶ αἰρέσει ἀδελφούς μας⁸³.

β) ἡ διακοπὴ αὐτῆ τῆς κοινωνίας, ἡ «Ἀποτειχίσις», ἐγκαινιάζει μίαν σειρὰ δραστηριοτήτων καὶ ἀποβλέπει στὰ ἐξῆς:

– **νὰ μὴ νοσήσουμε / μολυνθοῦμε καὶ ἐμεῖς**:

---

83. Ὁ *ἰσχυρὸς προβληματισμὸς* καὶ ἡ *συνεχῆς ἀνησυχία* ἐγκεῖται κυρίως στὴν δυναμικὴ τῆς Ὁρθοδόξου Ὁμολογίας καὶ στὸ ἄμεσο πνευματικὸ ἀποτέλεσμά της, ἐφ' ὅσον ἡ διακήρυξις τῆς Ὁρθοδόξου Ἀληθείας σημαίνει κατ' οὐσίαν **δυνάμει ἀναθεματισμὸν τοῦ αἰρετικοῦ**. Ἡ βαθεῖα αὐτῆ ἀποψὶς εἶναι τοῦ **Ὁσίου Θεοδώρου Στουδίτου**, διατυπωθεῖσα ὅταν ἐρμήνευε τὴν στάσι τοῦ Ἁγίου Κυρίλλου Ἀλεξανδρείας, ὁ ὁποῖος «ὠκονόμενι μὴ ἀποσχίζεσθαι τῶν τῆς Ἐώας ἐν διπτύχοις ἀναφερόντων τὸν Θεόδωρον τὸν Μοψουεστίας, αἰρετικὸν ὄντα, ἐπ' ἂν ὀρθότατα καὶ καιριώτατα τὰ τῆς εὐσεβείας δόγματα παρ' αὐτοῖς ἐσέσωστο»· ὁ **Ὁσιος Θεόδωρος ἀποφαίνεται**: «Πᾶς ὀρθοδοξὸν κατὰ πάντα, πάντα αἰρετικὸν δυνάμει, κἂν οὐ ῥήματι, ἀναθεματίζει» (PG τ. 99, στλ. 1088B / Ἐπιστολὴ ΜΘ' «Ναυκρατίῳ τέκνῳ», Ε.Ι.Ι.).

– **νὰ εὐαισθητοποιήσουμε** τὰ λοιπὰ μέλη τοῦ Σώματος, ὥστε νὰ διακόψουν ἐπίσης κοινωνίαν, γιὰ νὰ μὴ νοσήσουν/μολυνθοῦν ἐπίσης·

– **νὰ βοηθήσουμε** φιλαδέλφως στὴν μετάνοια / ἴασι τοῦ νοσοῦντος μέλους, ὥστε νὰ ἀποφευχθῆ ἡ ἐπιδείνωσις τῆς ἀσθενείας καὶ ἡ τελικὴ ἀποκοπὴ τοῦ ἀπὸ τὸ Σῶμα·

– **νὰ συμβάλλουμε**, τέλος, στὴν σύγκλησι *Συνοδικοῦ Ὁργάνου*, γιὰ νὰ ληφθοῦν *Μέτρα* μὴ μεταδόσεως τῆς νόσου σὲ ὅλο τὸ Σῶμα.

Αὐτὰ τὰ *Συνοδικὰ Μέτρα* προσδιορίζουν τὴν *θεραπευτικὴ ἀγωγή* τῆς Ἐκκλησίας καὶ εἶναι τὰ ἐξῆς:

πρῶτον· ἡ ἀποκοπὴ τοῦ μέλους, ἂν δὲν μετανοήσῃ·

δεύτερον· ἡ διακήρυξις τῆς «*ὑγιαινοῦσης διδασκαλίας*»⁸⁴, τὸ φάρμακο κατὰ τῆς νόσου·

τρίτον· ἡ προτροπὴ τῶν Ὁρθοδόξων νὰ χρησιμοποιοῦν, κατὰ τὸν Ἅγιον Ἰγνάτιο Ἀντιοχείας, «*μόνη τῇ χριστιανικῇ τροφῇ, ἀλλοτρίας δὲ βοτάνης ἀπέχεσθαι, ἣτις ἐστὶν αἵρεσις*»⁸⁵.

* * *

ΜΕΤΑ ἀπὸ ὅσα ἐνδεικτικὰ καὶ συνοπτικὰ ἀναφέραμε μέχρι τώρα, ἐξάγεται τὸ συμπέρασμα, ὅτι ἡ συνεπὴς ἐφαρμογὴ τῶν κανόνων τῆς Ὁρθοδόξου Ἐνοστάσεως καὶ Ἀποτειχίσεως διατηρεῖ τὸ Ἐνιστάμενο Ἀκαινοτόμητο Πλήρωμα μέσα στὰ ἀσφαλῆ ὄρια τοῦ ἀντι-οικουμενισμοῦ καὶ ἀποτρέπει τὸν κίνδυνο νὰ γίνουμε – κατὰ τὸν Ὅσιο Θεόδωρο τὸν Στουδίτη – τοῦ «*νόμου νομιμώτεροι*» καὶ τοῦ «*κανόνος εὐθύτεροι*»⁸⁶.

84. Α΄ Τιμ. α΄ 10· Β΄ Τιμ. δ΄ 3· Τίτ. α΄ 9, β΄ 1.

85. Ἁγίου Ἰγνατίου Ἀντιοχείας, PG τ. 5, στλ. 680Α («*Τραλιανοῖς*», IV).

86. Ὁσίου Θεοδώρου Στουδίτου, PG τ. 99, στλ. 1064D (Ἐπιστολὴ ΜΓ΄ «Ἰωσήφ ἀδελφῷ καὶ ἀρχιεπισκόπῳ», E.L.I.).

Σὲ ἀντίθετη περίπτωσηί, **– μειώνεται** ἡ ἐκκλησιολογικὴ ἐγρήγορις· **– συσκοτίζεται** ἡ ιερότης τοῦ ἐνωτικοῦ ὁράματος ἀπὸ ἄλλες προτεραιότητες· **– ἀμελεῖται** ἡ σταθερὰ μεθόδευσις καὶ ὁ συνετὸς συντονισμὸς πρὸς τὴν *Γενικὴ Σύνοδο Ἐνώσεως*· **– ἐπικρατεῖ** ὁ ἐφησυχασμὸς καὶ ἡ νοσηρὰ ἐκκλησιολογικὴ ἐσωστρέφεια καὶ αὐτάρκεια, μὲ ὅλα τὰ τραγικὰ καὶ ὀδυνηρὰ συνεπαγόμενα σὲ ἐπίπεδο θεολογικὸ, ποιμαντικὸ καὶ πνευματικὸ.

Ἐν κατακλειδί, θὰ ἐπιχειροῦσα νὰ διατυπώσω τὴς ἐξῆς **Ἀρχές**, οἱ ὁποῖες συμπυκνώνουν τὴν σύντομη ἀναφορά μου στὰ ἀσφαλῆ ἐκκλησιολογικὰ ὄρια τοῦ ἀντι-οικουμενισμοῦ:

Τὸ *Ἐνιστάμενο Ἀκαινοτόμητο Πλήρωμα* τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας, ὡς ἀποτελειωμένη ἰδιαίτερα ἐκκλησιαστικὴ Κοινότης,

– δὲν ἀποτελεῖ τὴν Ἐκκλησίαν·
– δὲν εἶναι ἓνα διοικητικὸ ὑποκατάστατο τῆς καινοτόμου Ἐκκλησίας·
– δὲν δραστηριοποιεῖται ὡς μία Δικαιοδοσία παράλληλος πρὸς τὴν νεοημερολογικὴν·
– καὶ δὲν αὐτοσυστήνεται ὡς μία δευτέρα Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία στὴν Ἑλλάδα.

Ἄλλὰ ἔχει βαθειὰ αὐτοσυνειδησία, ὅτι **– εὐρίσκεται** ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς Ἐκκλησίας· **– ἀποτελεῖ** τὸ «*ὑγιαῖνον μέρος*» τῆς Ἐκκλησίας· **– συνεχίζει** τὴν ἱστορίαν τῆς *Πατροπαραδότου καὶ Ἀκαινοτομήτου Ἐκκλησίας* ὑπὸ τὴν ἀνόθευτον ἐννοίαν τῆς Ὁρθόδοξίας καὶ πάντοτε ἐν τῇ προοπτικῇ μιᾶς *Γενικῆς Συνόδου Ἐνώσεως*.

2. «Συμπάθεια μὲν πρὸς τοὺς ἀσθενοῦντας, ὑπερασπισμὸς δὲ πρὸς τοὺς ὑγιαίνοντας»

Η ΔΗ ΠΛΗΣΙΑΖΩ πρὸς τὸ τέλος τοῦ θέματός μου.

Ἐπικαλοῦμαι γιὰ μία ἀκόμη φορά τὴν ὑπομονὴ καὶ ἐπιείκειά σας καὶ θέτω ἓνα τελικὸ ἐρώτημα: εἶναι ἀρκετὴ ἡ ὀρθὴ θεολογικὴ βάσις, προκειμένου νὰ εὐοδωθῇ ὁ ἀντι-οικουμενιστικὸς ἀγὼν;

Δηλαδή, εἴμεθα «σύμφωνοι καὶ ἀκόλουθοι Ἀγίων Πατέρων» μόνον μὲ αὐτὴν τὴν ἀσφαλιστικὴ δικλείδα; Ἡ ἀπαιτεῖται καὶ κάτι ἀκόμη; Καὶ ποῖο εἶναι αὐτό;

Ὁ Μέγας Βασίλειος ἄς εἶναι ὁδηγός μας καὶ σὲ τοῦτο τὸ ζήτημα.

Τὸ 372 ὁ Ἅγιος Ἱεράρχης ἀπευθύνεται πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους τῆς Ταρσοῦ.

«Ὁ καιρὸς πολλὴν ἔχει ροπήν πρὸς καταστροφὴν τῶν Ἐκκλησιῶν»· «καὶ ὅλως ἔοικε λοιπὸν ἡ τῆς Ἐκκλησίας κατάστασις (ἵνα ἐναργεῖ χρῆσωμαι τῷ ὑποδείγματι, κὰν εὐτελέστερον εἶναι δοκῆ) **ἰματίῳ παλαιῷ, ὑπὸ τῆς τυχοῦσης προφάσεως ραδίως καταρρήγνημένῳ, ὃ πρὸς τὴν ἐξ ἀρχῆς ἰσχὺν ἐπανελθεῖν πάλιν ἀδυνατεῖ**»⁸⁷.

[«Οἱ περιστάσεις», γράφει, «τείνουσι νὰ καταστρέψουν τίς (κατὰ τόπους) Ἐκκλησίες» (λόγῳ τῆς ἀρειανικῆς λαίλαπος)· «ἡ κατάστασις τῆς Ἐκκλησίας», συνεχίζει ὁ Ἅγιος, «ὁμοιάζει γενικῶς μὲ ἓνα παλαιὸ ροῦχο, τὸ ὁποῖο σχίζεται χωρὶς δυσκολία μὲ τὴν ἐλάχιστην ἀφορμὴν»]⁸⁷.

---

87. Μ. Βασιλείου, PG τ. 32, σελ. 526C (Ἐπιστολὴ ΠΙΓ' «Τοῖς ἐν Ταρσῷ πρεσβυτέροις», E.C.II).

Ποιοὶ ἦσαν οἱ λόγοι αὐτῆς τῆς τραγικῆς καταστάσεως;

Τοὺς ἐπισημαίνει ὁ Ἅγιος:

«Οἰκοδομὴ δὲ Ἐκκλησίας, καὶ σφαλμάτων διόρθωσις, καὶ συμπάθεια μὲν πρὸς τοὺς ἀσθενοῦντας, ὑπερασπισμὸς δὲ πρὸς τοὺς ὑγιαίνοντας τῶν ἀδελφῶν οὐδὲ εἷς»⁸⁷.

[«Δὲν γίνεται καμμία προσπάθεια οἰκοδομῆς τῆς Ἐκκλησίας καὶ διορθώσεως τῶν σφαλμάτων οὔτε δεικνύεται συμπάθεια πρὸς τοὺς ἀσθενοῦντας (στὴν πίστι), ἀλλὰ οὔτε καὶ ὑπεράσπισις τῶν ἀδελφῶν ποὺ εἶναι ὑγιεῖς (στὴν πίστι)»]⁸⁷.

Ἐμμέσως, πλὴν σαφῶς, ὁ Μέγας Βασιλεὺς ὀρίζει, ὅτι μαζί μὲ τὴν ὀρθὴ ἐκκλησιολογία τῆς ἀντι-αιρετικῆς προσπάθειάς, πρέπει νὰ συνυπάρχουν

α) ἡ προσπάθεια οἰκοδομῆς τῆς Ἐκκλησίας καὶ διορθώσεως τῶν προηγουμένων σφαλμάτων·

β) ἡ συμπάθεια πρὸς τὸ μέρος τῆς Ἐκκλησίας ποὺ νοσεῖ·

γ) καὶ ἡ ὑπεράσπισις τῶν ἀδελφῶν ποὺ ἀποτελοῦν τὸ «*ὑγιαῖνον μέρος*».

Ἡ ἔλλειψις τῶν τριῶν αὐτῶν παραγόντων εἶναι δυστυχῶς καὶ ἡ αἰτία τῆς σημερινῆς καταστάσεως· ἡ ἔλλειψις αὐτῶν ἔχει μετατρέψει τὸν ἱερὸ ἀγῶνα μας σὲ ἓνα «*παλαιὸ ρούχο, τὸ ὁποῖο σχίζε-ται χωρὶς δυσκολία μὲ τὴν ἐλαχίστη ἀφορμῇ*».

Διαπιστώνουμε μὲ βαθειὰ λύπη, ὅτι δὲν ὑπάρχει διάχυτος ἡ «*συμπάθεια πρὸς τοὺς ἀσθενοῦντας*», δηλαδὴ πρὸς τοὺς ἐν καινοτομία καὶ αἰρέσει ἀδελφούς μας· ἀλλ' οὔτε καὶ ὁ «*ὑπερασπισμὸς πρὸς τοὺς ὑγιαίνοντας*», δηλαδὴ πρὸς τοὺς ὁμοδόξους ἀντι-οικουμενιστάς.

Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος μας, λόγου χάριν, γίνεται συν-εχῶς στόχος ἀφιλαδέλφων ἐπιθέσεων ἀπὸ τοὺς λοιποὺς τοῦ Πατρίου Ἡμερολογίου, παρὰ τὸ γεγονός,

ὅτι οἱ Ἀρχιερεῖς μας καταβάλλουν συνεχεῖς προσπάθειες οἰκοδομῆς τῆς Ἐκκλησίας μὲ τρόπο σοβαρὸ καὶ ὑπεύθυνο.

Ἡ κατάσταση αὐτὴ μᾶς θυμίζει τὴν ζωηρὰ περιγραφή ὑπὸ τοῦ Μεγάλου Βασιλείου τοῦ κλίματος ποὺ ἐπικρατοῦσε στὴν ἐποχὴ του.

«Τίνι οὖν ὁμοιώσομεν τὴν παροῦσαν κατάστασιν;» «ὁ δὲ σάλος οὗτος τῶν Ἐκκλησιῶν τίνοσ οὐκ ἔστι θαλασσίου κλύδωνος ἀγριώτερος;» **«ἀλλήλοισι δὲ ἐμπίπτοντες, ὑπ' ἀλλήλων ἀνατρεπέμεθα. Κἂν μὴ φθάσῃ βαλὼν ὁ πολέμιος, ὁ παραστάτης ἔτρωσε. Κἂν πέσῃ βληθεὶς, ὁ συνασπιστὴς ἐπενέβη»** «καὶ τοσοῦτον, ὡς ἔοικε, τὸ κακὸν ἡμῖν ἐνίδρυται, ὥστε καὶ τῶν ἀλόγων γεγόναμεν ἀλογώτεροι· εἶγε ἐκεῖνα μὲν τὰ ὁμόφυλα ἀλλήλοισι συναγελάζεται· ἡμῖν δὲ ὁ χαλεπώτατος πόλεμος πρὸς τοὺς οἰκείους ἐστί»⁸⁸.

[«Μὲ τί τάχα θὰ πρέπει νὰ παρομοιώσουμε τὴν παροῦσα κατάσταση (τῶν Ἐκκλησιῶν);... Ὁ σάλος αὐτὸς τῶν Ἐκκλησιῶν, ἀπὸ ποιὸ θαλάσσιο κλύδωνα δὲν εἶναι ἀγριώτερος;... **Ἐπιτιθέμεθα ὁ ἓνας ἐναντίον τοῦ ἄλλου καὶ ἀνατρέπουμε ὁ ἓνας τὸν ἄλλο! Καὶ ἂν δὲν προφθάσῃ νὰ σὲ σκοτώσῃ ὁ ἐχθρὸς σου, σὲ τραυματίζει ὁ συστρατιώτης σου! Καὶ ἂν τραυματισθῇ κανεὶς καὶ πέσῃ, ὁ συμπολεμιστὴς του τὸν ποδοπατεῖ!**» «καὶ ὅπως φαίνεται τὸ κακὸ ἔχει τόσο πολὺ ριζώσῃ σ' ἐμᾶς, ὥστε **καταντήσαμε ἀλογώτεροι καὶ ἀπὸ τὰ ἄλογα**, καθ' ὅσον ἐκεῖνα μὲν ὅσα εἶναι ἀπὸ τὸ ἴδιο εἶδος ἀποτελοῦν ὅλα μαζὶ μίαν ἀγέλη, ἐνῶ ἐμεῖς

88. Μ. Βασιλείου, PG τ. 32, σπλ. 209D, 212D, 213A καὶ 216C (Ἐπερὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος», Λ', §§ 76, 77 καὶ 78).

ἔχουμε τὸν σκληρότατο πόλεμο ἐναντίον τῶν οἰκείων μας»^{J88}.

Ἐν ὀνόματι ἐνὸς ἀδιακρίτου ζήλου, ποῦ εἶναι φυσικὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐκκλησιολογικῆς αὐταρκειάς, δηλαδή τῆς λανθασμένης θεολογικῆς βάσεως τοῦ ἀντι-οικουμενισμοῦ, ἔχει ἀπωλεσθῆ ἡ **αὐτομεμψία, ἡ ταπεινὼσις καὶ ἡ ἀγάπη.**

Ἀπὸ τὴν θέσι αὐτή, ἀπευθύνω ἔκκλησι πρὸς τὰ πνευματικὰ τέκνα τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῶν Ἐνισταμένων, ἀλλὰ καὶ πρὸς ὅλους τοὺς καλοπροαιρέτους ἀδελφούς μας ἐν Χριστῷ: **ἄς μὴ λησμονοῦν ποτὲ τὴν αὐτομεμψία, τὴν ταπεινὼσι καὶ τὴν ἀγάπη, ἃν ποθοῦν εἰλικρινᾶ τὴν οἰκοδομὴ καὶ τὴν ἐνότητα τῆς Ἐκκλησίας.**

* * *

α) Αὐτομεμψία

ΕΙΝΑΙ συγκλονιστικὸ, ὅτι ὁ Μέγας Βασίλειος, περιγράφων τὴν δεινὴν κατάστασι τῆς Ἐκκλησίας ἐξ αἰτίας τῶν ἀρειανικῶν διωγμῶν, ταπεινώνεται βαθειὰ καὶ αὐτομέμφεται:

«Ἐοίκαμεν γάρ», ἔγραφε πρὸς τὸν Ἀλεξανδρείας Πέτρο, «εἰς μηδὲν εὐοδοῦσθαι **ὑπὸ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν**»⁸⁹.

[«Διότι φαινόμεθα, ὅτι ἐξ αἰτίας τῶν ἁμαρτιῶν μας σὲ τίποτε δὲν πηγαίνουμε καλά»^{J89}.

Ἀπευθυνόμενος ἐπίσης ὁ Ἅγιος πρὸς τὸν Ἐπίσκοπο Ἐδέσσης Βάρσην, εὕρισκόμενον στὴν ἐξορία, πάλιν αὐτομέμφεται:

«Μόνον εὐχου, παρακαλῶ, ἵνα ὁ Κύριος μὴ παραδῶ ἡμᾶς εἰς τέλος τοῖς ἐχθροῖς τοῦ σταυροῦ τοῦ Χριστοῦ, ἀλλὰ φυλάξῃ τὰς ἑαυτοῦ

⁸⁹. Μ. Βασιλείου, PG τ. 32, στλ. 993B (Ἐπιστολὴ ΣΞΣΤ' «Πέτρῳ ἐπισκόπῳ Ἀλεξανδρείας», § β', E.C.II).

Ἐκκλησίας μέχρι τοῦ καιροῦ τῆς εἰρήνης, ἦν αὐτὸς οἶδεν ὁ δίκαιος Κριτῆς πότε ἀποδώσει. Ἀποδώσει γὰρ καὶ οὐκ ἐγκαταλείψει ἡμᾶς εἰς τὸ παντελές. **Ἄλλ' ὥσπερ τοῖς Ἰσραηλίταις τὴν ἐβδομηκονταετιάν ὥρισεν ὑπὲρ τῶν ἀμαρτημάτων εἰς τὴν τῆς αἰχμαλωσίας καταδίκην, οὕτω τάχα καὶ ἡμᾶς ὁ Δυνατὸς χρόνῳ τινι ὠρισμένῳ παραδοὺς ἀνακαλέσεται ποτε καὶ ἀποκαταστήσει εἰς τὴν ἐξ ἀρχῆς εἰρήνην»⁹⁰.**

Δυστυχῶς δὲν ἔχω διαπιστώσει αὐτὸ τὸ ἦθος τῆς αὐτομεμφίας στοὺς συγχρόνους ἀντι-οικουμενιστάς, οἱ ὁποῖοι διακηρύσσουν, ὅτι οἱ πάντες ἔχουν εὐθύνη γὰρ τὴν ἀκαταστασία τῆς Ἐκκλησίας ἐκτὸς ἀπὸ αὐτοῦς.

Λησμονοῦν οἱ δυστυχεῖς αὐτὸ ποῦ διδάσκει καὶ ὁ Ἱερὸς Χρυσόστομος:

οἱ αἵρετικοὶ δὲν μετανοοῦν καὶ ἡ Ἐκκλησία δὲν εἰρηνεύει, ἐπειδὴ, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, λείπει ἀπὸ τοὺς εὐσεβεῖς **«ἡ τοῦ θίου λαμπρότης»** καὶ ἡ ἀγιοπρεπὴς πολιτεία, πρᾶγμα τὸ ὁποῖο **«τὰ σεμνὰ τῆς πίστεως τῆς ἡμετέρας διέβαλε· τοῦτο τὰ πάντα ἀνέτρεψε»⁹¹.**

* * *

β) Ταπεινώσις

ΑΛΛΑ καὶ ἡ ἀνάγκη τῆς ταπεινώσεως, στὴν ἀντιμετώπισι τῶν θεμάτων Πίστεως, προβάλλεται ἰδιαίτερος ἀπὸ τοὺς Ἁγίους Πατέρας.

Ὑπάρχουν δυστυχῶς εὐσεβεῖς, οἱ ὁποῖοι - ἀπὸ ἔλλειψι προφανῶς αὐτογνωσίας - συγχέουν τὰ ὄρια τῆς Ὁμολογίας καὶ τῆς Διδασκαλίας καὶ γίνονται αὐτόκλητοι διδάσκαλοι καὶ θεολόγοι.

⁹⁰. Μ. Βασιλείου, PG τ. 32, στλ. 981C καὶ 984 (Ἐπιστολὴ ΣΞΔ' «Βάρση ἐπισκόπῳ Ἐδέσσης ἐν ἐξορίᾳ ὄντι», E.C.II).

⁹¹. Ἱ. Χρυσόστομου, PG τ. 60, στλ. 331 (Εἰς τὰς Πράξεις, Ὁμιλία ΜΖ', § γ').

Ὁ Μέγας Βασίλειος διεπίστωνε στὴν ἐποχὴ του, ὅτι

«Θεολόγος δὲ πᾶς, καὶ ὁ μυρίαὶς κηλίσι τὴν ψυχὴν στιγματί(σ)ας»⁹².

«Καὶ ἔχει γίνεαι θεολόγος ὁ καθένας, ἀκόμη καὶ ἐκεῖνος ποῦ ἔχει στιγματισμένη τὴν ψυχὴν του μὲ ἀναρίθμητες κηλίδες»⁹².

Ἡ Ὁμολογία τῆς Ἁγίας Πίστεώς μας εἶναι βεβαίως καθῆκον ὄλων καὶ πρέπει νὰ γίνεταί, ὅταν ἀπαιτηθῆ, ἀλλὰ μὲ ὀλίγα καὶ ταπεινὰ λόγια, **«μετὰ πραΰτητος καὶ φόβου»** Θεοῦ, κατὰ τὸν Ἀπόστολο Πέτρον⁹³.

Ἡ Διδασκαλία ὅμως, ἤτοι ἡ περαιτέρω ἀνάπτυξις θεολογικῶν ζητημάτων, εἶναι ἔργο τῶν δοκίμων καὶ ἐντεταλμένων ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας, κατὰ τὴν ἐντολὴ τοῦ Ἀποστόλου Παύλου πρὸς τὸν Ἅγιο Τιμόθεον:

«Καὶ ἃ ἤκουσας παρ' ἐμοῦ διὰ πολλῶν μαρτύρων, ταῦτα παράθου πιστοῖς ἀνθρώπους, οἵτινες ἱκανοὶ ἔσονται καὶ ἑτέρους διδάξαι»⁹⁴.

Ὁ Ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος εἶχε ἐκφωνήσει εἰδικὸν Λόγο γιὰ τὸ ζήτημα αὐτό, ὅταν διεπίστωσε τὸν ἀδιάκριτο ζήλο τῶν πιστῶν νὰ ὑπερβοῦν τὰ ὄρια τους.

«Ἴσθι ταχύς ἐν λόγοις», ἡ σοφία διακε-

92. Μ. Βασιλείου, PG τ. 32, στλ. 213D («Περὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος», Λ', §§ 77).

93. Α' Πέτρ. γ' 15.

94. Β' Τιμ. β' 2.

• **Βλ. Ἁγίου Ἰωάννου Χρυσοστόμου:** «Ἄλλ' οὐ πιστοῖς μόνον λέγει «παράθου»· τί γὰρ ὄφελος, ὅταν πιστὸς μὲν ᾖ, μὴ δύνηται δὲ εἰς ἑτέρους ἐξάγειν τὴν διδασκαλίαν; ὅταν αὐτὸς μὲν μὴ προδῶ τὴν πίστιν, ἑτέρους δὲ μὴ κατασκευάζῃ τοιοῦτους; **Δύο τοίνυν ἔχειν χρὴ τὸν διδάσκαλον, καὶ πιστὸν εἶναι, καὶ διδακτικόν.** Διὰ τοῦτό φησιν «οἵτινες ἱκανοὶ ἔσονται καὶ ἑτέρους διδάξαι»» (PG τ. 62, στλ. 619 | Εἰς τὴν πρὸς Τιμόθεον Β', Ὁμιλία Δ', § α').

λεύεται σοι», συμβουλεύει ὁ Ἅγιος· «μὴ συμπαρεκτείνου, πένης ὦν, πλουσίῳ, **μηδὲ ζήτει τῶν σοφῶν εἶναι σοφώτερος**. Σοφία, καὶ τὸ γινώσκειν ἑαυτὸν, ἀλλὰ μὴ ὑπεραίρεσθαι, μηδὲ ταυτὸν ταῖς φωναῖς πάσχειν, αἷ παντελῶς ἐκλείπουσιν, ἐὰν ὑπερφωνῶνται δι' ἀμετρίαν. Κρεῖττον ὄντα σοφόν, ὑφίεσθαι δι' ἐπιείκειαν, **ἢ ἀμαθῶς ἔχοντα διὰ θράσος ὑπερεκτείνεσθαι**. Τὸ τάχος ἔστω σοι **μέχρι τῆς ὁμολογίας, εἴ ποτε ταύτην ἀπαιτηθείης· τὸ δὲ ὑπὲρ ταύτην εἶναι δειλότερος**. Ἐκεῖ μὲν γὰρ ἡ βραδυτής, ἐνταῦθα δὲ ἡ ταχυτής ἔχει τὸν κίνδυνον»⁹⁵.

[«Νὰ μὴ εἶσαι ταχύς στοὺς λόγους», σὲ διατάσσει ἡ σοφία⁹⁶· νὰ μὴ συναγωνίζεσαι μὲ πλούσιο, ἐνῶ εἶσαι πτωχός, καὶ νὰ μὴ ζητῆς νὰ εἶσαι σοφώτερος τῶν σοφῶν. Σοφία εἶναι καὶ τὸ νὰ γνωρίζη κανεὶς τὸν ἑαυτό του, ἀλλὰ νὰ μὴ ὑπεραίρεται, οὔτε νὰ παθαίνη τὸ ἴδιο μὲ τις φωνές, οἱ ὁποῖες χάνονται τελείως λόγῳ ἀμετρίας ἂν ὑπερφωνῶνται. Εἶναι προτιμότερο, ἐνῶ εἶσαι σοφός, νὰ ὑποχωρῆς ἀπὸ ἐπιείκεια, παρὰ - ἐνῶ εἶσαι ἀμαθῆς - νὰ ὑπερβαίνης τὰ μέτρα σου ἀπὸ θράσος. Ἡ ταχύτης σου νὰ φθάσῃ μέχρι τῆς Ὁμολογίας, ἂν ποτὲ σοῦ ζητηθῇ αὐτή,

95. Ἁγίου Γρηγορίου Θεολόγου, ΡΓ τ. 36, στλ. 197D-200A (Λόγος ΛΒ' «Περὶ τῆς ἐν διαλέξεσιν εὐταξίας, καὶ ὅτι οὐ παντὸς ἀνθρώπου, οὐδὲ παντὸς καιροῦ τὸ περὶ Θεοῦ διαλέγεσθαι», § ΚΑ').

• Ἡ διδασκαλία αὐτῆ τοῦ Ἁγίου Γρηγορίου Θεολόγου ἔλαβε οἰκουμενικὸ κύρος καὶ μέσῳ τοῦ **ΞΔ' Ἱεροῦ Κανόνος τῆς ΣΤ' Ἁγίας Οἰκουμενικῆς Συνόδου**, ὁ ὁποῖος θεμελιώνει τὸ περιεχόμενό του σὲ ἐκτενὲς ἀπόσπασμα τοῦ περιφήμου αὐτοῦ Λόγου ΛΒ': «Ὅτι οὐ χρὴ δημοσίᾳ λαϊκὸν λόγον κινεῖν ἢ διδάσκειν, ἀξίωμα ἑαυτῷ διδασκαλικὸν ἐντεῦθεν περιποιούμενον, ...κατὰ τὴν τοῦ Ἀποστόλου φωνήν, ἣν ὁ Θεολόγος ἐρμηνεύων Γρηγόριος, σαφῶς τὴν ἐν τούτοις τάξιν παρίστησι φάσκων...».

ὅμως γιὰ τὸ περισσότερο ἀπὸ αὐτὴν νὰ εἶσαι πρὸ δειλὸς/διστακτικὸς. Διότι τὸν κίνδυνο ἔχει ἐκεῖ μὲν (στὴν Ὁμολογία) ἢ βραδύτης, ἐδῶ δὲ (στὴν Διδασκαλία) ἢ ταχύτης»⁹⁵.

Συνεχίζων ὁ Ἅγιος Πατὴρ, λέγει πολὺ εὐστοχα, ὅτι ἐκείνοι ποὺ διαρρηγνύουν τὴν ἐκκλησιαστικὴ ἐνότητα ἐμφοροῦνται ἀπὸ μίαν θερμότητα, ἕναν ζῆλο χωρὶς λογικὴ καὶ γνῶσι καὶ εἶναι κυριευμένοι ἀπὸ τὴν ἀλογία, τὴν ἀμάθεια καὶ τὸ θράσος.

«Τὶ τὸ ταῦτα πάντα κεκινηκός, [ὃ πολλὰ εἶναι μέρη τὴν μίαν Ἐκκλησίαν πεποιήκε καὶ διέστησε];», ἐρωτᾷ ὁ Ἅγιος, καὶ ἀπαντᾷ: **«Θερμότης χωρὶς λόγου καὶ ἐπιστήμης ἄσχετος»· «φύσεις θερμαὶ καὶ μεγάλαι, τῆς παραχῆς ταύτης αἴτιον· οὐτιγε ἀπλῶς διάπυροι καὶ μεγάλαι (μῆπω γὰρ καταγινώσκομεν τῆς θερμότητος, ἥς δίχα μέγα τι κατορθωθῆναι πρὸς εὐσέβειαν ἢ ἀρετὴν ἄλλην ἀμήχανον), ἀλλὰ γενναῖαι σὺν ἀλογίᾳ, καὶ ἀμαθίᾳ, καὶ τῷ ταύτης ἐκγόνῳ κακῷ, θράσει· θράσος γὰρ ἀμαθίας ἔκγονον»· «αἱ γενναῖαι (φύσεις), λόγον μὲν αὐτὰς παιδαγωγούντος καὶ διευθύνοντος, μέγα τι χρῆμα πρὸς ἀρετὴν· ἐπιλειπούσης δὲ ἐπιστήμης καὶ λόγου, τὸ ἴσον εἰς κακίαν εὐρίσκονται»⁹⁷.**

[«Τὶ εἶναι αὐτὸ ποὺ ἀνεκίνησε ὅλα αὐτά, (τὸ ὁποῖο ἔκαμε τὴν μίαν Ἐκκλησίαν πολλὰ μέρη καὶ τὴν διέσπασε); ἢ χωρὶς λόγο καὶ ἐπιστήμη ἀκράτητος θερμότης»· «τὸ αἴτιο τῆς παραχῆς αὐτῆς εἶναι οἱ θερμὲς καὶ μεγάλες φύσεις· ὄχι βεβαίως ἐπειδὴ εἶναι ἀπλῶς διάπυρες καὶ μεγάλες, (διότι δὲν κατακρίνουμε τὴν θερμότητα, χωρὶς τὴν

96. Σοφία Σεिरὰχ δ' 29.

97. Ἁγίου Γρηγορίου Θεολόγου, PG τ. 36, στλ. 180BA καὶ 176D-177A (Λόγος ΛΒ', §§ Ε' καὶ Γ').

ὅποια εἶναι ἀδύνατον νὰ κατορθωθῇ τίποτε σπουδαῖο πρὸς τὴν εὐσέβεια καὶ τὴν ἄλλη ἀρετῇ), **ἀλλὰ ἐπειδὴ εἶναι γενναῖες μαζί με τὴν ἀλογία καὶ τὴν ἀμάθεια καὶ με τὸ παράγωγο τῆς κακῆς, δηλαδὴ τὸ θράσος· διότι τὸ θράσος εἶναι παράγωγο τῆς ἀμαθείας»· «οἱ γενναῖες φύσεις, ὅταν τὶς παιδαγωγῇ καὶ διευθύνῃ ὁ λόγος, εἶναι σπουδαῖο πρᾶγμα γιὰ τὴν ἀρετῇ ὅταν ὁμως λείπῃ ἡ ἐπιστήμη καὶ ὁ λόγος, εὐρίσκονται ἐξ ἴσου κατάλληλες γιὰ τὴν κακία»⁹⁷.**

* * *

γ) Ἀγάπη

ΑΦΗΣΑ τελευταῖο τὸ ζήτημα τῆς ἀγάπης, «ἣτις ἐστὶ», κατὰ τὸν Ἀπόστολο Παῦλον, «*σύνδεσμος τῆς τελειότητος*»⁹⁸.

Οἱ Ἅγιοι Πατέρες λέγουν, ὅτι ἡ ἀγάπη «*συσφίγγει*»⁹⁹ ὅλες τὶς ἀρετὲς καὶ αὐτὴ «*συνέχει πάντα τὰ τὴν τελειότητα ποιοῦντα*»¹⁰⁰, αὐτὴ ἡ εὐλογημένη ἀγάπη εἶναι ὡς ἓνας χρυσοῦς κρίκος, ποῦ δένει μαζί ὅλες τὶς ἀρετὲς σὲ ἓνα τέλειο σύνολο.

Αὐτὴ ἡ ἀγία ἀγάπη πρέπει νὰ μᾶς διακατέχῃ ἰδίως ἐναντι τῶν ἐν καινοτομίᾳ καὶ αἰρέσει μὲν, ἀλλὰ εἰσέτι ἀκρίτων ἀδελφῶν μας, ἂν θέλουμε νὰ τοὺς ἐλκύσουμε στὴν Ἀλήθεια τῆς Πίστεως.

Ἐπανέρχομαι καὶ πάλι στὸν Μέγα Βασίλειο, ὁ ὁποῖος εἶχε πικρὰν πειρὰν παρομοίων καταστάσεων, προϊόντων τοῦ ἀκρίτου ζηλωτισμοῦ, δηλαδὴ τοῦ χωρισμοῦ Ἀληθείας καὶ Ἀγάπης:

⁹⁸. Κολασ. γ' 14.

⁹⁹. Ἰ. Χρυσοστόμου, PG τ. 62, σελ. 354 (Εἰς τὴν πρὸς Κολασσαεῖς, Ὁμιλία Η', § 6').

«Ἐν ᾧ [πονηρῶ καιρῶ τῆς ἐποχῆς του]» «διὰ πάντων τῆς ἀγάπης ψυγείσης, ἀνήρηται μὲν ἀδελφῶν σύμπνοια· ὁμονοίας δὲ ἀγνοεῖται καὶ τοῦνομα· ἀνήρηνται δὲ ἀγαπητικαὶ νουθεσίαι· οὐδαμοῦ σπλάγχχνον χριστιανικόν, οὐδαμοῦ δάκρυον συμπαθές· οὐκ ἔστιν ὁ τὸν ἀσθενοῦντα τῇ πίστει προσλαμβανόμενος»· «οἱ μὲν ὑποσκελίζουσι νῦν, οἱ δὲ ἐνάλλονται τῷ πεσόντι, ἄλλοι δὲ ἐπικροτοῦσιν»¹⁰¹.

[«Κατὰ τὸν πονηρὸ αὐτὸν καιρὸ», «ἐπειδὴ ἐψύγη παντοῦ ἡ ἀγάπη, ἔχει χαθῆ ἡ ἀδελφικὴ σύμπνοια· δὲν ἐνθυμεῖται κανεῖς οὔτε καὶ τὸ ὄνομα τῆς ὁμονοίας· καὶ ἔχουν ἐξαφανισθῆ οἱ συμβουλές τῆς ἀγάπης· πουθενὰ δὲν εὐρίσκει κανεῖς χριστιανικὴ στοργή· πουθενὰ δάκρυα συμπαθείας· κανεῖς δὲν ἐνισχύει τὸν ἀσθενῆ ὡς πρὸς τὴν πίστιν»· «οἱ μὲν τώρα ὑποσκελίζουν κάποιον (τὸν ρίχνουν κάτω μὲ τρικλοποδιά), οἱ δὲ πηδοῦν ἐπάνω σ' ἐκεῖνον ποῦ ἔπεσε, καὶ ἄλλοι ἐπικροτοῦν τὰ γεγονότα»]¹⁰¹.

Ὁ Ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος, ἀπευθυνόμενος πρὸς τοὺς δεινοὺς αἰρετικούς Εὐνομιανούς, ἔλεγε:

«Ἦ φίλοι καὶ ἀδελφοί· ἀδελφοὺς γὰρ ὑμᾶς καλῶ, καίπερ οὐκ ἀδελφικῶς ἔχοντας»¹⁰².

[«Ἦ φίλοι καὶ ἀδελφοί· ἐγὼ σᾶς ὀνομάζω ἀκόμη ἀδελφοὺς, παρ' ὅτι σεῖς δὲν ἔχετε πλέον ἀδελφικὴ σχέσι μαζί μας»]¹⁰².

100. Ἁγίου Θεοφυλάκτου Βουλγαρίας, PG τ. 124, στλ. 1260D («Ἐξηγήσεις τῆς πρὸς Κολασσαεῖς»).

101. Μ. Βασιλείου, PG τ. 32, στλ. 216BC («Περὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος», Λ', § 78).

102. Ἁγίου Γρηγορίου Θεολόγου, PG τ. 36, στλ. 17A (Λόγος ΚΖ' «Θεολογικὸς Πρώτος», § ε').

Σὲ ἄλλη περίπτωσι, ὁ αὐτὸς Ἅγιος ἔλεγε γιὰ τοὺς Πνευματομάχους:

«Οὐ γὰρ νικῆσαι ζητοῦμεν, ἀλλὰ προσλαβεῖν ἀδελφούς, ὧν τῷ χωρισμῷ σπαρασσόμεθα»¹⁰³.

[«Διότι δὲν ἐπιζητοῦμε νὰ νικήσουμε, ἀλλὰ νὰ δεχθοῦμε κοντὰ μας ὡς ἀδελφούς ἐκείνους, γιὰ τὸ χωρισμὸ τῶν ὁποίων αἰσθανόμεθα βαθειὰ θλίψι»]¹⁰³.

Καὶ συμπληρώνω μὲ τὸν θαυμάσιο σὲ λιτότητα καὶ βάθος λόγο τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ:

«Καλὸν ὁ ζῆλος τῆς εὐσεβείας, ἀλλ' ἀγάπη συγκεκραμένος»¹⁰⁴.

Καλὴ ἢ θερμότης γιὰ τὴν Ὁμολογία, ἀλλὰ κυριολεκτικὰ καταστροφικὴ, ὅταν δὲν εἶναι ἐνωμένη μὲ τὴν **μετάνοια καὶ αὐτομεμψία**, μὲ τὴν **ταπείνωσι** καὶ τὴν **αὐτογνωσία**, μὲ τὴν **ἀγάπη** καὶ **εὐσπλαγχία**.

103. Ἁγίου Γρηγορίου Θεολόγου, PG τ. 36, στλ. 440B (Λόγος ΜΑ' «Εἰς τὴν Πεντηκοστήν», § η').

104. Ἁγίου Ἰωάννου Δαμασκηνοῦ, PG τ. 94, στλ. 1436A («Contra Jacobitas», § α').

3. «Πάν ὄριον Πατέρων κεκίνηται»

Η ΔΗ, με τὴν χάρι τοῦ Κυρίου μας καὶ διὰ τῶν προσευχῶν σας, κλείνω τὴν ἀποψινὴ μου *Εἰσήγησι*.

Ἀναφέρθηκα στὴν αἴρεσι τοῦ *Οἰκουμενισμοῦ* καὶ τὸν νόμιμο χαρακτῆρα τοῦ ἀντι-οικουμενιστικοῦ ἀγῶνος, τὸν ὁποῖο διεξάγουν οἱ Ὁρθόδοξοι τοῦ Πατρίου Ἡμερολογίου.

Ἀναφέρθηκα ἐπίσης στὰ ἀσφαλῆ πατερικὰ ὄρια τῆς ἀντι-οικουμενιστικῆς προσπαθείας, τὰ ὁποῖα καταξιῶνουν αὐτὴν καὶ τὴν συγκρατοῦν ἀπὸ ἐπικίνδυνες ἐκτροπές.

Ὁ Μέγας Βασίλειος διεπίστωνε στὴν ἐποχὴ του, ἐποχὴ θλιβερωτάτων ἀντεγκλήσεων μεταξὺ τῶν Χριστιανῶν, οἱ ὁποῖοι μόλις ἀνεδύοντο ἀπὸ τὶς κατακόμβες:

«Πάν μὲν ὄριον Πατέρων κεκίνηται· πᾶς δὲ θεμέλιος, καὶ εἴ τι ὀχύρωμα δογμάτων διασασάλευται»¹⁰⁵.

Αὐτὸ ἰσχύει καὶ σήμερα γιὰ τοὺς *Οἰκουμενιστάς*, οἱ ὁποῖοι ἔχουν διασαλεύσει τὰ δογματικὰ καὶ ἐκκλησιολογικὰ ὄρια, τὰ θεμέλια καὶ τὰ ὀχυρώματα τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας.

Ὁ κίνδυνος ὁμως ἐλλοχεύει καὶ γιὰ τοὺς Ὁρθόδοξους ἀντι-οικουμενιστάς τοῦ Πατρίου Ἡμερολογίου: οἱ ποικίλες ἀπροσεξίες καὶ ἀκρότητές τους πλήττουν τὴν ἀξιοπιστία τῆς μαρτυρίας τους καὶ προκαλοῦν ἀμφιβολία γιὰ τὴν σταθερότητά τους «*ἐν τῇ πέτρᾳ τῆς Πίστεως καὶ τῆς Παραδόσεως τῆς Ἐκκλησίας*»¹⁰⁶,

---

105. Μ. Βασιλείου, PG τ. 32, στλ. 213A («Περὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος», Λ', § 77).

106. Ἁγίου Ἰωάννου Δαμασκηνοῦ, PG τ. 94, στλ. 1356C («Πρὸς τοὺς διαβάλλοντας τὰς Ἁγίας Εἰκόνας», III, § μα').

καθ' ὅσον τὸ «εὐθὲς δόγμα τῆς εὐσεβείας», κατὰ τὸν Μέγαν Βασίλειον, εἶναι δυνατὸν νὰ διαστραφῇ ἢ ἐπὶ τὸ ὑπερβολικώτερον ἢ ἐπὶ τὸ ἐλλιπέστερον («ἐπὶ ὑπερβολὰς καὶ ἐλλείψεις»)¹⁰⁷.

Παρὰ ταῦτα, ὁ ἀγὼν κατὰ τῆς παναιρέσεως τοῦ Οἰκουμενισμοῦ πρέπει νὰ συνεχισθῇ πάση δυνάμει καὶ θυσία, ἐπιρρίπτοντες τὴν ἐλπίδα μας στὴν Θεία Πρόνοια.

Ἡ Σύνοδος μας, ἡ Ἱερά Σύνοδος τῶν Ἐνισταμένων, μὲ ἀγωνία καὶ φιλαδελφία καλεῖ τὰ πνευματικά Της τέκνα νὰ παραμείνουν μὲ ἀκλινῆ πιστότητα «σύμφωνοι καὶ ἀκόλουθοι Πατέρων»¹⁰⁸ στὰ γενικὰ πλαίσια ποὺ περιγράψαμε ἐν συντομίᾳ ταυτοχρόνως δὲ νὰ προσεύχωνται συνεχῶς γιὰ τὴν ἐνότητα τῶν Ὁρθοδόξων ἀντι-οικουμενιστῶν τοῦ Πατρίου Ἡμερολογίου, ἀλλὰ καὶ γιὰ τὴν ἐνότητα ἐν γένει τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, «ἵνα ὁ κόσμος πιστεύσῃ»¹⁰⁹.

Μόνον ὑπὸ τοιαύτας προϋποθέσεις, θὰ ἔχουμε βάσιμη ἐλπίδα, ὅτι θὰ ἐορτάσουμε μία νέα Κυριακὴ τῆς Ὁρθοδοξίας, ἕναν νέο θρίαμβο τῆς Ὁρθοδοξίας, τὸ ὁποῖο εἶθε νὰ γίνῃ πολὺ σύντομα, πρεσβείαις τῆς Κυρίας ἡμῶν Θεοτόκου καὶ πάντων τῶν Ἀγίων. Ἀμήν!

107. Μ. Βασιλείου, PG τ. 32, στλ. 213C («Περὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος», Λ', § 77).

108. Ζ' Ἀγίας Οἰκουμενικῆς Συνόδου, Mansi τ. 13, στλ. 196D (Σ.Μ.Π.Σ., τ. Β', σελ. 823B, Πράξις Ε').

109. Ἰωάν. ιζ' 21.

**Τὸ θανάσιμο ἁμάρτημα
τῆς συμμετοχῆς
τῶν ὀρθοδόξων Οἰκουμενιστῶν
στὸ πανθηρσκειακὸ ἄνοιγμα τοῦ
«Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν»**

**Τὸ θανάσιμο ἀμάρτημα τῆς συμμετοχῆς
τῶν ὀρθοδόξων Οἰκουμενιστῶν
στὸ πανθηρησκειακὸ ἄνοιγμα τοῦ
«Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν»^(*)**

Η Ζ' ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΙΣ τοῦ «Π.Σ.Ε.» στὴν Κανμπέρρα τὸν Φεβρουάριο τοῦ 1991 δὲν ἄφησε καμμία ἀμφιβολία, ὅτι τὸ μέλλον τοῦ Οἰκουμενικοῦ Ὑποκειμένου τῆς Γενεῦης εἶναι σαφῶς πανθηρησκειακὸ καὶ ὁ συγκρητιστικὸς του ἐκφυλισμὸς ἀναπόφευκτος.

Α. Ἡ θανάσιμος ἀμαρτία τῆς συμμετοχῆς τῶν ἐξ ὀρθοδόξων Οἰκουμενιστῶν στὴν Συνέλευσι αὐτὴ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ συγχωρηθῆ, παρὰ τὶς «ἐντονες» διαμαρτυρίες ποὺ διετύπωσαν, γιὰ δύο κυρίως λόγους.

Πρῶτος λόγος: οἱ ὀρθόδοξοι Οἰκουμενισταί, μετὰ τὴν διαπίστωσι τῶν συγκρητιστικῶν τάσεων τοῦ «Π.Σ.Ε.» καὶ τὸ ἄνοιγμά του πρὸς τὶς τριτοκοσμικὲς «θεολογίες», ὄχι μόνον δὲν ἀπεχώρησαν ἀπὸ τὸ παμπροτεσταντικὸ σωματεῖο τῆς Γενεῦης, ἀλλὰ ὕστερα ἀπὸ ἑπτὰ μῆνες σὲ εἰδικὴ «Διορθόδοξη Σύσκεψι», στὴν ὁποία σημειωτέον συμμετεῖχαν καὶ

(*) Στὴν ἀπόφασί γιὰ νὰ δημοσιευθῆ ἐκ νέου τὸ παρὸν κείμενον συνέβαλε ἡ ἄκρως διεισδυτικὴ ἐπισημάνσι, ὅτι «ὁ **Μεταμοντερνισμὸς**» (ἢ «ἡ **Μετανεωτερικότητα**»), «ὡς κίνημα πλουραλισμοῦ (καὶ συγκρητισμοῦ) σὲ ὅλες τὶς ἐκδηλώσεις τῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου», ποὺ κυριαρχεῖ στὶς ἡμέρες μας μετὰ τὰ ρεύματα τοῦ Διαφωτισμοῦ, τοῦ Ρομαντισμοῦ καὶ τοῦ Μοντερνισμοῦ (τῆς Νεωτερικότητος), «**στὸν θρησκευτικὸν χῶρον ἐκδηλώνεται ὡς ἓνας συγκρητισμὸς, ὡς μία οἰκουμενικὴ θεώρησι τῆς θρησκείας, σύμφωνα μὲ τὴν ὁποία ὅλοι οἱ πιστοὶ τῶν θρησκείων πρέπει νὰ ἀποδεσμευθοῦν ἀπὸ τοὺς φραγματοὺς τῆς θρησκείας τοὺς καὶ νὰ συνεννοοῦνται μὲ τοὺς ὁπαδοὺς τῶν ἄλλων θρησκείων**» (Μητροπολίτου Ναυπάκτου καὶ Ἀγίου Βλασίου Ἱεροθέου, «**Εἶναι μεταμοντέρνα ἢ Ὁρθοδοξία**», ἔφημερ. «**Τὸ Βῆμα**», 29.3.1998/«**Νέες Ἐποχές**», σελ. 10).

οὶ Ἀντιχαλκηδόνιοι/Μονοφυσῖται, στὸ Σαμπεζὺ τῆς Ἑλβετίας (12-16.9.1991), ἐξεπόνησαν μίαν ἐκτενῆ «Ἐκθεσι» (Κεφάλαια Α΄-Γ΄, §§ 27), διὰ τῆς ὁποίας ἀνενέωσαν τὴν ἀπόφασί τους «**πρὸς μίαν πληρεστέραν Ὁρθόδοξον συμμετοχὴν εἰς τὴν Οἰκουμενικὴν Κίνησιν**»¹!...

Μάλιστα, ἡ ἀξιοθρήνητος αὐτὴ «Ἐκθεσις», ἀναφερομένη στὴν ἀνάγκη ἐπανευρέσεως «**ὑπὸ τῶν ἐνδιαφερομένων Ὁρθοδόξων μιᾶς ἐξαγνισμένης, καλῶς πληροφορημένης καὶ ὑπευθύνου Ὁρθοδοξίας**», ὡς τῆς «**πλέον δυναμικῆς ἀπαντήσεως**» στὶς «**ἀθήεις**» ἐνέργειες ὠρισμένων «**ἱεραποστόλων**», ἐκφράζει τὴν ἄποψι, ὅτι οἱ ὀρθόδοξοι

«ἔχουν ἀνάγκην τῆς βοηθείας ὄλων, εἰδικώτερον δὲ τῆς συμπαραστάσεως τῶν ἐν τῷ ΠΣΕ συναδέλφων τῶν»¹!...

Δηλαδή, γιὰ νὰ δώσῃ ἡ Ὁρθοδοξία, τὸ εὐλογημένο Σῶμα τοῦ Θεανθρώπου Σωτῆρος μας Χριστοῦ, τὴν σωστικὴ μαρτυρία Της στὸν κόσμον, ἔχει ἀνάγκη βοηθείας ἀπὸ τοὺς ἑτεροδόξους· ἡ Ἀλήθεια γιὰ νὰ λάμψῃ ἔχει ἀνάγκη ἀπὸ τὸ ψεῦδος!...

Δεύτερος λόγος: στὴν διεύρυνσι τοῦ «**ἐνωτικοῦ**» ὁράματος τοῦ «**Π.Σ.Ε.**» καὶ τὴν ἐτοιμασίαν τοῦ ἐδάφους «**γιὰ ἓναν εὐρύτερο οἰκουμενισμό**»², γιὰ μίαν

1. Βλ. τὸ πλήρες κείμενο τῆς «Ἐκθέσεως»: **Γ.Ν. Λαιμοπούλου**, *Ἡ Ζ΄ Γενικὴ Συνέλευσις τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν/Καμπέρρα, Φεβρουάριος 1991, Χρονικὸ-Κείμενα-Ἀξιολογήσεις*, σελ. 93-106, ἐκδόσεις «**Τέρτιος**», Κατερίνη 1992· περιοδ. «**Ενημέρωσις**» Γενεύης, Ζ-1991/9-10, σελ. 10-16· περιοδ. «**Ἀπόστολος Βαρνάβας**» Κύπρου, Ἰανουάριος 1992, σελ. 21-29· περιοδ. «**Ἐπίσκεψις**», ἀριθ. 467/20.9.1991, σελ. 5-12· περιοδ. «**EPS**», Νο 26/91.09.27 (περίληψις τῆς «Ἐκθέσεως»).

2. **Anton Houtepen «Faith»**, λῆμμα στὸ «**Dictionary of the Ecumenical Movement**», WCC Publications, Geneva 1991, σελ. 410, § «**Faith and dialogue with other Faiths**». (Ὁ Α.Η. εἶναι Παπικὸς Καθηγητὴς Ἱεραποστολικῆς καὶ Οἰκουμενικῆς Ἑρεῦνης σὲ Πανεπιστήμια τῆς Ὀλλανδίας).

κατάφασι δηλαδή πρὸς τὶς ἄλλες θρησκείες, ὡς σεβαστῶν πνευματικῶν ἐμπειριῶν καὶ παραδόσεων, καθοριστικὸ ρόλο ἔπαιξε ἡ ὀρθόδοξος Ἀντιπροσωπία.

Καὶ πῶς συγκεκριμένα, ἡ λεγομένη *Οἰκουμενικὴ Κίνησις* καὶ ἐν συνεχείᾳ τὸ «Π.Σ.Ε.» μετὰ ἀπὸ ἕναν ἐξηκονταετῆ προβληματισμὸ καὶ ὕστερα ἀπὸ βαθειὰ ζύμωσι θετικῶν καὶ ἀρνητικῶν ἀπόψεων (Ἐδιμβούργο 1910, Ἱεροσόλυμα 1928, Ταμπαρὰμ Ἰνδιῶν 1938, Ἄκκρα Γκάνας 1957-8, Νέο Δελχί 1961, Μεξικὸ 1963, Κάντυ Σρι Λάνκα 1967, Ἀτζαλτοῦν Λιβάνου 1970 καὶ Ζυρίχη 1970), ἀπεφάσισε ὀριστικὰ πλέον νὰ δεσμευθῆ στὸν *Διάλογο μὲ τὶς ἄλλες θρησκείες*³.

Τὸν Ἰανουάριο τοῦ 1971 συνῆλθε στὴν Ἀντὶς Ἀμπέμπα τῆς Αἰθιοπίας ἡ Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ τοῦ «Π.Σ.Ε.» μὲ κύριο θέμα «*Διάλογος μὲ ἀνθρώπους ἄλλων Θρησκευτικῶν πεποιθήσεων*»⁴.

Κύριος ὁμιλητὴς ὁ μητροπολίτης Ὁρους Λιβάνου κ. Γεώργιος Κόδρ, τοῦ ὀρθοδόξου Πατριαρχείου Ἀντιοχείας, ὁ ὁποῖος ἀνέπτυξε τὸ θέμα «*Ὁ Χριστιανὸς ἐντὸς ἐνὸς πλουραλιστικοῦ κόσμου - Ἡ Οἰκονομία τοῦ Ἁγίου Πνεύματος*»⁴.

Ἡ Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ βασίσθηκε στὴν Ἐκθεσί τῆς Ζυρίχης τοῦ 1970, ἐθεώρησε τὸν *Διαθρησκειακὸν Διάλογο* ὡς μία οἰκουμενικὴ προτεραιότητα καὶ ἐπεχείρησε τὸ «*τολμηρὸ*» βῆμα: προέβη στὴν σύστασι τοῦ *Τμήματος Διαλόγου μὲ τοὺς Ἀνθρώπους Ζωντανῶν Πίστεων καὶ Ἰδεολογιῶν*⁵.

3. Βλ. ἐκτενέστερα: **Μητροπολίτου Ὁρωποῦ καὶ Φυλῆς Κυπριανοῦ,** «Π.Σ.Ε.» καὶ *Διαθρησκειακὴ Κίνησις*, σελ. 15-40, § 2, Ἀθήνα 1997.

4. **Β. Θ. Σταυρίδου,** *Ἱστορία τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως,* Ἀνάλεκτα Βλατάδων 47, Θεσσαλονίκη 1984, σελ. 193-194.

5. **Βλ. Γ. Ν. Λαιμοπούλου,** «*Παγκόσμιον Συμβούλιον Ἐκκλη-*

Τὸ 1971 λοιπὸν θεωρεῖται ὡς ἀφετηριακὸ ἔτος τῆς διευρύνσεως τοῦ ἐνωτικοῦ ὁράματος τοῦ «Π. Σ.Ε.» καὶ τοῦ ἀνοίγματος τῶν πυλῶν του σὲ ὅλα τὰ θρησκείματα.

Πρέπει νὰ σημειωθῆ, ὅτι ἡ διεύρυνσις τῶν ὁρίων τοῦ οἰκουμενικοῦ αὐτοῦ ὀργανισμοῦ τῆς Γενεῦς ἐγίνε με ἕναν τρόπο ἀξιο πολλῶν δακρύων εἰδικὰ γιὰ τοὺς ὀρθοδόξους *Οἰκουμενιστὰς* καὶ με μία πτώσι πρωτάκουστον.

Τὶ ἀκριβῶς συνέβη;

Στὴν Ἄντις Ἀμπέμπα ὁ μητροπολίτης Γεώργιος Κόδρ, στὴν προσπάθειά του νὰ θέσῃ τὰ θεμέλια μιᾶς νέας θεολογίας, τῆς «θεολογίας» τοῦ *Διαλόγου με τὶς ἄλλες θρησκείες*, κατεπάτησε κυριολεκτικὰ τὰ πάντα καὶ ἐκήρυξε μία πολύμορφη αἴρεσι.

Ὁ δυστυχῆς ἀρχιερεὺς:

– **διαπιστώνει** ἀύθεντικότητα στὴν *πνευματικὴ ζωὴ* τῶν ἀβαπτίστων·

– **βεβαιώνει**, ὅτι μποροῦμε νὰ ἐμπλουτίσουμε τὶς ἐμπειρίες μας με τὸν πλοῦτο τῆς *παγκοσμίου θρησκευτικῆς κοινότητος*·

– **ἀναγνωρίζει**, ὅτι ὁ Χριστὸς φωτίζει τοὺς ἄλλοθρήσκους στὴν ἀνάγνωσι τῶν *Γραφῶν* τους·

– **ὑποστηρίζει**, ὅτι τὸ Ἅγιον Πνεῦμα ἐνεργεῖ ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὸν Ἰησοῦ Χριστὸ καὶ τὴν Ἐκκλησίαν Του, ἐμπνέει τὶς μὴ Χριστιανικὲς θρησκείες καὶ εἶναι πραγματικὰ ὁ *κοινὸς παρονομαστὴς ὄλων τῶν θρησκείων τοῦ κόσμου*·

σιῶν καὶ διαθρησκειακὸς διάλογος», περιοδ. «**Καθ' ὁδόν**» Θεσσαλονίκης, ἀριθ. 3/Σεπτέμβριος - Δεκέμβριος 1992, σελ. 45· **Marlin Van Elderen**, «*Consultation Speaks on Plurality*», περιοδ. «**EPS**», No 3/90.01.82· **Wesley Ariarajah** «*Interfaith Dialogue*», λήμμα στὸ «**Dictionary of the Ecumenical Movement**», ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 285.

«Τὸ Πνεῦμα ἐργάζεται διὰ τῶν ἐνεργειῶν του σύμφωνα μὲ τὴν ἰδική του οἰκονομία και μπορούμε, ἀπὸ αὐτὴν τὴν σκοπιά, νὰ θεωρήσουμε τὰ μὴ χριστιανικὰ θρησκευματα, ὡς χώρους ὅπου ἡ ἔμπνευσις του εἶναι παρούσα. Ὅλοι ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι δέχονται τὴν ἐπίσκεψι τοῦ Πνεύματος, εἶναι λαὸς τοῦ Θεοῦ»⁶!...

Ἡ συγκρητιστικὴ αὐτὴ θεολογία τοῦ δυστυχοῦς μητροπολίτου ἐξέπληξε γιὰ τὴν τολμηρότητά της ἀκόμη και τοὺς Προτεστάντας Συνέδρους, εἶναι δὲ ἓνα καταπληκτικὸ δεῖγμα, πῶς διὰ μέσου τοῦ *Οἰκουμενισμοῦ* ὁδηγεῖται κανεὶς νομοτελειακὰ στὴν Πανθρησκεία τῆς «*Νέας Ἐποχῆς*»!...

Β. Γεννᾶται λοιπὸν ἡ εὐλογος ἀπορία: γιατί «διαμαρτύρονται» οἱ ὀρθόδοξοι *Οἰκουμενισταὶ* γιὰ τὴν «*αὐξανόμενη ἀπόκλιση ἀπὸ τὴ βάση τοῦ ΠΣΕ*»⁷, ἐφ' ὅσον ποτὲ δὲν διεμαρτυρήθησαν γιὰ τὴν «θεολογία» τοῦ δυστυχοῦς μητροπολίτου Γεωργίου Κόδρ και τῶν ὁμοφρόνων του, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ τὴν ἀπαραίτητη προϋπόθεσι τῶν περαιτέρω διαθρησκειακῶν ἀνοιγμάτων τοῦ «Π.Σ.Ε.»;

---

6. George Khodr, Metropolitan of Mount Liban, «*Christianity in a Pluralistic World – The Economy of the Holy Spirit*», περιοδ. «*Εκκλησιαστικὸς Φάρος*», τόμος ΝΓ' (1971), II, σελ. 239· Hieromonk Seraphim Rose, *Orthodoxy and the Religion of the Future*, St. Herman of Alaska Brotherhood, Platina, California Fourth Printing (Revised edition), March 1979, pp. 15-20· **Μητροπολίτου Καρθαγένης Παρθενίου**, «*Ἡ Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ τοῦ Π.Σ.Ε. εἰς Ἀδ-δὶς Ἀμπέμπα*», περιοδ. «*Πάνταινος*», τόμος ΞΓ' / Μάρτιος 1971, σελ. 157-162· περιοδ. «*Εκκλησία*», ἀριθ. 7-8/1-15.3.1971, σελ. 151-154: «*Ἐκθεσις τῶν Ἀντιπροσώπων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐν τῇ Γενικῇ Συνελεύσει τοῦ Π.Σ.Ε. ἐν Addis Ababa*» (οἱ ἀντιπρόσωποι ἦσαν τρεῖς: ὁ μητροπολίτης Ἀττικῆς κ. Νικὸδῆμος [Γκατζιρούλης] και οἱ καθηγηταὶ Κ. Μπόνης και Σ. Ἀγουρίδης).

Ἡ «**ἀνησυχία**» τῶν ὀρθοδόξων Οἰκουμενιστῶν, γιὰ τὴν «**τάση ὅπως περιθωριοποιηθεῖ ἡ βάση τοῦ ΠΣΕ στὴ διεξαγωγή τοῦ ἔργου του**»⁷, παραπέμποντας συνεχῶς στὴν «**Δήλωση τοῦ Τορόντο**» (1950), προκαλεῖ θυμηδία καὶ στοὺς ἀπλουστεροὺς μελετητὰς τῆς λεγομένης Οἰκουμενικῆς Κινήσεως...

Καὶ τοῦτο, διότι εἶναι ἀναντίρρητο, ὅτι ἡ θεολογικὴ καὶ πρακτικὴ διαστρωμάτωσις τῆς οἰκουμενιστικῆς ὁμοσπονδίας τοῦ «Π.Σ.Ε.» συντηρεῖ τὴν «**προπατορικὴ**» ἐπιθυμία του νὰ ἀναγνωρισθῆ καὶ ἐδραιωθῆ ὡς ἓνα εἶδος ὑπερτάτης ἀυθεντίας *supra Ecclesiam*, ὡς μία «**Οἰκουμενικὴ Ἐκκλησία**», παρὰ τὶς κατὰ καιροὺς «**Δηλώσεις**» τύπου Τορόντο καὶ παρὰ τὶς «**Ἀνησυχίες**», «**Σκέψεις**» καὶ «**Διαμαρτυρίες**» τῶν ὀρθοδόξων Οἰκουμενιστῶν...

Οἱ ὀρθόδοξοι συνέδρου στὴν Κανμπέρρα ἐπεσήμαναν τὴν δημιουργία

«**ὠρισμένων ἐπικινδύνων καταστάσεων** στὸ ΠΣΕ»: «**ἀπὸ πολλὰ κείμενα τοῦ ΠΣΕ ἀπουσιάζει ἡ κατάφαση, ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς εἶναι ὁ Σωτὴρ τοῦ Κόσμου**»· ἐπίσης παρετήρησαν, μεταξὺ ἄλλων, «**μία αὔξουσα ἀπομάκρυνση ἀπὸ τὴ βιβλικὴ χριστιανικὴ ἀντίληψη περὶ τοῦ Τριαδικοῦ Θεοῦ, (περὶ) τῆς σωτηρίας, (περὶ) τῆς “καλῆς ἀγγελίας” αὐτοῦ τούτου τοῦ Εὐαγγελίου, (περὶ) τοῦ ἀνθρώπου ὡς δημιουργήματος “κατ’ εἰκόνα καὶ ὁμοίωση τοῦ Θεοῦ”, καὶ (περὶ) τῆς Ἐκκλησίας**»⁷...

Καὶ ὅμως· τριάντα ἀκριβῶς μῆνες μετὰ τὴν Κανμπέρρα καὶ τὶς «**ὀρθόδοξες ἀνησυχίες**», στὸ «**Ε’ Παγκόσμιο Συνέδριο Πίστεως καὶ Τάξεως**» τοῦ «Π.Σ.Ε.» στὴν Ἰσπανικὴ πόλι Σαντιάγκο ντὲ Κομπο-

⁷. «**Σκέψεις τῶν Ὀρθοδόξων Συνέδρων**» (Β', § 2), Γ. Ν. Λαιμοπούλου, *Ἡ Ζ' Γενικὴ Συνέλευση...*, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 78.

Άπο την Ε΄ Παγκόσμια Διάσκεψη τής επιτροπής «Πίστις καί Τάξις» (Faith and Order) του «Π.Σ.Ε.» στό Σαντιάγο ντε Κομποστέλα τής Ισπανίας άπό 3-14 Αύγουστου 1993, μέ θέμα «Πρός Κοινωνίαν έν Πίστει, Ζωή καί Μαρτυρία» (Towards Koinonia in Faith, Life and Witness).

Εξ άριστερών: Η πάστορ Γκάο Γίνγκ άπό την Κίνα, ό Άγγλικανός άρχιεπίσκοπος Ντέσμοντ Τούτου άπό την Ν. Άφρική, ή πάστορ Δρ Δωροθέα Λή άπό την Αυστραλία, ό Παπικός Καθηγητής π. Ιωάννης/Μάριος Τιλλάρντ άπό τον Καναδά, ό μητροπολίτης Περγάμου κ. Ιωάννης Ζηζιούλας του Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως, ό πάστορ Δρ Γκοϋντερ Γκίσμαν άπό την Γερμανία.

στέλα (3-14.8.1993)⁸, ό μητροπολίτης Όρους Λιθάνου κ. Γεώργιος Κόδρ συνεχίζει, παρουσία μάλιστα τής εύρυτάτης πανορθόδοξου Άντιπροσωπίας (46/μελους), τήν διακήρυξι τής συγκρητιστικής του θεολογίας:

8. Βλ. περιόδ. «**Εκκλησία**», άριθ. 13/1-15.9.1993 κ.έ.: περιόδ. «**One World**», No 189/October 1993, σελ. 12-17· περιόδ. «**EPS**», No 21/93.08.01, 93.08.17 και No 22/93.08.18-29.

«... Ἄλλὰ τὸ Πνεῦμα πνέει ὅπου τὸ Πνεῦμα θέλει καὶ ἡ ἀγιότης μὲ τὴν ἔννοια τοῦ φωτισμοῦ καὶ τοῦ δοξασμοῦ μπορεῖ νὰ γίνῃ δεκτὴ ἀπὸ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους ὅπουδήποτε... Ὁ Διάλογος γιὰ τὴν ἀλήθεια μπορεῖ νὰ ἐγκαθιδρυθῇ. Οἱ Χριστιανοί, προσκεκολλημένοι στὸν Χριστὸ ὡς τὴν ἀλήθεια, δὲν θὰ ἐμποδίσουν τὶς ἀλήθειες ποὺ εὐρίσκονται διάσπαρτες στὶς θρησκευτικὲς παραδόσεις ποὺ τοὺς περιβάλλουν. Ὅλες αὐτὲς οἱ ἀλήθειες πηγάζουν ἀπὸ τὴν ἴδια θεία πηγή. Θὰ πρέπει (οἱ Χριστιανοί) νὰ καλωσορίσουν κάθε πνευματικὴ ζωοδότειρα τροφή, ὄχι ὡς ἀνθρώπινο λόγο, ἀλλὰ ὡς ἄρτο ἐξ οὐρανοῦ. Κάθε κήρυγμα ἀνθίσταται σὲ διαφορετικὸ κήρυγμα καὶ ὅλες οἱ γραφές ἀνθίστανται σὲ διαφορετικὲς γραφές. Γι' αὐτὸ ὁ σκοπὸς τοῦ διαλόγου εἶναι πάνω ἀπὸ ὅλα, προχωρώντας πέρα ἀπὸ θρησκευτικὲς παραδόσεις, ἢ εὐρεσις τῆς θείας ἀληθείας τῆς κεκρυμμένης ὀπισθεν διαφορετικῶν λόγων καὶ συμβόλων. Αὐτὸ δὲν σχετικοποιεῖ τὸ Χριστιανικὸ μῆνυμα: δὲν εἶναι συγκρητισμός, εἶναι αὐτὸς ὁ ἴδιος Χριστὸς ποὺ ἐμεῖς λατρεύουμε, καθὼς ταξιδεύει μέσα ἀπὸ τοὺς ἀπείρους χώρους τῶν ἄλλων θρησκειῶν. Αὐτὸ ἀπαιτεῖ ἀπὸ ἐμᾶς νὰ ἔχουμε ἓνα κενωτικὸ φρόνημα. Κένωσις εἶναι μαρτυρία δίχως λόγια καὶ μπορεῖ νὰ εἶναι καρποφόρος. Στὸν διάλογο ἡ ἐκκλησία ἀνοίγει, πηγαίνει βαθύτερα καὶ γνωρίζει τὸν ἑαυτὸς τῆς...»⁹¹!

9. Thomas Best - Gunther Gassmann, «*On the Way to Fuller Koinonia*», pp. 123-126. Official Report of the Fifth World Conference on Faith and Order, Santiago de Compostela 1993, Faith and Order Paper No 166 WCC Publications, Geneva 1994.

Δ. Τό 1991 ό άρχιμανδρίτης Γεννάδιος Λυμούρης, Δρ. Θ. Καθηγητής του Πανεπιστημίου Στρασβούργου, μέλος του έπιτελείου του «Π.Σ.Ε.» και τής Άντιπροσωπίας του Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως, περιγράφων τά τής Κανμπέρρας, ώμολογοϋσε:

«Δέν έλλειψαν όμως και οι στιγμές **άπογοητεύσεως και έκνευρισμού, άγανακτήσεως και άπαισιοδοξίας, αναλογιζόμενοι την μελλοντική πορεία τής οικουμενικής κινήσεως, την κρισιμότητα τής καταστάσεως, τó άδιέξοδον τών θεολογικών πολυμερών συζητήσεων, ώστε να καταλήγη κανείς να θέτη την έρώτησιν: Quo Vadis, Oecumene?»¹⁰.**

Ύπογραμμίζοντες και πάλιν την άρχικήν μας άποψι, για τó **θανάσιμο άμάρτημα** και την άπερίγραπτη πτώσι τών όρθοδόξων Οικουμενιστών, οι όποιοι άκόμη και τώρα, στην κρίσιμη αύτή καμπή/στροφή του «Π.Σ.Ε.», πρό τής όριστικής διαλύσεώς του έντός τής πανθρησκειακής χοάνης, όχι μόνον δέν μετανοούν, αλλά τó «**στηρίζουν**» στην καταστραφική πορεία του με τίς «**θεολογίες**» τύπου Κόδρ και συμπαρασύρονται στην συγκρητιστική άβυσσο, κλείνουμε με ένα τελικό έρώτημα:

«Quo Vadite, orthodoxi Oecumenisti?».

«Πού πηγαίνετε, όρθόδοξοι Οικουμενισταί;»...

10. Άρχιμανδρίτου Γενναδίου Λυμούρη, «Ή Ζ' Γενική Συνέλευσις του ΠΣΕ/Οί θεολογικοί προβληματισμοί της και ή όρθόδοξος παρουσία και μαρτυρία», περιοδ. «Γρηγόριος ό Παλαμάς», άριθ. 738/Μάιος-Αύγουστος 1991, σελ. 358, ύπογραμ. ήμέτ.

ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ
«Η ΑΙΡΕΣΙΣ ΤΟΥ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΣΜΟΥ
ΚΑΙ Η ΠΑΤΕΡΙΚΗ ΣΤΑΣΙΣ ΤΩΝ ΟΡΘΟΔΟΞΩΝ»
ΣΤΟΙΧΕΙΟΘΕΤΗΘΗΚΕ ΣΤΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ
Γ. ΚΟΥΚΟΥΔΑΚΗ, ΒΟΥΛΓΑΡΟΚΤΟΝΟΥ 40 - ΑΘΗΝΑ
ΤΟΝ ΑΠΡΙΛΙΟ ΤΟΥ 1998
ΓΙΑ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟ ΤΩΝ ΕΚΔΟΣΕΩΝ
ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΤΩΝ ΕΝΙΣΤΑΜΕΝΩΝ

«Πάν ὄριον Πατέρων κεκίνηται»

Ὁ συγγραφεὺς τοῦ πονήματος αὐτοῦ ἐπισημαίνει τὸν αἵρετικὸ χαρακτῆρα τοῦ Οἰκουμενισμοῦ καὶ τὸ νόμιμον τοῦ ἀντι-οικουμενιστικοῦ ἀγῶνος, τὸν ὁποῖον διεξάγουν οἱ Ὁρθόδοξοι τοῦ Πατρίου Ἡμερολογίου.

Ἀναφέρεται ἐπίσης στὰ ἀσφαλῆ Πατερικὰ ὄρια τῆς ἀντι-οικουμενιστικῆς προσπάθειάς, τὰ ὁποῖα καταξιώνουν αὐτὴν καὶ τὴν συγκρατοῦν ἀπὸ ἐπικίνδυνες ἐκτροπές.

Οἱ Οἰκουμενισταὶ ἔχουν διασαλεύσει τὰ δογματικὰ καὶ ἐκκλησιολογικὰ ὄρια, τὰ θεμέλια καὶ τὰ ὀχυρώματα τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας: **«Πάν μὲν ὄριον Πατέρων κεκίνηται· πᾶς δὲ θεμέλιος, καὶ εἴ τι ὀχύρωμα δογμάτων διασαλεύεται»** (Μ. Βασίλειος PG 32, 213Α).

Ὁ κίνδυνος ὅμως, κατὰ τὸν συγγραφέα, ἐλλοχεύει καὶ γιὰ τοὺς Ὁρθοδόξους ἀντι-οικουμενιστὰς τοῦ Πατρίου Ἡμερολογίου: οἱ ποικίλες ἀπροσεξίες καὶ ἀκρότητές τους πλήττουν τὴν ἀξιοπιστία τῆς μαρτυρίας τους, ἐφ' ὅσον τό «εὐθὲς δόγμα τῆς εὐσεβείας» εἶναι δυνατὸν νὰ διαστραφῇ ἢ ἐπὶ τὸ ὑπερβολικώτερον ἢ ἐπὶ τὸ ἐλλιπέστερον: **«ἐπὶ ὑπερβολὰς καὶ ἐλλείψεις»** (Μ. Βασίλειος PG 32, 213C).

Παρὰ ταῦτα, ὁ ἀγὼν κατὰ τῆς παναιρέσεως τοῦ Οἰκουμενισμοῦ πρέπει νὰ συνεχισθῇ πάση δυνάμει καὶ θυσίᾳ, ἐπιρρίπτοντες τὴν ἐλπίδα μας στὴν Θεία Πρόνοια.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ

ΙΕΡΑΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΤΩΝ ΕΝΙΣΤΑΜΕΝΩΝ